

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut mezinárodních studií

Petr Štěpán

**Obraz východoukrajinského konfliktu ve
vybraných místních médiích**

Diplomová práce

Praha 2017

Autor práce: **Petr Štěpán**

Vedoucí práce: **PhDr. Bohdan Zilynskyj, Dr., Ph.D.**

Rok obhajoby: **2017**

Bibliografický záznam

ŠTĚPÁN, Petr. *Obraz východoukrajinského konfliktu ve vybraných místních médiích*. Praha, 2017. 103 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra ruských a východoevropských studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Bohdan Zilynskyj, Dr., Ph.D.

Abstrakt

Tato práce analyzuje zpravodajství čtyř lokálních internetových zpravodajských serverů sídlících v ukrajinské Donecké oblasti. Dva z nich – Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti – působí v části Donecké oblasti, kterou kontroluje ústřední moc v Kyjevě, další dva – DAN a Gorlovka.Today – sídlí v separatisty utvořené tzv. „Doněcké lidové republice“. Práce se zaměřuje na to, jak tyto servery v roce 2015 rámcovaly dvě významné události východoukrajinského konfliktu: boje o východoukrajinské město Debaltseve a plánované místní volby v separatisty utvořených tzv. „lidových republikách“. Práce vychází z definice rámcování Roberta N. Entmana a užívá analýzu mediálních rámců provedenou induktivní metodou, ve zpravodajství zvolených médií hledá specifické epizodické rámce. Práce popisuje nalezené rámce podle Entmanovy definice – tedy pomocí nalezených „nástrojů rámců“ charakterizuje, jak tyto rámce definují určitý problém, jeho příčinu, zhodnocení a řešení. Následně rámce jednotlivých médií porovnává.

Abstract

The thesis analyses framing of news in four local on-line media of Donetsk Oblast in Eastern Ukraine. Two of the analysed on-line news websites (Novosti Donbassa and Mariupolskije Novosti) are based in Ukraine-controlled part of Donetsk Oblast, the two other (DAN and Gorlovka.Today) are located in so-called Donetsk People's Republic established by pro-Russian rebels. The thesis focuses on news reporting of two major events of the Conflict in Eastern Ukraine which occurred in 2015: The battle of the city of Debaltseve and the preparations of local elections in so-called people's republics of Donetsk and Lugansk. The analysis is based on Robert N. Entman's definition of framing analysis which consists of searching for keywords, phrases and other tools which build the frame.

Klíčová slova

Ukrajina, Donbas, Donecká oblast, Debalceve, Debalcevo, Doněcká lidová republika, konflikt, média, framing, rámcování, analýza rámců

Keywords

Ukraine, Donbas, Donetsk Oblast, Debaltseve, Donetsk People's Republic, conflict, media, framing, framing news analysis

Rozsah práce: **146 508 znaků**

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 5. ledna 2017

Petr Štěpán

Poděkování

Chtěl bych poděkovat panu PhDr. Bohdanu Zilynskému, Dr., PhD. za odborné vedení práce a cenné rady, které mi pomohly tuto práci dokončit.

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno:

Petr Štěpán

E-mail:

petr@vlastenci.cz

Semestr:

Zimní semestr

Akademický rok:

2015/2016

Název práce:

Obraz východoukrajinského konfliktu ve vybraných místních médiích

Předpokládaný termín ukončení (semestr, školní rok):

ZS 2016/2017

Vedoucí diplomového semináře:

doc. PhDr. Luboš Švec, CSc.

Vedoucí práce:

PhDr. Bohdan Zilynskyj, Ph. D.

V čem se oproti původnímu zadání změnil cíl práce?

Cíl práce zůstal nezměněn.

Jaké změny nastaly v časovém, teritoriálním a věcném vymezení tématu?

Teritoriální vymezení se rozšířilo na území celé Ukrajiny a Ruska, vzhledem k tomu, že některá média mají své redakce mimo území Doněcké a Luhanské lidové republiky. Časové vymezení stanoveno mezi duben 2014 a září 2015.

Jak se proměnila struktura práce (vyjádřete stručným obsahem)?

Úvod

Teoretická a metodologická část

- teorie mediální konstrukce reality a framingu
- praktické užití induktivního přístupu u framingu
- výzkumné otázky a teze
- stručná historie regionu a konfliktu
- charakteristika vybraných médií

Praktická část

- analýza

Závěr

Jakým vývojem prošla metodologická koncepce práce?

Užitou metodou byl určen induktivní přístup v rámci tzv. framingu.

Které nové prameny a sekundární literatura byly zpracovány a jak tato skutečnost ovlivnila celek práce?

Nejnovější dějiny Ukrajiny. Studie užívající framing od Roberta Entmanna a Jingnonga Yanga. Zároveň byla provedena rešerše dostupných místních médií.

Tyto zdroje pomohly upřesnit užitou metodu a specifikovat zkoumaná média.

Charakterizujte základní proměny práce v době od zadání projektu do odevzdání tezí a pokuste se vyhodnotit, jaký pokrok na práci jste během semestru zaznamenali (v bodech):

Rozšíření časového a územního vymezení, upřesnění užití metody výzkumu, změna struktury práce, vytipování konkrétních médií vhodných pro výzkum a zjištění jejich dostupnosti.

Podpis studenta a datum:

Schváleno:

Datum

Podpis

Vedoucí práce

21.1.2016

Villy

Vedoucí diplomového semináře

8.2.16

Mr

Obsah

Úvod.....	2
1. Teoretická kapitola.....	3
1.1. Příbuzné teorie a koncepty	3
1.1.1. <i>Gatekeeping</i>	4
1.1.2. <i>Agenda-setting</i>	5
1.2. Rámčování.....	6
1.3. Analýza rámců.....	11
1.3.1. <i>Příklady rámcování a analýz</i>	15
2. Situace médií na Ukrajině	18
2.1. Média v Donbasu - Separatistické republiky.....	23
2.1.1. <i>„Doněcká lidová republika“ - DNR</i>	23
2.1.2. <i>„Luganská lidová republika“ - LNR</i>	25
2.2. Média v Donbasu - Donecká a Luhanská oblast	27
2.2.1. <i>Donecká oblast</i>	27
2.2.2. <i>Luhanská oblast</i>	28
3. Stručný přehled konfliktu od počátku do sledovaného období.....	30
4. Analýza.....	33
4.1. Vybraná média	33
4.2. Vybrané události.....	36
4.3. Výzkumné otázky a hypotézy	38
4.4. Výsledky analýzy	39
4.4.1. <i>Boje o Debalceve</i>	39
4.4.1.1. <i>DAN a Gorlovka.Today</i>	40
4.4.1.2. <i>Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti</i>	45
4.4.1.3. <i>Souhrn</i>	47
4.4.2. <i>Místní volby na Donbase</i>	48
4.4.2.1. <i>DAN a Gorlovka.Today</i>	49
4.4.2.2. <i>Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti</i>	52
4.4.2.3. <i>Souhrn</i>	55
Závěr.....	57
Summary	62
Použitá literatura.....	64

Úvod

Tato práce se zabývá tím, jak čtyři místní internetová média ve východoukrajinském Donbasu informovala o dvou významných událostech konfliktu na východní Ukrajině v roce 2015 – o únorových bojích o město Debalceve a o plánovaných říjnových místních volbách v separatisty kontrolovaném území. K tomu práce využívá teorii rámcování (framingu) a aplikuje analýzu mediálních rámců provedenou induktivní metodou. Pomocí této metody analýza hledá specifické epizodické rámce ve zpravodajství zvolených médií. Práce tedy nehledá předem stanovené obecné rámce, ale dvoustupňovou analýzou se pokouší najít a popsat a porovnat rámce, které jsou specifické pro konkrétní vybrané události.

Podle teorie mediálních rámců každé médium vědomě či nevědomě rámcuje události, o nichž informuje, do určitého interpretačního rámce. Tato práce vychází z definice rámcování Roberta M. Entmana, který jej definoval jako vybírání některých aspektů vnímané reality a jejich zdůrazňování v komunikovaném textu tak, aby byla zdůrazněna určitá definice problému, jeho interpretace, morální zhodnocení a návrh jeho řešení.

Práce analyzuje zpravodajství čtyř lokálních internetových médií působících ve východoukrajinské Donecké oblasti. Jsou jimi nezávislý zpravodajský server Novosti Donbassa a mariupolský městský zpravodajský server Mariupolskije Novosti, které sídlí v části Donecké oblasti, již kontroluje ústřední moc v Kyjevě. Další dvě vybraná média působí v separatisty zřízené tzv. „Doněcké lidové republice“ – jsou to separatisty vytvořená Doněcká zpravodajská agentura DAN a zpravodajský server města Horlivka Gorlovka.Today. Celkově se analýza týká 219 článků nalezených pomocí předem definovaných klíčových slov zadaných do interních vyhledávačů vybraných zpravodajských serverů.

V úvodní kapitole se práce zabývá teorií mediálních rámců a způsobem jejich analýzy. V další kapitole je popsán stav mediální krajiny na Ukrajině a na Donbasu, včetně oblastí pod kontrolou separatistů. Třetí kapitola stručně popisuje vývoj konfliktu na Ukrajině od protestů na kyjevském náměstí Nezávislosti až do konce sledovaného období v závěru roku 2015. Čtvrtá kapitola sestává ze samotné analýzy vybraných událostí a jejich výsledků.

Práce se mírně odchýlila od tezí, když bylo rozhodnuto zabývat se pouze médii působícími na Donbase a zaměřit se na dvě konkrétní ohraničené události, díky čemuž lze lépe nalézt a analyzovat konkrétní rámce.

Pro přepis místních názvů bude tato práce vycházet z ukrajinského jazyka, výjimkou jsou rusky hovořícími separatisty utvořené „instituce“. Práce tedy užívá název „Luhanská oblast“, ale pro separatisty zřízenou „republiku“ používá název „Luganská lidová republika“.

1. Teoretická kapitola

Tato práce porovnává mediální rámce východoukrajinských místních médií a pro tuto komparaci vychází z teorie framingu, čili rámcování. Teorie rámcování v mediálních studiích využívá metody analýzy mediálních rámců, což je jak kvantitativní, tak i kvalitativní metoda, která zkoumá mediální texty, ve významu jakéhokoliv textového či audiovizuálního komunikátu, obvykle ve formě zpráv.

Než si představíme rámcování, je důležité uvést další teoretické koncepty, s nimiž je rámcování spojeno a které nelze je pro pochopení a popis rámcování opomenout.

Rámcování je těsně spjato s teorií mediální (sociální) konstrukce reality a především s koncepty gatekeepingu („hlídání u brány“) a agenda-setting („nastolování agendy“).

1.1. Příbuzné teorie a koncepty

Mediální teoretici zabývající se výše zmíněnými koncepty upozorňovali, že každodenní dění se neskládá ze zpráv, které by média pouze vybírala a publikovala. Aby vznikla zpráva, musí se z výseku reality utvořit narace, „uzavřený příběh“ (Hall, 1993). Novináři realitu neopisují, nýbrž z ní vybírají pouze střípky, jež skládají podle určitého příběhu a rámce (Tuchman, 1978), na dění se dívají určitým úhlem pohledu, některá fakta vyzdvihují, jiná nezmiňují, či dokonce zatajují. Utvářením zpráv média konstruují realitu „novou“, kterou různým způsobem a do různé míry přebírají konzumenti těchto médií (McQuail, 2009, s. 113).

Nicméně Denis McQuail (2009, s. 389n.) upozorňuje, že média nemají absolutní moc a jsou pouze spolutvůrcem ponětí o světě svých příjemců.

Myšlenka, že média (spolu)utváří realitu svých konzumentů, vychází z teorie sociálního konstruktivismu. Teorie mediální konstrukce reality přímo navazuje na myšlenky sociologů Petera Bergera a Thomase Luckmana, kteří teorii o konstrukci reality popsali v díle Sociální konstrukce reality. Autoři postavili představu společnosti jako „objektivní skutečnosti působící na jednotlivce“ do protikladu s „alternativním názorem, že struktury a myšlenky společnosti jsou vytvářeny, přetvářeny a reprodukovány lidmi“ (McQuail, 2009, s. 113).

Berger s Luckmanem v podstatě říkají, že společnost je vytvořena člověkem, ale zároveň sám člověk je výtvořem společnosti (Berger a Luckman, 1999, s. 64).

Mediální teoretikové navazují na tuto představu a říkají, že konzumenti médií chápou realitu tak, jak jim ji média předkládají. Média tedy nepopisují realitu „tak jak je“, ale spíše ji

rozebírají na části a z nich sestavují vlastně realitu novou – mediální. S tím souvisí tzv. Thomasův teorém, který říká, že „jestliže je určitá situace lidmi definovaná jako reálná, stává se reálnou ve svých důsledcích“. Proto je důležité zkoumat média, neboť jejich působení má vliv na rozhodování nezanedbatelné části společnosti.

Vlivem médií na konstrukci reality se již v 70. letech zabývala Gaye Tuchmanová v knize *Making News: A Study in the Construction of Reality* (1978). Tuchmanová považuje zpravodajství za „okno do světa“. Inspirovala se teorií rámců Ervinga Goffmana a ve zpravodajství hledá rámce a zkoumá, jak jsou tyto rámce sestavovány.

Tuchmanová se domnívá, že média nezrcadlí společnost, ale pomáhají ji konstituovat jako sdílený fenomén a zároveň definují sociální normy. I když konzumenti mediálních sdělení mohou zprávy číst různým způsobem a souhlasit či nesouhlasit s daným pojetím konkrétního problému, existenci tohoto problému či události většinou nezpochybňují (Tuchman, 1978).

Hlavní síla médií podle Tuchmanové tkví v nastolování politické agendy (více níže u konceptu nastolování agendy v podkapitole 1.1.2). Čemu média přikládají větší důraz, tomu přikládají větší důraz i jejich recipienti¹. Média a zpravodajské agentury šíří a zároveň významově přetvářejí vědění a ideologii. Navíc podle Tuchmanové nepředstavují média „volný trh myšlenek“, ale odráží vlastnickou strukturu mediálních domů.

Nicméně autoři závislostní teorie Sandra Ball-Rokeachová a Melvin DeFleur se domnívají, že vliv médií na konstrukci reality jednotlivce závisí na tom, jak velkou roli média hrají v jeho životě (Ball-Rokeach a DeFleur, 1976, s. 19). A i když média hrají podstatnou roli v životě recipienta, ten může s mediálními tvrzeními nesouhlasit a odmítat je, jak to představila Birminghamská škola kulturních studií, která přinesla pojem „opoziční čtení“.

1.1.1. Gatekeeping

Aby se vůbec nějaká informace do médií dostala, musí ji tam někdo „vpustit“. S tím pracuje koncept gatekeepingu („hlídání u brány“). Jeho tvůrci se zabývali procesem vybírání zpráv do zpravodajství a důvody, proč se konkrétní události ve zpravodajství objevily, nebo naopak, proč se jiné události do zpravodajství nedostaly. Koncept pracuje s termínem gatekeeper („hlídač u brány“), což je obvykle osoba, která rozhoduje o tom, která událost je vhodná pro zpravodajství daného média. Gatekeeper může zamezit přístupu určitému názorovému proudu ve společnosti do médií (McQuail, 2009, s. 527n.). Zpravidla však nejde

---

¹ Recipient je příjemce mediálních produktů, tj. čtenář, posluchač či divák.

o jednoho člověka. Subjektů, které mohou zamezit či naopak povolit „vpuštění zpráv“ do média, je podle Pamelý Shoemakerové (2009) celá řada. Podle ní (2007) o výběru určité události do zpravodajství rozhoduje nejen osobnost gatekeepera, ale také struktura a organizace mediálního domu, ostatní gatekeeperi v rámci redakce i mimo ni, tlaky vedení, technologická omezení, přístupné zdroje či vliv inzerentů, vlády a ostatních médií.

Podle Trampoty (2006, s. 38) je teorie gatekeepingu („hlídání u brány“) významná v tom, že se zaměřuje na proces výběru událostí, čímž se zásadně odlišuje od konceptu zpravodajských hodnot², resp. jeho původního pojetí. Zajímá se tedy spíše o to, proč zpráva nebyla vybrána, než naopak. Na výběr zpráv, které se nakonec publikují, má vliv i osobnost redaktora či editora (obvykle mají představu o tom, co chtějí číst jejich čtenáři) i mediální rutiny (některé zdroje jsou diskvalifikované, například tiskové oddělení vlády je pro média důležitější než jiný zdroj).

1.1.2. Agenda-setting

Dalším konceptem, který je s rámcováním spjat, je koncept agenda-setting („nastolování agendy“). Podle tohoto konceptu média nemají významný vliv na to, co si budou jejich recipienti myslet, ale určují, o čem budou přemýšlet³ (Cohen, 1963). Docílí toho tím, že do svého zpravodajství vybírají jen některá témata, naopak jiná opomíjejí.

Tento fenomén pojmenovali Maxwell McCombs a Donald Shaw jako „agenda-setting“, tedy nastolování agendy (McQuail, 2009, s. 527). Také koncept nastolování agendy vychází z předpokladu, že média nezrcadlí realitu, ale nějakým způsobem ji filtrují a tvarují (Trampota, 2006, s. 112).

S nastolováním agendy souvisí koncept tzv. „primingu“, který představili Shant Iyengar a Donald M. Kinder (McQuail, 2009, s. 529). Ti ve své studii prokázali, že společnost považuje za důležité ty problémy nebo témata, kterým média přikládají větší důraz. To znamená, že jim je věnováno více času či prostoru ve zpravodajství, jsou uváděny na začátku zpravodajské relace, nebo na předních stránkách novin. Priming a spolu s ním rámcování (framing) mohou podle Trampoty (2006, s. 122) představovat „nastolování agendy druhého

---

² Koncept zpravodajských hodnot nepopisuje, proč se některá z informací do zpravodajství nedostala, ale naopak, proč konkrétní událost (či informace) novináři považovali za důležitou a do zpravodajství ji naopak zařadili – mezi zpravodajské hodnoty patří například blízkost, relevance, aktuálnost apod.

³ Na rozdíl od rámců, které určují naopak, jak budou recipienti o určitých tématech přemýšlet.

stupně“. Právě upřednostňování některých informací je jedním z nástrojů rámcování (viz níže).

1.2. Rámcování

Rámcování bývá v odborné literatuře považováno za přístup, teorii, druh vlivu médií, analytickou techniku, paradigma či multiparadigmatický výzkumný program (Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 2).

Robert N. Entman (2004, s. 26) upozorňuje, že v akademické sféře se pod pojmem rámcování objevují různé koncepty, samotné termíny rámce a rámcování se užívají ve značně širokém pojetí. Navrhuje proto zúžit rámcování v mediálních studiích na „proces výběru a zvýraznění některých aspektů vnímané reality, zdůraznění některých interpretací a hodnocení této reality“. To, co se často označuje jako rámec (například „rámec konfliktu“, „rámec lidského zájmu“ apod.) během rutinního zpracovávání informací novináři, navrhuje Entman pojmenovat „scénář“. Tedy rámcování není pouhé vykreslení nějaké události, například právě jako konfliktu dvou stran. Rámcování musí podle Entmana obsahovat všechny tyto prvky – definici problému, příčinu/aktéry, návrh řešení a případně zhodnocení. Rámce od „scénářů“ odděluje především to, že rámce prosazují interpretace, které vedou k hodnocení problému (Entman, 2004, s. 26).

Podle Denise McQuaila (2009, s. 389) to byl právě Robert M. Entman, kdo představil nejužívanější definici rámcování v médiích, z této definice bude vycházet i tato práce. Entman uvedl, že „rámcovat znamená vybírat některé aspekty vnímané reality a zdůraznit je v komunikovaném textu tak, aby byla zdůrazněna určitá definice problému, jeho interpretace, morální zhodnocení a návrh jeho řešení“ (1993, s. 52). Entman (1991, s. 6) jako příklad uvádí rámec „studené války“ v amerických médiích. Zprávy v tomto rámci označovaly některé zahraniční události, například občanské války, za problémy, určovaly příčiny těchto problémů („komunisté“, „rebelové“ apod.), hodnotily je (například jako agresi) a doporučovaly určité řešení (podporu jedné z bojujících frakcí ze strany Spojených států). Nezanedbatelný vliv na tyto rámce měly oficiální zprávy americké administrativy a řada analýz rámců se zabývá vlivem politické moci na mediální rámce.

Ač se může zdát, že rámcování je zásadním zásahem do vyznění zpráv, McQuail (2009, s. 389n.) upozorňuje, že se novináři bez rámcování takřka neobejdou, nicméně se kvůli němu vzdalují objektivitě a může docházet i k nezamýšlené předpojatosti. Každá zpráva je přesto nějakým způsobem zarámována, ať už vědomě, či nevědomě. Autory mediálních rámců jsou autoři zpráv (včetně editorů), ale do procesu vzniku rámců vstupuje řada vlivů, ať

už kulturní kontext, společenský diskurz a také snaha politické moci i jiných aktérů. Rámce jako takové neexistují jen na úrovni zprávy, ale jak bude řečeno, nachází se na různých úrovních (viz str. 8).

George Gerbner (1964) říká, že neexistuje zcela neideologický, apolitický, nestranický systém sbírání a šíření zpráv. Každá zpráva v médiích je usazena do určitého rámce, který jí autor či médium přidělí. Rámec recipientovi zprávy říká, jak má této zprávě rozumět.

Stěžejním dílem pro teorii rámcování je analýza Ervinga Goffmana sepsaná v roce 1974 pod názvem *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Goffman říká, že aby bylo možné uspořádat roztržité kusy informací vybraných z objektivní skutečnosti, je nutný určitý interpretační rámec. Tuchmanová chápe rámce jako organizaci „střípků“ vytvořených ze všední reality, bez níž by izolované střípky nedávaly smysl. Jako příklad uvádí rozhovor mezi dvěma lidmi v redakci – bez kontextu („rámce“) mu neporozumíme, i když dobře slyšíme každé slovo (McQuail, 2009, s. 389).

Robert M. Entman rozpracoval způsob, jakým se rámce projevují v textu. Pro to, aby se podařilo rámce do mediálního sdělení dostat, se podle něj (1993, s. 52) užívají různé nástroje. Například vyzdvižení (priming), opakování, selekce, potlačení, klíčová slova, metafory, koncepce a odkazy na symboly. Podle McQuaila (2009, s. 389) to mohou být ještě výběr určitých odkazů nebo filmů či uvádění příkladů. Jejich nalezení v textu je základem pro analýzu rámců (Reese in Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 19).

Rámce samotné bývají obecnější a širší než témata zpráv a řešená tematika či problémy. Některé rámce jsou užívány více než jiné, na což mají vliv zpravodajské hodnoty a mediální rutiny (Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 18).

Novináři zaujímají významnou roli v šíření rámců a nepředávají jen myšlenky politických lídrů směrem k občanům, jak naznačovaly některé analýzy. Novináři participují na konstrukci rámců, stejně jako tak dělají ostatní aktéři „arény bojů o rámce“⁴ (Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 18). Například Trampota (2006, s. 122) uvádí, že při procesu rámcování se řada aktérů snaží prosadit své vidění problému, aby „souznělo s jejich potřebami“.

---

⁴ Na to, jak budou média referovat o určité zprávě, mají vliv úřady, vlády, ale také soukromé ekonomické subjekty či samotný mediální dům, redakce a osoba redaktora – to vše ovlivňuje rámce. Analýzy ukázaly, že americká média postupně zcela převzala rámcování útoků 11. září 2001 od administrativy prezidenta George Bushe.

Podle Entmana (1993, s. 52) se rámce nacházejí minimálně na čtyřech místech v komunikačním procesu: je zde komunikátor (ten, kdo odesílá informaci), text (tedy jakýkoliv komunikát, i audiovizuální), příjemce a kultura⁵.

Komunikátor během rozhodování, co chce říct, vytváří vědomý či nevědomý úsudek zasazený do nějakého rámce, přičemž během tohoto procesu je veden již existujícími rámci/schématy v jeho mysli (nazývanými kognitivní schémata).

Rámce vedou příjemcovu myšlení, ale jeho pochopení textu nemusí reflektovat rámce obsažené v textu a záměr rámců komunikátora. Tj. i když komunikátor do textu vloží určité rámce, příjemce je může ignorovat (i nepochopit), nebo naopak přijmout (ale ne nutně zcela – viz text související s tabulkou 1 na str. 10).

McQuail (2009, s. 389) upozorňuje, že se v mediálních studiích vedou spory o tom, zda je rámcování opravdu úspěšné a zda publikum dokáže události rámcovat i jinak. Výzkumy dokázaly, že rámcování názor publika opravdu ovlivní⁶.

Reese (in Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 22) říká, že ač panuje představa, že rámce, podobně jako nastolování agendy (agenda-setting), fungují podle lineárního přenosového modelu⁷, jde spíše o interakci mezi komunikátorem, textem a příjemcem.

Rámce podle Reese existují ve více vrstvách a přecházejí z textových struktur do mentálních struktur příjemce. U příjemce se rámec mírně mění, nicméně má na příjemce nadále vliv. Tento vliv nespočívá v pouhém přenosu informace z média do mentálních struktur příjemce, jádro tohoto vlivu je v tom, že zdůrazní některé hodnoty a fakta tak, aby byly pro příjemce více důležité. Příjemce bude díky tomu o určitém problému pomocí těchto z rámce získaných hodnot a faktů přemýšlet. Zjednodušeně řečeno, pokud příjemce čte zprávu, její rámce jej ovlivní, a to zvláště v tom smyslu, že o dané problematice bude přemýšlet, avšak na rozdíl od vlivu konceptu nastolování agendy o věci bude přemýšlet

⁵ Kultura je empiricky prokazatelný souhrn společných rámců přítomných v diskurzu a myšlení většiny lidí v určitém sociálním uskupení (Entman, 1993, s. 52-53).

⁶ Například Iyengar a Simon zjistili, že díky rámcování dalo publikum přednost vojenskému řešení krize v Perském zálivu před řešením diplomatickým. Edelman (1993) upozornil na to, že rámcování je podřízeno ideologii a předsudkům. Podle Jin Yanga (2003) to naznačují výsledky studií – jako příklad uvádí ty, které odhalily, že hlavním zdrojem rámce zpráv amerických médií o konferenci OSN v Pekingu a volbách v Jihoafrické republice byla dominantní ideologie v americké společnosti.

⁷ Lineární přenosový model vychází z Laswellova postřehu (1948), že studium masové komunikace odpovídá na otázku „Kdo říká co komu, jakým kanálem a s jakým účinkem?“ (McQuail, 2009, s. 80). Model zhruba vypadá takto: Vysílatel rámce vysílá informaci k příjemci, na něhož má rámec efekt, kterému se nemůže bránit.

určitým způsobem. Rámce formulují a udržují způsoby uvažování o veřejných problémech, vytvářejí zásadní témata ve veřejném diskurzu (in Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 22).

Podle Reese je tedy rámcování interakcí mezi strukturou příchozí zprávy a psychologickými rysy příjemce, proto Reese neuvažuje o rámcování jako o lineárním přenosu informací (Reese in Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 22).

Příjemce se tedy přečtením textu střetává s (textuálním) rámcem, který nepřebírá, ale vytváří si vlastní tzv. „mentální rámec“. Ten může být takřka totožný s rámcem textu, ale nemusí. Mentální rámec vzniká aktivizací tzv. kognitivních schémat. Kognitivní schéma je kognitivní (myšlená) reprezentace objektu nebo vztahu mezi objekty (můžeme říct také určitými rámci).

Například téměř každý člověk má schéma pro „teroristický čin“, tj. každý z nás má určitou představu, jak vypadá typický teroristický útok. Od 11. září si podle Reese většina lidí⁸ představí islamistického sebevražedného atentátníka, mnoho škod a obětí apod.

Schéma je uspořádání výrazných rysů určitého fenoménu, které nám pomáhají zpracovat (příchozí) informace. Schéma terorismu, například, je reprezentací s rysy jako „islámské pozadí“, „protizápadní“, „mít vojenský výcvik“. To znamená, že mnoho recipientů si obvykle pojí tyto rysy s teroristy. Každé schéma má vztah ke specifickému objektu – k teroristům samotným, k příčinám terorismu, k potenciálním cestám jak bojovat s terorismem aj.

Uveďme si příklad: Pokud média referují o obyvatelích palestinského Pásma Gazy jako o teroristech (užívají „rámec terorismu“), tento rámec využívá schémata (a rysy) spojená s terorismem. Při přečtení tak rámcované zprávy se u příjemců aktivizují schémata spojená se schématem terorismu. Výsledkem bude, že budou podporovat opatření, jako je vojenský zásah na palestinském území, protože se aktivizuje schéma „boj s terorismem“, které je aktivováno „rámcem terorismu“, jež přinesla média. Pokud by byl v tomto příkladu médii užít naopak „humanitární rámec“, spojil by se s jinými schématy blízkými tomuto rámci – výsledkem by bylo, že příjemci by mohli podporovat humanitární pomoc Palestině, protože schéma hledající řešení pro chudobu, hlad a nemoci se pojí s tímto (humanitárním) rámcem.

Kognitivní schémata se u jednotlivých příjemců liší, mnoho schémat je ale sociálně sdíleno. Schémata u lidí už existují před tím, než se střetnou s rámci, rámcování pak často užívá již existujících kulturně a společensky sdílených schémat.

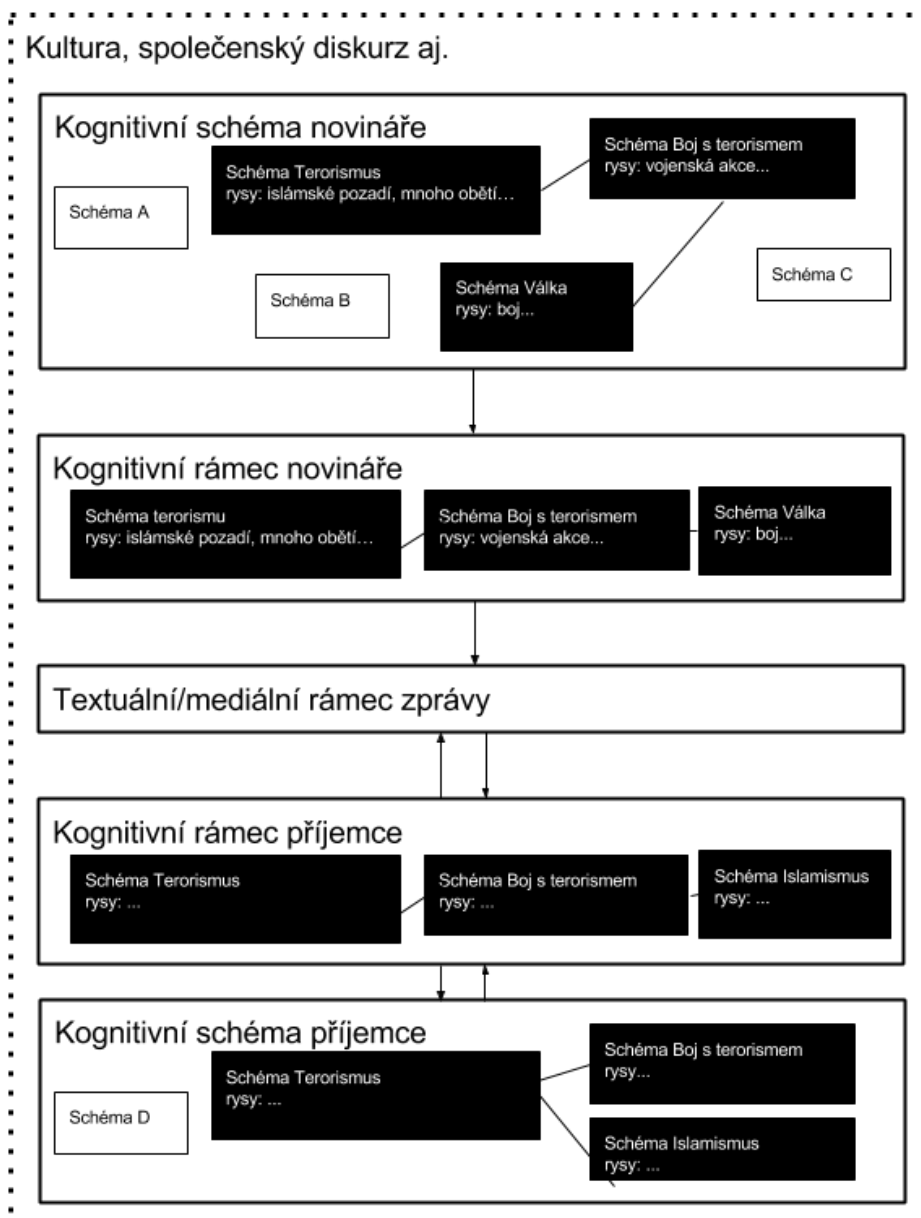
⁸ Většina lidí uvnitř našeho kulturního okruhu.

Nicméně někdy mohou příjemci téma hodnotit jako výjimku ze schématu a vytvoří si „subschéma“.

Rámec zprávy v mysli příjemce aktivizuje některá schémata a může aktivizovat i ta schémata, která nebyla zamýšlena, tak vzniká výše zmíněný „kognitivní rámec“, který se týká jen a pouze konkrétní zprávy a může se lišit od rámce zprávy. Rámec zprávy se nazývá také mediální rámec a vzniká naopak z kognitivního schématu novináře, který svůj kognitivní rámec aplikuje při vytváření zprávy a jejího rámce (Scheufele in Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 117-118). Tabulka 1 zjednodušeně znázorňuje proces rámcování:

Tabulka 1: Proces rámcování podle Reesova příkladu

V tabulce 1, která předpokládá, že novinář a příjemce zprávy (např. čtenář) jsou členy stejného společenského a kulturního okruhu, je znázorněn zjednodušený přehled procesu rámcování podle Reesova příkladu. V této tabulce je vidět, že mezi kognitivními schémata novináře a příjemce je víc schémat, která jsou mimo rámeček zprávy (Schémata A až D), černě vybarvená schémata jsou ta, která se vážou ke zprávě. Novinář některá schémata vložil do zprávy (vytvořil si svůj kognitivní rámeček, podle něhož zarámoval zprávu, u níž vznikl textuální/mediální rámeček), příjemce pak zprávu přečetl/přijal a nějakým způsobem pochopil (vytvořil si vlastní kognitivní rámeček pomocí svých kognitivních schémat). V tabulce 1 se schémata liší (u příjemce vypadlo schéma válka, naopak přibylo schéma islamismus), k tomu ale docházet nemusí.

Rámce lze podle Scheufela (in Kyupers a D'Angelo, 2010, s. 111) dělit na vertikální a horizontální škále. Horizontálně jde o různé oblasti („arény“), kde se rámce objevují (mediální systém, politický systém, společnost atd.), vertikálně se nachází na různých stupních (kognitivní stupeň, diskurzivní stupeň a textuální stupeň). Tedy rámce fungují jako kognitivní nástroje pro zpracovávání přijímaných informací (tj. kognitivní stupeň), objevují se a mění v rámci diskurzu (diskurzivní stupeň) a projevují se v diskurzivních produktech (textuální stupeň).

Tato práce se bude zabývat rámci v mediálním systému na textuálním stupni.

Ve zprávách existují různé druhy rámců, například generické, tematické, epizodické, specifické a další, spolu s tím existuje několik způsobů, jak rámce zkoumat – například deduktivní či induktivní. Více o této problematice v následující podkapitole.

1.3. Analýza rámců

Analýza rámců osvětluje způsob, kterým se uplatňuje vliv na lidské vědomí pomocí přenosu informace z jednoho místa (proslov, prohlášení, zpráva, román) právě do tohoto vědomí (Entman, 1993, s. 51).

Analýzy rámců se obvykle zabývají budováním rámců (proces a faktory, které ovlivnily strukturální kvality rámců), nebo nastolováním rámců (frame-setting) – tyto analýzy zkoumají interakci mezi mediálními rámci a znalostmi či predispozicemi příjemce rámců (de Vreese, 2005, s. 24).

Rámce se podle de Vreese (de Vreese, 2005, s. 28) dělí na generické rámce a specifické rámce. Specifické se vztahují pouze k určitým tématům nebo událostem. Generické přesahují limity tématu a mohou se vztahovat i na jiná témata, v některých případech i v čase a jiném kulturním kontextu. Specifické rámce mají „výhodu“ v tom, že

nabízejí hlubokou míru detailů ke zkoumanému tématu či události, což je ale také jejich nevýhodou – jsou detailní a je složité z jejich výzkumu generalizovat a přinést obecnější výsledky. Někdy to může vést k tomu, že jedna studie má vlastní souhrn unikátních rámců.

Generické rámce jsou obecné a nejsou spjaté s určitým tématem. Studie zkoumající generické rámce se řadí do dvou kategorií. Jedny se zaměřují na pokrytí politiky, druhé na volební kampaně. Jde například o rámec „hry“ při reportování o volbách, který volby rámcuje jako jakousi hru, soutěž či závod – často se v literatuře objevuje pojem „volby jako dostihy“ (de Vreese, 2005, s. 30).

Rámce se mohou dále dělit na epizodické a tematické. Epizodické rámce interpretují události odděleně, bez kontextu (například reportování o kriminalitě bez odkazů k jejím příčinám – chudobě nebo politice státu). Podle Iyengara mají na jejich vznik vliv normy a standardy v rámci mediálních domů (mediální rutiny), tato praxe podle něj „zjednodušuje komplexní problematiku na nižší úroveň ve formě anekdoty“. Tematické rámce naopak danou událost zasazují do kontextu. Nicméně rámce v tomto ohledu nebývají „čisté“, resp. jen málo zpráv bývá epizodických, nebo tematických (de Vreese, 2010, s. 31).

Kromě specifických a generických rámců existují i rámce samostatné – „odtržené“ od jakékoliv problematiky. Neřadí se ani do jedné z těchto skupin – jde o rámce „lidského příběhu“⁹, „bezmocnosti“¹⁰, „ekonomiky“¹¹, „morálních hodnot“¹² a „konfliktu“¹³ (de Vreese, 2010, s. 31-32). Jiní autoři obdobné rámce řadí mezi generické.

Přístup, jak odhalit rámce, může být induktivní, nebo deduktivní. Deduktivní přístup hledá předem definované rámce v textu, kdežto induktivní přístup sestává z předběžné analýzy textu a teprve na základě ní definuje rámce, které dál analyzuje (de Vreese, 2010, s. 33).

Tato práce bude využívat induktivní přístup a bude hledat specifické epizodické rámce. Jejím cílem není zobecňovat zpravodajství donbaských místních médií, ale srovnat rámce v rámci specifických a ohraničených událostí.

⁹ Popis příběhu jednotlivce či skupiny ovlivněných určitým problémem.

¹⁰ Vliv dominantních sil na slabé jedince či skupinu.

¹¹ Posedlost ziskem a ztrátou.

¹² Reference na morálku.

¹³ Reportování o problematice jako sporu dvou (či více) stran.

Podle Capelly a Jamiesona musí být rámec „identifikovatelný konceptuálními a lingvistickými charakteristikami“, měl by být přítomný obecně v žurnalistické praxi, má být spolehlivě odlišitelný od jiných rámců a musí být rozpoznáván více lidmi (tj. ne pouze samotným výzkumníkem a jeho představivostí (in de Vreese, 2010, s. 33)).

Jak už bylo řečeno, pro to, aby se podařilo rámce do mediálního sdělení dostat, se podle Entmana (1993, s. 52) užívají různé nástroje. Například vyzdvihnutí, opakování, selekce, potlačení, klíčová slova, metafory, koncepce a odkazy na symboly, výběry určitých odkazů nebo filmů či uvádění některých příkladů. Základem rámcování je pracovat s částmi reality tak, aby byly méně, nebo více zvýrazněny (Entman, 1991, s. 9). Tyto nástroje tedy analýza rámců vyhledává.

V souvislosti s těmito nástroji se užívá výrazu význačnost (salience). Význačnost znamená učinit určité informace více patrné, smysluplné nebo zapamatovatelné pro příjemce textu, což je jeden ze základních rysů rámců. Uplatněním význačnosti se zvyšuje šance, že příjemci informaci přijmou, rozeznají její význam, pochopí ji a uloží ve své paměti. Text může informace učinit více význačnými pomocí umístění určitých slov/frází a jejich opakováním, nebo také pomocí jejich spojování s kulturně známými symboly (Entman, 1993, s. 53). I jediná informace ve složitém textu může být význačná, pokud souzní s hodnotovým systémem příjemce. Naopak sebelepší snaha o vyznačení určité informace přijde vniveč, pokud se neshoduje s kognitivními schémata příjemce (například pokud bude příjemce číst text rámcovaný v jiné kultuře, nemusí jej pochopit tak, jak bylo zamýšleno).

Narativ zprávy sestává jen ze slov a obrazů, rámce jsou složeny z klíčových slov, metafor, konceptů, symbolů a vizuálních obrazů. Rámce pak pomocí výše uvedených nástrojů odkazují na určité ideje (schémata), zatímco ignorují jiné. Pomocí toho vytvářejí jednu základní interpretaci, která je více zřejmá, srozumitelná a zapamatovatelná než jiná (Entman, 1991, s. 7). Proces vytváření rámců je dvousměrný. Redakce (resp. autor) interpretuje nějakou zprávu takovým způsobem, jakým očekává, že ji budou vnímat příjemci, a podle toho rámec skládá.

U nových zpráv proces rámcování využívá „kulturního očekávání“, tedy v podstatě využívá již existující rámce v mysli příjemce a kultuře k tomu, aby se zarámcovalo nové dění. Na příkladu níže (viz str. 17), kde Robert Entman porovnával sestřelení korejského a iránského dopravního letounu sovětskou, resp. americkou, armádou, lze toto očekávání vysvětlit: Autoři rámcování této události v amerických médiích využili vžitou představu a očekávání o Sovětském svazu a mezinárodních vztazích (Entman, 1991, s. 7). Tedy představu Sovětského svazu jako agresora útočícího na „západní cíl“.

Rámec musí obsahovat pouze ty elementy zprávy, které jsou zásadní pro předpokládaný vliv na zpracování informace v mysli příjemce, jinak by byl totožný s textem (Entman, 1991, s. 8). Cílem analýzy by mělo být určit, která slova a obrazy zprávy jsou součástí rámce a která nikoliv.

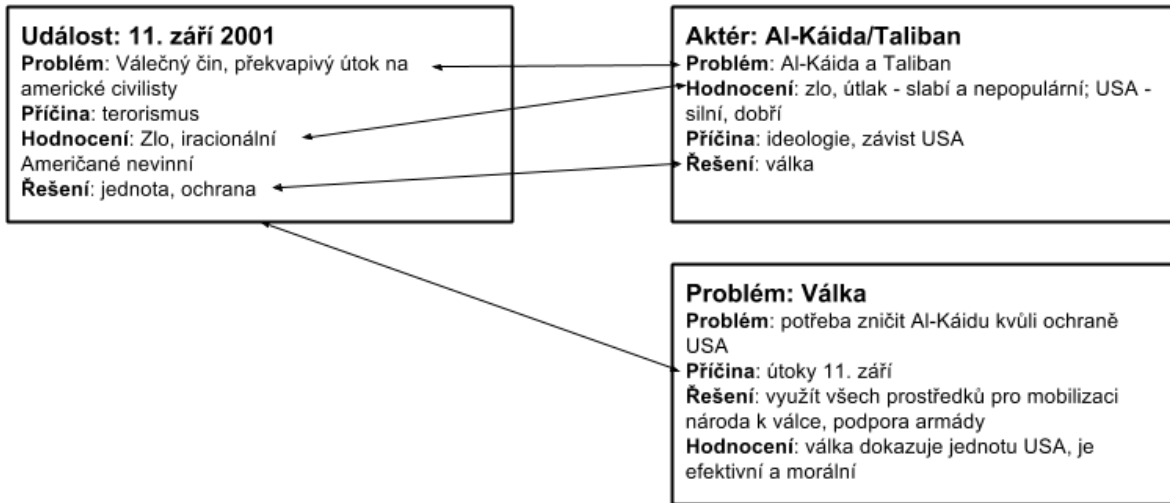
Nicméně na základě Entmanovy definice jsou také důležité funkce rámců. Rámce mají čtyři funkce: definují problémy, diagnostikují příčiny, hodnotí aktéry a navrhují řešení (Entman, 1993, s. 52). Když definují problém, tak určují, co určitý aktér dělá s jakými náklady a výnosy, měřeno obvykle z hlediska společných kulturních hodnot. Dále identifikují síly, které problém vytvářejí, morálně hodnotí aktéry a jejich vliv, nabízejí a ospravedlňují vyřešení problému a předpovídají pravděpodobný dopad konkrétního řešení. Jedna věta může mít více funkcí, než tyto čtyři. Přesto mnoho vět nemusí mít ani jednu. A rámec v celém textu nemusí nutně obsahovat všechny čtyři funkce.

Rámce se ve zpravodajství zaměřují na minimálně jednu ze tří tříd objektů – problém, událost a aktéra. Někdy zprávy mohou obsahovat rámce pro více než jeden objekt, tedy ne jen pro určitou událost, ale také problém či aktéra. Pro každý objekt má rámec několik funkcí – určuje problém, dopad či podmínky, identifikuje příčinu, navrhuje řešení, případně uděluje morální hodnocení (tabulka 2). Entman (2004, s. 24) uvádí příklad rámcování zpravodajství o útocích 11. září 2001 v USA a jejich dopad (tabulka 3).

Tabulka 2: Funkce a objekty rámcování ve zpravodajství

	Objekty rámce:		
Funkce rámce:	Problémy	Události	Aktéři
Definování problému, vlivu, podmínek			
Identifikování příčin, aktérů			
Návrh řešení			
Morální zhodnocení			

Tabulka 3: Rozvinutí rámce pro události 11. září

Pozn.: Problémem u Aktéra se stává příčina Události, řešení Aktéra je celým Problémem, příčina u Problému je celá Událost.

Zdroj: Entman, 2004, s. 24n.

Některé funkce se mohou rovnat jiným funkcím u jiných objektů či celým objektům (jak naznačují šipky v tabulce 3). Rámce ale nemusí obsahovat funkce u všech objektů. V rámcich pak vznikají jakési „mezery“, které si příjemci zprávy buď vyplní užitím svých kognitivních schémat, nebo je prostě ignorují. Entman (2004, s. 23) říká, že se nadále vedou spory, zda tyto „mezery“ v rámcich jsou nedůležité, nebo nelogické. A zda si můžou příjemci vytvořit vlastní „protirámcce“.

Entman ale upozorňuje, že rámce jsou ve zprávách skryté a působí přirozeně. Pomáhají vytvořit všeobecný výklad události (Entman, 1991, s. 6). Dokud se neporovnají různé zprávy o dvou událostech, je těžké jejich rámce rozeznat, protože nástroje rámců mohou zůstat skryté (Entman, 1991, s. 6).

1.3.1. Příklady rámcování a analýz

Kahneman a Tverský v roce 1984 přišli s experimentem, který ukazuje, jak fungují rámce. Účastníkům experimentu dali tento příklad (jeho přehled v tabulce 4):

„V USA propukne epidemie nové nemoci z Asie, odhaduje se, že zabije 600 lidí. Existují dva programy na boj s nákazou. Pokud bude zaveden program A, 200 lidí bude určitě zachráněno. Pokud bude zaveden program B, je třetinová šance, že přežije všech 600 a dvoutřetinová, že nepřežije nikdo.“ 72 procent respondentů se vyslovilo pro program A, 28 procent pro program B. Pak autoři přeformulovali možnosti takto: „Pokud bude zaveden

program C, zemře 400 lidí. Pokud bude zaveden program D, je třetinová šance, že nikdo nezemře a dvoutřetinová šance, že zemře 600 lidí.“ Pro program C se vyslovilo 22 procent respondentů, pro program D 78 procent respondentů. Přitom dopady programu A a C jsou identické, stejně jako je program B totožný s programem D. Přesto se většina lidí přiklonila ve dvou případech k odlišným možnostem.

Tabulka 4: Přiklon respondentů ke stejným programům, při změně jejich rámcování

Program A	72 %	=	Program C	28 %
Program B	22 %	=	Program D	78 %

Tento příklad ukazuje, jak rámce určují to, čeho si příjemce všimne, jak využívají zvýraznění/význačnosti (zvýraznění počtu mrtvých, nebo přeživších) a jak příjemce pochopí problém a zhodnotí jeho řešení. Příklad také ukazuje, že rámce mají jen omezený vliv – neovlivní všechny příjemce (Entman, 1993, s. 54). Podle Entmana zde byl užit priming, který spojil řešení s konceptem smrti a s konceptem zachráněných. Účastníci experimentu preferovali asociace spojené s konceptem zachráněných životů než s konceptem smrti (Entman, 2004, s. 27).

Podobně Kinder a Sanders (Entman, 2004, s. 27) zjistili, že lidé bílé barvy pleti podpoří politiku daňových úlev pro podniky a zvýšení výdajů na školství mnohem spíše, pokud je taková politika rámcována třídním pohledem (= podpora pro chudé) než rasovým (= jako podpora černošského obyvatelstva).

Sniderman, Brody a Tetlock v roce 1991 demonstrovali, jak v rámcování funguje přítomnost a vypouštění informací: Většina veřejnosti podporuje práva osob s AIDS, pokud je jejich problém rámcován tak, aby akcentoval občanské svobody a svobodu volby. Naopak většina populace podporuje povinné testování na AIDS, když je problém rámcován jako ohrožení veřejného zdraví. Opět i zde fungoval priming – rámce aktivovaly reakce respondentů pomocí asociací mezi zvýrazněnými informacemi v textu a koncepty již uloženými v jejich „schématech“.

Patrně nejznámější studií v historii rámcování je Entmanovo porovnávání sestřelení dvou dopravních letounů. Entman srovnával rámcování dvou podobných událostí ve stejných amerických periodikách.

V září 1983 sestřelil sovětský Suchoj nad Jižním Sachalinem korejský dopravní letoun Boeing 747-230B letu KAL 007 aerolinek Korean Air, na palubě zahynulo všech 269 osob. O pět let později v červenci 1988 sestřelilo americké námořnictvo íránský dopravní letoun Airbus A300B2-203 letu Iran Air 655 íránských aerolinek v Perském zálivu, na palubě zemřelo 290 lidí. V obou případech šlo o selhání a špatné rozhodnutí, v obou případech byla viníkem armáda příslušné země, přesto rámcování těchto událostí se v amerických médiích podle Entmana velmi lišilo.

Americká média rámcovala sestřelení íránského dopravního letounu americkou armádou jako technický problém, ale sovětské sestřelení korejského dopravního letadla letu KAL 007 jako násilný čin (Entman, 1991, s. 6). V obou případech přitom vojenští velitelé vyhodnotili letoun jako nepřátelský cíl, v obou případech vedení států považovalo sestřelení za ospravedlnitelné za konkrétních okolností.

Entman se ve své studii zaměřil na analyzování rámců – měřil kolik prostoru události dostávaly, zjišťoval, jaká byla užitá klíčová slova – sestřelení korejského letounu vložila americká média do morálního diskurzu (užívala se slova jako úmyslný čin, útok, vražda aj.), kdežto íránský případ do technického (užívala se slova jako tragédie, neštěstí, omyl, technická závada apod.). Entman zkoumal, jak média hovořila o obětech obou neštěstí (u korejského letounu užívala zlidšťující výrazy a přiblížila životy obětí, u íránského používala neutrální výrazy a nepřiblížovala, kdo byli pasažéři). Analyzoval i grafickou stránku týdeníků a přiložené infografiky. Z analýzy vyšlo najevo, komu je připisována vina (v případě amerického pochybení především technice, v případě sovětského, celému vedení země).

Během analýzy se Entman zaměřil na čtyři funkce rámcování – užívání slov a obrazů, které určily zodpovědnost za událost (agency); slova, která podpořila nebo zastřela identifikaci těch, kteří byli událostí postiženi; slova, která urychlila kategorizaci činu (zločin vs. nehoda); a ty, která stimulovala nebo potlačovala širší generalizaci činu (sovětský svaz jako agresor apod.).

2. Situace médií na Ukrajině

V této kapitole se přesuneme od užití teorie k popisu současného stavu mediální krajiny na Ukrajině i konkrétně v Donecké a Luhanské oblasti.

Organizace Reportéři bez hranic (RSF) hodnotí úroveň svobody médií (World Press Freedom Index) na Ukrajině od roku 2002, kdy se země umístila na 112. místě ze 134 měřených zemí, její pozice se pak od roku 2005 zlepšovala, až v roce 2008 dosáhla na 87. místo ze 167 hodnocených zemí. Ještě o rok později byla Ukrajina ve stovce nejlepších a od té doby se do ní nevrátila a pomalu se blížila 130. příčce, když v roce 2014 skončila na 127. a v roce 2015 na 129. pozici (RSF, 2016a). V roce 2016 si země značně polepšila o 22 příček na 107. pozici ze 179 zemí. Pro porovnání, Rusko se nachází na 148. pozici, Bělorusko je 157., Moldavsko 76., Česko 21., Slovensko 12. a nejlepší trojici tvoří třetí Norsko, druhé Holandsko a první Finsko (RSF, 2016a).

Neklid na Ukrajině si vyžádal mezi novináři několik mrtvých. Podle organizace Freedom House byla Ukrajina pro novináře zvláště v roce 2014 jedním z nejnebezpečnějších míst na světě (Freedom House, 2016) a organizace změnila ohodnocení země ze stupně „částečně svobodná“ na „nesvobodná“ (Freedom House, 2014). V letech 2002-2013 evidují Reportéři bez hranic jednoho¹⁴ zavražděného novináře na Ukrajině (RSF, 2010), v roce, kdy vypukly protesty na Majdanu, násilně na Ukrajině zemřelo podle RSF šest novinářů¹⁵ – tedy po Sýrii (15) a Palestině (7) nejvíc na světě (RSF, 2014). V roce 2015 RSF evidují dva¹⁶ (RSF, 2015) a v roce 2016 jednoho mrtvého novináře¹⁷ (RSF, 2016c). Přesto Freedom House navrátil ukrajinským médiím hodnocení „částečně svobodná“ a dodal, že – i když pokračovaly útoky na novináře – nevráživost vlády vůči médiím utichala a krize v zemi vedla ke zlepšení novinářského prostředí. A to navzdory existenci ruské propagandy, koncentrovanému vlastnictví v rukách nejbohatších podnikatelů a dění na východě země. Freedom House současně s tím kladně ohodnotil demokratické volby (Freedom House, 2015).

Reportéři bez hranic v roce 2016 hodnotili úroveň médií na Ukrajině jako zlepšující se (RSF, 2016a). Podle organizace se díky křehkému příměří a stabilizaci země podařilo snížit

¹⁴ Vasil Klymentijev z charkovského deníku Novi Styl zmizel v roce 2010.

¹⁵ Andrej Stenin - Rossija Segodnja, Anatolij Klyan - Pervyj Kanal, Igor Korneljuk - VGTRK, Anton Vološin - VGTRK, Andrea Rocchelli - Cesura, Vjačeslav Veremij - Vesti

¹⁶ Oleksandr Buzina a Serhij Nikolajev - Segodnja

¹⁷ Pavel Šeremet - Ukrajinška Pravda, Vesti

počet incidentů narušujících svobodu médií, byly vydány zákony, které zlepšily transparentnost vlastnictví médií a svobodný přístup k veřejným informacím. Organizace Freedom House kladně hodnotila zákony na ochranu novinářů před útoky a legislativu připravující privatizaci státem vlastněných médií či transformaci státních médií ve veřejnoprávní (Freedom House, 2016).

Ukrajina má živou a rozmanitou mediální krajinu, novináři mohou provádět investigativní žurnalistiku, kriticky reportovat a vytvářet či rozvíjet mediální projekty bez zásahu vlády (RSF, 2016e). Nicméně RSF dodávají, že média z většiny vlastní bohatí podnikatelé a využívají je pro své politické i ekonomické cíle (RSF, 2016a). Média jsou závislá na financování ze strany bohatých vlastníků, objem trhu s reklamou se snižuje. Miliardáři nepotřebují, aby jejich média jako podnik vydělávala. Proto ta fungují spíš jako PR projekty na ochranu zájmů svých majitelů (RSF, 2016e). V zemi kvůli „informační válce“ s Ruskem existuje černá listina knih, realitou jsou zákazy vstupu do země pro určité novináře a tajné služby jsou vůči zahraničním novinářům „paranoidní“¹⁸ (RSF, 2016a). V roce 2014 ukrajinská vláda zablokovala signál 15 ruských poskytovatelů televizního vysílání (RSF, 2016e) a o rok později došlo k zákazu více než 400 ruských filmů a 38 ruských knih (RSF, 2016h, s. 38). Situaci na separatisty ovládaném území na východě země RSF označují jako „oblasti bez práva, kam nejsou připuštěni zahraniční pozorovatelé a neexistují zde novináři, kteří by mohli psát kriticky“ (RSF, 2016a).

Média na Ukrajině jsou podle zprávy RSF ovlivňována zájmy svých vlastníků, kteří si tak chtějí udržet politickou a ekonomickou moc. Stav ukrajinské mediální krajiny podlamuje korupce a nedostatek finanční transparentnosti. Tříměsíční výzkum ukrajinských Reportérů bez hranic spolu s Institutem pro masovou komunikaci (IMI) ukázal, že vlastnictví zvláště audiovizuálních médií je silně koncentrované¹⁹, čemuž napomáhá chybějící nebo nefunkční regulace a dozor. Firemní struktury mediálních domů jsou ukryty v daňových rájích, což jejím

---

¹⁸ RSF zmínili jednu z „obětí“ dočasného zákazu vstupu do země – ruského moderátora Savika Šustěra, který před zhruba deseti lety utekl z Moskvy do Kyjeva před narůstajícím tlakem vůči novinářům v Rusku (RSF, 2016h, s. 38-39).

¹⁹ „Stupeň koncentrace médií se obvykle měří podle toho, do jaké míry velké společnosti ovládají produkci, pracovní síly, distribuci a publikum. Ačkoliv neexistuje žádná hranice, jejíž překročení by se dalo prohlásit za nežádoucí, podle Picarda je tradičním prahem přijatelnosti moment, kdy čtyři vedoucí firmy kontrolují více než 50 procent nebo osm vedoucích firem ovládá více než 70 procent daného odvětví,“ říká Denis McQuail (McQuail, 2009, s. 241). Situace mezi audiovizuálními médii na Ukrajině tomu plně odpovídá - většinu trhu ovládají čtyři společnosti.

majitelům dovoluje obcházet některé právní povinnosti (RSF, 2016d). Média jsou silně provázaná s „oligarchy“ i politikou a politický vliv na média je značný.

Deset z dvanácti nejdůležitějších televizních kanálů je přímo či nepřímo spojeno s konkrétními osobami ze světa politiky. Hlavní hráči na poli audiovizuálních médií jako jsou StarLightMedia²⁰, 1+1 Media²¹, Inter Media²² a Media Group Ukraine²³ mají podíl tří čtvrtin diváků. Tyto mediální skupiny patří nejbohatším Ukrajincům, například Viktoru Pinčukovi, Ihoru Kolomojskému, Dmytru Firtašovi a Rinatu Achmetovovi (RSF, 2016d). Jako problém RSF vnímají například vliv prezidenta Petra Porošenka na síť Kanál 5²⁴ či jiná média (RSF, 2016e). Na případ, kdy Porošenko mohl ovlivnit média, která vlastní, upozornil Freedom House – v září 2016 byla těsně před začátkem vysílání zrušena talkshow, v níž se měl objevit Porošenkův oponent a hovořit o korupci ve vládě. Podle oficiálního vyjádření se skupina 1+1 chtěla vyhnout „napětí v zemi“, ale kritici tento krok považovali za podlehnutí politickým tlakům (Freedom House, 2016).

Ukrajina prozatím nemá veřejnoprávní média, ale plánuje se jejich vznik transformací dosavadních státních médií (Freedom House, 2016).

Čtyři hlavní rozhlasové skupiny mají dosah až 92 procent posluchačů, jmenovitě jde o Tavr Radio Group²⁵, Ukrainian Media Holding²⁶, Business Radio Group²⁷ a TRK Lux²⁸. Tři z nich patří nejbohatším Ukrajincům a TRK Lux je ve vlastnictví vlivného lvovského starosty (RSF, 2016d).

---

²⁰ Majitelem je miliardář Viktor Pinčuk. StarLight Media je největším vysílatelem na Ukrajině, do skupiny patří šest televizních kanálů, které v roce 2015 dosahovaly podílu 27,33 % diváků. Skupina je registrována na Kypru.

²¹ Majitelem je podnikatel Ihor Kolomojskyj. Do skupiny patří například agentura UNIAN.

²² Vlastníky jsou bývalý předseda Bezpečnostní služby Ukrajiny a exministr financí Valerij Choroškovskyj a stíhaný podnikatel a jeden z nejbohatších Ukrajinců Dmytro Firtaš.

²³ Majitelem je podnikatel a patrně nejbohatší Ukrajinec Rinat Achmetov.

²⁴ Porošenko skupinu ze sta procent vlastní.

²⁵ Majitelem je Viktor Pinčuk.

²⁶ Majitelem je charkovský podnikatel Andrij Karpij.

²⁷ Společnost vlastní rodina Jevtuhovových.

²⁸ Skupina byla založena lvovským starostou Andrijem Sadovým, lídrem strany Svěpomoc, oficiálně je většinovým vlastníkem Sadového žena Kateryna.

Tištěná a internetová média podléhají mnohem menší koncentraci, zvláště pak online média nabízejí mnohem větší pluralitu (RSF, 2016d). Nicméně RSF hodnotí trh s tištěnými médii na Ukrajině jako přesycený, noviny jsou čteny hlavně ve velkých městech, na venkově spíše sporadicky. Většina z tištěných médií byla podle RSF proruská, od přelomu let 2014/2015 se situace začíná měnit. Většina tiskovin je nicméně psána v ruštině (RSF, 2016f).

Internetová média RSF hodnotí jako rychle se rozvíjející, dokonce více než v sousedních zemích Evropské unie, za lídra tohoto rozvoje RSF považují web Ukrajinska Pravda. Jen málo internetových médií je reálně registrováno, protože to není vyžadováno. Problémem ale zůstává fakt, že mnoho online médií publikuje neověřené a nepravdivé zprávy, či zprávy na objednávku (takzvané „džínsy“). Internet je hojně rozšířen u mladých (ve věkové skupině 18-39 jím disponuje zhruba 90 procent lidí; celkově má internet 49 procent populace (Freedom House, 2016)), ale nejčtenějším informačním webem (na deváté pozici) je zpravodajský agregátor ukr.net. Většina internetových zpravodajských webů je v ruštině, pokud mají ukrajinskojazyčnou verzi, tak se zprávy v ukrajinštině zobrazují později – jsou tedy pravděpodobně napsány nejdříve rusky a poté přeloženy. Anglické varianty stránek jsou raritní. RSF kritizují, že svět se o dění na Ukrajině dozvídá z tohoto hlediska nedůvěryhodných anglickojazyčných ruských zdrojů (RSF, 2016g). Nicméně v říjnu 2015 Ukrajina spustila zpravodajský server Ukrinform vedený v několika světových jazycích, vedle toho zde existuje privátní anglickojazyčný televizní kanál Ukraine Today, který začal vysílat v létě 2014 (RSF, 2016h, s. 41).

I když v roce 2015 došlo ke zprůhlednění vlastnických struktur médií, ne všechny mediální domy své vlastníky odhalily. Podle Reportérů bez hranic chybí zemi nadále regulátoři a provádění stávajících právních předpisů se nerozvíjí (2016a). Podle Freedom House je ale legislativní postup na Ukrajině jedním z nejprogressivnějších ve východní Evropě, jmenovitě nové legislativní změny v roce 2015 (Freedom House, 2016). RSF pozitivně hodnotí zrušení Národní expertní komise pro ochranu veřejné morálky, přijetí zákonů trestajících útoky na novináře či přijetí zákona zjednodušujícího přístup k informacím státních institucí (Freedom House, 2016). RSF tvrdí, že žurnalisté na Ukrajině jsou svobodnější než jejich ruští kolegové (2016h, s. 7).

Podle dat Kyjevského mezinárodního sociologického institutu důvěřuje ukrajinským médiím 32,3 procenta obyvatel, kdežto důvěru nemají u 38,9 procenta Ukrajinců. Ruským médiím důvěřují jen pouhá čtyři procenta Ukrajinců proti 77,6 procenta lidí, kteří ruským médiím nevěří (KIIS, 2016). Podle dat získaných Reportéry bez hranic (2016h, s. 7) je pro většinu Ukrajinců nejdůležitějším médiem televize – v zájmu získání informací ji sleduje až

88 procent lidí (RSF, 2016h, s. 12), jen 12,5 procenta lidí čte tištěné noviny (RSF, 2016h, s. 22), 29,9 procenta Ukrajinců čerpá informace především z ukrajinských internetových zpravodajských webů (RSF, 2016h, s. 26).

Na Ukrajině je kolem šesti až osmi tisíc tištěných titulů, některé ale vycházejí v malém nákladu několika stovek kusů (RSF, 2016h, s. 22). Události na Majdanu nezávislosti podle RSF silně ovlivnily mediální trh, některé deníky zanikly (Kommersant a Kapital), jiné ztratily významný podíl čtenářů vlivem anexe Krymu a vyhlášení separatistických republik na východě země, další se musely přesunout jen na internet – například Ukrajinska Pravda (RSF, 2016h, s. 22). Podle RSF neexistují důvěryhodné statistiky o nákladech, prodejkách a výkonu inzerce jednotlivých deníků.

Mezi úspěšné deníky se po událostech v roce 2014 podle RSF umístil deník Vesti a bulvární deník Fakty, naopak kdysi velmi prodáváný ruský deník Segodnja zaznamenal pokles nákladu z několika set tisíc na méně než sto tisíc (RSF, 2016h, s. 22). Podle studie Media Landscape 2015, podpořené nadací Konráda Adenauera, byly v předchozích letech nejúspěšnějšími celonárodními deníky právě Segodnja s téměř 700 tisíci čtenáři, dále Fakty (674 tisíc), Vesti (634 tisíc), Komsomolská pravda (349 tisíc), Hazeta po ukrajinsky (133 tisíc) a Komanda se 73 tisíci čtenářů, což v zemi s 45milionovou populací nejsou podle autorů příliš vysoká čísla (KAS Policy Paper, 2015, s. 15).

RSF hodnotí výhled na budoucí vývoj ukrajinského trhu s tištěnými médii pesimisticky – mediální domy snižují výdaje, zhoršuje se kvalita i šíře obsahu deníků, třetina čtenářů uvádí, že jsou pro ně deníky příliš drahé, a proto je přestává číst (RSF, 2016h, s. 23).

Nejoblíbenějšími televizními kanály jsou STB, Kanál Ukrajina, 1+1, ICTV a Nový Kanál (ITK, 2016). Nejvíce posluchačů mají rádia dvou mediálních holdingů – TAVR Media a UMH (KAS Policy Paper, 2015, s. 19-20).

Nejoblíbenějšími internetovými zpravodajskými weby jsou podle RSF Ukrajinska Pravda, Espresso TV, Novoje Vremja, Inforesist.org, Hromadske TV, Apostrophe, 4 Vlada a Insider a dohromady dosahují návštěvnosti 20 milionů unikátních uživatelů měsíčně. Zajímavostí je, že Facebook a Google zaznamenávají více ukrajinských uživatelů než ruský vyhledávač Yandex a sociální sítě VKontakte a Odnoklassniki (RSF, 2016h, s. 29).

2.1. Média v Donbasu - Separatistické republiky

Značně nelehká je situace pro novináře v okupovaných částech východní Ukrajiny. Podle Freedom House separatisté zakázali zahraničním i místním (ukrajinským) médiím vstup do země, kvůli „propagandistickému“ a „negativnímu“ zpravodajství (Freedom House, 2016). Ukrajinský národní svaz novinářů odhaduje, že 600 žurnalistů muselo utéct z oblasti svého působení – stovka z nich připadá na novináře z Krymu. V případě separatistických republik prchaly „celé redakce“. Někteří novináři na těchto územích v utajení dále pracují, ale hrozí jim při tom zatčení²⁹ (RSF, 2016h, s. 43-44). Podle ukrajinského Institutu pro masové informace jen v Donecké oblasti skončilo 28 redakcí místních médií (IMI, 2016, s. 8).

Separatisté ovládli všechny prostředky sloužící k vysílání televizního či radiového signálu a zablokovali vysílání a příjem ukrajinských televizních kanálů. V roce 2015 místní separatistická samospráva zakázala přístup na řadu proukrajinských zpravodajských webů. Podle Freedom House se mimo to zvyšuje výskyt autocenzury, a to na mnohem vyšším stupni než na území ovládaném ukrajinským státem (Freedom House, 2016).

2.1.1. „Doněcká lidová republika“ - DNR

Podle ukrajinského Institutu pro masové informace kvůli konfliktu v Donecké oblasti skončily „tucty“ redakcí (IMI, 2016, s. 9), ostatní se přizpůsobily novému režimu.

V říjnu 2015 tzv. „Ministerstvo informací a spojů Doněcké lidové republiky“ vydalo seznam oficiálních zdrojů „Doněcké lidové republiky“, kde vyjma webů separatistických institucí uvádí adresy některých zpravodajských webů a názvy v „DNR“ fungujících rozhlasových stanic, deníků a televizí. Část z těchto uvedených zdrojů existovala před vyhlášením separatistických republik. Mezi „oficiálními zdroji“ uvedme Doněckou zpravodajskou agenturu (Doněckoje agěnstvo novostěj – DAN), První republikánský televizní kanál³⁰ (Pěrvyj respublikanskij tělěkanal), Televizi Union³¹ (Tělěkanal Junion), Novorossija TV³² a Oplot TV³³ (Ministerstvo informací a spojů DNR, 2015; IMI, 2016, s. 9). Podle IMI se

---

²⁹ Na druhé straně tisíce novinářů z Ukrajiny i celého světa mají akreditaci pro působení na území separatistických „lidových republik“. V květnu 2016 server Myrotvorec zveřejnil osobní údaje 4068 novinářů, kteří na těchto územích získali akreditaci. Někteří ukrajinští novináři proti tomu protestovali, protože akreditace nemusí nutně znamenat „kolaboraci“ se separatisty, ale zajišťuje novinářům bezpečnost (RSF, 2016h, s. 44).

³⁰ Vznikl z Kanálu 27.

³¹ Někdy také označovaný jako Druhý republikánský kanál; vznikl z televize Union.

³² Vlastněná jedním ze „zakladatelů DNR“ Pavlem Gubarevem a vznikla z televize Union a 1+1.

ukrajinskému státu podařilo obnovit vysílání některých televizních stanic na okupovaná území – jde o 1+1, ExpresoTV, Kanál 5, Suspilne TV – První národní kanál a také Hromadske Radio a Radio-24. Jejich signál je ale proměnlivý a nelze jej přijímat na celém okupovaném území (IMI, 2016, s. 9).

Mezi oficiální zdroje pak patří internetová stránka Gazěty DNR, která shromažďuje informace o tištěných denících na území „Doněcké lidové republiky“ – zde uvádí 20 tištěných periodik, mezi nimi čtvrtěčník a oficiální tiskový orgán DNR a hlavní (stejnomeně) separatistické „politické strany“ Doněcká republika (Doněckaja Respublika), týdeník Hlas Republiky (Golos Respubliki), oficiální noviny Hlas lidu (Golos Naroda), hornické periodikum Prapor vítězství (Znamja Pobědy), deník Bojový prapor Donbasu (Vojevoje Znamja Donbassa), či „Věstník DNR“ (Věsnik DNR). Další na seznamu uvedená periodika z větší části náleží městům nacházejícím se v oblastech obsazených separatisty (v rámci tzv. Doněcké lidové republiky), a to včetně později dobytého Novoazovsku (kde vychází místní list Rodné Přiazoví (Rodnoje Priezovje)). Většina z těchto periodik vychází podle dostupných dat v nákladu několika tisíc kusů (okolo tři tisíc), největší náklad má pak podle oficiálních zdrojů deník Doněck Věčernij, a to 50 tisíc kusů. Periodikum Hlas Republiky údaje o výši nákladů nezveřejňuje (Gazěty DNR, 2016), mimo to na území DNR vychází týdeník Novorusko (Novorossija) a deník Doněcký čas (Doněckoje Vremja) (Novopressa, 2016). Podle jiného přehledu na stránkách „Doněcké lidové republiky“ funguje na území „republiky“ jen 13 tištěných periodik, sedm televizních kanálů (kromě již zmíněných také televize Gorlovka TV, TV Sfěra (TV Sfěra) a Hornická televize (Šachtěrsckaja Tělestudija)) a čtyři rozhlasové stanice (Donbass FM, Kometa FM, Mega Radio a Radio Respublika) (DNR, 2016). Předseda „Svazu žurnalistů DNR“ hovořil o osmi televizních stanicích a 19 tištěných médiích, souhrnný náklad tištěných nákladů v republice měl dosahovat 70 tisíc kusů (Sojuz žurnalistov DNR, 2016b).

Internetová média jsou také pod vlivem orgánu „DNR“, které se snaží obyvatelům „republiky“ zabránit v přístupu k proukrajinským stránkám. Konkrétně 16. září 2014 „Ministerstvo informací a spojů Doněcké lidové republiky“ rozeslalo místním poskytovatelům³⁴ internetového připojení dopis, ve kterém v rámci rozhodnutí č. 26 nařizuje zakázat přístup k 27 internetovým stránkám, z velké části zpravodajským webům. Při

---

³³ Vznikla z Prvního městského kanálu.

³⁴ Podle IMI jich je v „DNR“ kolem dvou stovek (IMI, 2016, s. 9).

nesplnění nařízení hrozilo „ministerstvo“ poskytovatelům zásahem bezpečnostních složek (URA Inform, 2014). Mezi zakázanými stránkami byly zpravodajské servery Novosti Donbassa, URA Inform, UKR Infonews, 62.ua (zpravodajský web města Donecku v rámci projektu CitySites), televize Hromadske, Doneckaja Pravda či Slavinfo. Šlo především o weby lokálních doneckých médií v Donecku, Slovjansku, Kost'antynivce či Kramatorsku. Některé weby, například URA Inform, po tomto rozhodnutí brzy ukončily svoji činnost, jiné svojí činnost přerušily (jako Politika 2.0, která ale nakonec později zanikla), další nadále fungují, a to včetně městské donecké stránky 62.ua v rámci projektu CitySites (URA Inform, 2014).

Ukrajinský web Myrotvorec zveřejnil seznam tisíců novinářů (v jedné z dostupných verzí z května 2016 je údajně přes sedm tisíc jmen), kteří jsou akreditovaní na území „DNR“, a to včetně místních novinářů. Autoři webu za to byli kritizováni, protože ohrozili bezpečnost uvedených novinářů, mezi nimiž nechybí i někteří čeští žurnalisté, například Miroslav Karas z České televize (Myrotvorec, 2016a). Při sečtení všech médií, která jsou v seznamu uvedena jako média sídlem registrovaná v DNR, přičtení dalších médií ze seznamu médií registrovaných na území DNR do března 2015 na webu Myrotvorec (2016b) a výše uvedených médií na oficiálních webech DNR, lze usuzovat, že na území DNR oficiálně působí odhadem 90 místních médií – z toho většina tištěná nebo internetová, ale mimo to také devět televizních kanálů a pět rozhlasových stanic.

Dá se předpokládat, že médií existujících nikoliv pod přímou kontrolou separatistických orgánů v Donecké oblasti bude víc. Povinné registraci médií nicméně podléhají například všechny blogy s návštěvností nad sedm tisíc unikátních uživatelů za 24 hodin (DAN, 2014a).

2.1.2. „Luganská lidová republika“ – LNR

„Luganská lidová republika“ přehledy místních médií jako „Doněcká lidová republika“ nenabízí a některé „oficiální“ internetové stránky jejích „orgánů“ během několika měsíců fungování zanikly, například stránky tamního „Ministerstva informací, tisku a masové komunikace“³⁵. Mezi jedním z hlavních oficiálních zdrojů je Luganské informační centrum³⁶.

---

³⁵ Některé zdroje uvádějí, že adresa ministerstva byla www.mininform-lnr.ru, internetový archiv Archive.org nabízí poslední (a jediný) náhled těchto stránek z 30. prosince 2015. Internetové stránky byly spuštěny 15. října 2015 (RIA Novosti, 2015).

³⁶ Na adrese www.lug-info.com

Podle jeho informací bylo v roce 2015 zaregistrováno na území „republiky“ 92 médií (LIC, 2016).

V důsledku obsazení Luhansku separatisty prakticky všechna tamní tištěná média skončila, stejně tak místní televize LKT, Irta a LOT, přičemž na jejich frekvencích začala vysílat separatistická televize známá jako Lugansk 24, a to podle IMI ve velmi nízké kvalitě. Místní rádio „Svoje“ sice neskončilo, ale redakce je nucena vysílat místní propagandu (IMI, 2016, s. 28).

Média, která po obsazení území separatisty neskončila, řídí a kontroluje bývalý poslanec Strany regionů Oleksandr Jefremov. „Ideologii“ Luganské lidové republiky má na starosti bývalý člen oblastní rady, člen Strany regionů a bývalý tiskový mluvčí exprezidenta Viktora Janukovyče Rodion Mirošnyk – právě on je podle Institutu masových informací vinen tím, že z okupované části Luganské republiky vymizela všechna nepohodlná média (IMI, 2016, s. 29).

Hlavním orgánem Luganské lidové republiky jsou noviny „21. století“ (21. věk), jejich zakladatel a šéfredaktor Jurij Jurov byl tiskovým mluvčím luhanské buňky Strany regionů v roce 2014, v době, kdy ji vedl Oleksandr Jefremov.

Všetchna masová média musela v „Luganské lidové republice“ požádat o „přeregistraci“ u tamního „ministerstva informací“ (IMI, 2016, s. 28), což se týkalo některých místních tištěných médií či 12 webových serverů. Ukrajinský Institut masových médií zmiňuje jeden webový server, který se vymyká ostatním (šířícím pouhou separatistickou propagandu), jsou to Rovenky Media³⁷. Tento server sice musel odstranit komentáře pod zprávami a většinou publikuje novinky z kultury a sportu, ale někdy se zabývá lokálními problémy, jako je například nedostatek uhlí pro zajištění tepla do domácností, přičemž podobné zprávy se v jiných médiích v „Luganské lidové republice“ nevyskytují (IMI, 2016, s. 28).

Ke konci roku 2015 se podařilo z Kyjevem ovládaného území obnovit vysílání luhanské oblastní televize LOT a rozhlasové stanice Puls, některé oblasti okupovaného území mohou přijímat signál telekanálu Irta (IMI, 2016, s. 29).

Podle Institutu masových informací nenabízejí ukrajinská média možnost, jak by si jejich obsah mohli přečíst obyvatelé žijící na okupovaných územích. Jednou z cest proto jsou sociální sítě a komunity v nich (viz níže).

---

³⁷ Na adrese www.rovenkismi.com.ua

2.2. Média v Donbasu – Donecká a Luhanská oblast

2.2.1. Donecká oblast

Po vypuknutí konfliktu v Donecké oblasti z různých důvodů skončilo 28 místních redakcí, po uzavření minských dohod se centrem Donecké oblasti stal de facto Kramatorsk (IMI, 2016, s. 8-10). Ukrajinský Institut pro masové informace považuje mediální krajinu Donecké oblasti za odlišnou od jiných regionů. Je totiž kvantitativně bohatší – téměř každé velké město má dva až tři televizní kanály a osm až deset lokálních týdeníků (IMI, 2016, s. 8). Výrazným fenoménem jsou podnikové noviny místních průmyslových závodů s nákladem až 15 tisíc kusů (IMI, 2016, s. 9).

Institut považuje za největší problémy lokálních médií v Donecké oblasti prakticky nepřítomnou názorovou pestrost, chybějící soutěž mezi jednotlivými redakcemi, jednobarevnou vlastnickou strukturu, provázanost médií s politickou reprezentací, nízkou míru profesionality (nedodržování žurnalistických standardů, články sepsané pouze z tiskových zpráv), nekritičnost zpráv, nedostatek analytických materiálů či neoznačenou reklamu a články na objednání tvářící se jako běžná zpráva – tzv. „džínsy“ (IMI, 2016, s. 10). Region mimo to trápí odliv novinářů, což může způsobovat ještě nižší kvalitu zpravodajství, navíc se současní novináři dále nevzdělávají a téměř nikdo z nich se nevěnuje investigativní žurnalistice. Například v mariupolské městské televizi pracují většinou nezkušení studenti – což může být nejen důsledek odlivu novinářů, ale i záměr vedení (IMI, 2016, s. 13).

Na počátku 21. století byla místní média pod kontrolou Strany regionů a pozdějšího prezidenta Viktora Janukovyče (IMI, 2016, s. 8). Nyní většinu místních médií v Donecké oblasti vlastní metalurgická společnost Metinvest, jejímž většinovým vlastníkem (71,24 procenta) je společnost SKM (Metinvest, 2016), kterou založil ukrajinský podnikatel Rinat Achmetov a zůstává jejím jediným majitelem (SKM, 2016). Jiná média jsou podle institutu napojena na osoby z dřívější Strany regionů. To způsobuje, že média píší podle „stranické linie“, nabídka není pestrá a zprávy nejsou nestranné (IMI, 2016, s. 8). Výsledkem jsou zprávy, které často „ignorují válku a ruskou agresi“ (IMI, 2016, s. 11).

Informace o válce na Donbase a probíhající tzv. „antiteroristické operaci“ zaujímají v médiích Donecké oblasti pouhá čtyři procenta zpráv (IMI, 2016, s. 11), málokterá média poskytují dostatek potřebných informací pro uprchlíky a vysídlence ze separatisty obsazených

oblastí³⁸, stejně tak jako málo informují o dění v separatistických republikách (IMI, 2016, s. 11).

Výše zmíněné závodní noviny jsou často proruské. Místní televizní kanály obvykle vysílají ruský obsah a oblastní státní televize DonTV není příliš kvalitní a ani netiskne svůj vysílací program. Rozhlasové stanice spadají pod celoukrajinské sítě a vysílají především hudbu (IMI, 2016, s. 8-9).

Největší rozmanitost a pestrost, co se obsahu či vlastnické struktury týče, se nachází u lokálních internetových médií. Institut pro masové informace hodnotí míru profesionality u tohoto druhu média jako nejvyšší (IMI, 2016, s. 11), nicméně hodnotí jejich materiály jako často málo vyvážené a někdy příliš stručné (IMI, 2016, s. 12). Mezi nejčtenější patří weby ze sítě CitySites 62.ua (stránky pro Doneck) a 0629.com.ua (stránky pro Mariupol, které vznikly v této frančize jako první) jež vlastní podnikatel bez napojení na místní politiky či administrativu. Dále stránky OstroV (projekt podporovaný fondy NED a Internews) a web Novosti Donbassa (podporovaný a spolufinancovaný z fondu americké organizace Freedom House) (IMI, 2016, s. 9).

Zvláštní skupinou médií hodnou pozornosti jsou sociální sítě. Největší skupinou v síti VKontakte je „Typický Doněck“ se 408 tisíci členy, což je největší podobná regionální skupina z těch, které hodnotil ukrajinský Institut pro masové informace. Skupina je svázána se serverem „Tohle je Doněck“, která informuje i o dění na okupovaném území. Jak web, tak skupina jsou shovívavé k proruským postojům (IMI, 2016, s. 10). Výraznou proruskou komunitou je Doněck Live (47 tisíc členů), proukrajinskou a protiruskou pak „Tohle je Doneck, baby! Typické ukrajinské město“ s 35,5 tisíci členy. Podle institutu jsou takové komunity populární, protože mezi obyvateli Donecké oblasti zmizela důvěra v proukrajinská i proruská média (IMI, 2016, s. 9).

2.2.2. Luhanská oblast

Počet místních médií v Luhanské oblasti byl již před konfliktem nižší než v Donecké oblasti. Před rokem 2014 zde vycházelo 17 tištěných periodik, existovalo zde deset webových zpravodajských serverů a tři místní televizní kanály (IMI, 2016, s. 28). Centrum oblasti se po obsazení Luhansku de facto přesunulo do Severodonecku. Velká část novinářů se z oblasti stáhla do Kyjeva (IMI, 2016, s. 32).

---

³⁸ Nicméně například zpravodajský server OstroV zavedl rubriku nazvanou „Pro přesídlece“.

Luhanská oblast eviduje nejvyšší počet přesídlenců (uprchlíků z oblasti bojů) ze všech oblastí. Nachází se jich zde kolem 200 tisíc, nicméně i zde jim místní média věnují jen malou pozornost – jen 4 procenta zpráv (IMI, 2016, s. 31).

V současnosti v oblasti působí nadále tři místní televizní stanice (LOT, severodonecký městský kanál STV a Irta – údajně spjatá s poslancem Volodymyrem Landykem). V samotném Severodonecku se místní média dělí na ta napojená na Blok Petra Porošenka a jiná spjatá s Opozičním blokem (IMI, 2016, s. 30-31).

Podle IMI (2016, s. 31-32) se místní média potýkají se stejnými problémy jako ta v Donecké oblasti – jednobarevná vlastnická struktura a nedostatek profesionality, objektivity, vyváženosti a především vlastních zpráv (nejméně ze všech oblastí, velká část zpráv jsou v podstatě převzaté tiskové zprávy), ale také investigativy či informování o konfliktu³⁹. Místní média často neoddělují fakta od názorů a ve srovnání s ostatními oblastmi Ukrajiny se zde nejvíce vyskytují neoznačené reklamní či objednané zprávy (v televizi až čtvrtina). Média mají nedostatek novinářů pro vytváření vlastního obsahu, v některých redakcích pracují jen dva lidé, kteří většinou přepisují zprávy z celostátních médií. Problematické je i nezávislé financování, protože poptávka po inzerci je nízká a firmy podnikající na celostátní úrovni nemají zájem o inzerování v lokálních médiích. Nezávislá média mají problém vykazovat zisk (IMI, 2016, s. 30-32).

Na lokální obyvatelstvo se zaměřuje několik komunit na sociální síti VKontaktě. Například „Luhansk – naše město“ se 159 tisíci členy, kde se shromažďují zprávy o místním dění – skupina je kritická vůči „Luganské lidové republice“. Obdobná skupina existuje také na Facebooku, kde má osm tisíc členů. Protiruskou a poměrně politizovanou skupinou kritickou k „lidové republice“ je skupina „Typický Luhansk“ s 28 tisíci členy. Naopak proruskou a protiukrajinskou je skupina „Lugansk – město, ve kterém žiji“ se 65 tisíci členy, dále „Tohle je Lugansk, baby!“ se 40 tisíci členy, kde se objevují oznámení separatistických úřadů a ukrajinská administrativa je označována za nacistickou juntou. Za zmínku stojí skupina „Lugansk-News of LPRD DPR – Novorusko“ se 71 tisíci uživateli, která je proruská. Mezi menší jasně proukrajinské komunity patří v ukrajinštině komunikující skupina „Luhansk“ (30 tisíc členů), dále „Okupovaný Luhansk“ (7,5 tisíce uživatelů) a „Ukrajinský Luhansk“, která čítá 12 tisíc členů (IMI, 2016, s. 30).

---

³⁹ Například „antiteroristické operaci“ se nejvíc věnují internetová média - 9 % zpráv. Nejméně zpráv o ní najdeme v televizi – 2 % zpráv.

3. Stručný přehled konfliktu od počátku do sledovaného období

V prosinci 2013 měl ukrajinský prezident Viktor Janukovyč podepsat asociační smlouvu s Evropskou unií. Nakonec dokument, zřejmě na nátlak z Ruské federace (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 417), podepsat odmítl. Rusko v té době zemi nabídlo výhodné ceny za dodávky zemního plynu a členství v euroasijském hospodářském společenství. Avšak Janukovyčovo rozhodnutí vyvolalo v hlavním městě země Kyjevě masové demonstrace a vytvoření stálého stanového městečka na hlavním náměstí (Majdan nezávislosti). Protesty zesílily zvláště po násilném pokusu o rozeznání demonstrantů 30. listopadu. Od druhé poloviny ledna 2014 narůstala konfrontace mezi demonstranty a bezpečnostními složkami, kdy začalo docházet k prvním obětem na životech – zvláště na straně demonstrantů. Celkem během pouličních bojů zahynulo na 200 lidí (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 418). Dohodu, která měla vést k vytvoření přechodné vlády a předčasné prezidentské volby, demonstranti nepřijali a vzali útokem některé vládní a administrativní budovy, prezident Janukovyč 23. února s pomocí ruské tajné služby uprchl přes východní Ukrajinu do Ruska (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 418). V zemi vznikla prozatímní vláda složená z opozičních stran.

Tyto události vyvolaly protesty po celé zemi, a to buď takové, které podporovaly proevropské směřování země, nebo naopak ty, jejichž účastníci byli proti změnám ve vedení země. Situace začala být dramatická především na autonomním poloostrově Krym, který bez jakéhokoliv upozornění obsadila ruská armáda (v té době bez insignií v roli tzv. „místní domobrany“) a v následně uspišeném referendu se většina obyvatel vyslovila pro připojení poloostrova včetně města Sevastopol k Ruské federaci. V březnu 2015 se k pomoci s útekem prezidenta Janukovyče a ze zorganizování obsazení a připojení Krymu přiznal sám ruský prezident Vladimir Putin (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 418-419).

V dubnu 2014 se obdobný scénář začal opakovat také na východní Ukrajině, především v Donecké a Luhanské oblasti, nepokoje se ale odehrávaly například i v Charkově a Oděse, která leží na jiho-západě země. 6. dubna 2014 se střety mezi doneckými demonstranty a policií přeměnily v povstání a demonstranti obsadili správní budovy a policejní stanice, o den později vyhlásili tzv. „Doněckou lidovou republiku“ (DNR). Ke stejné situaci došlo v Luhansku, kde místní nejdříve 8. dubna vyhlásili tzv. „Luganskou parlamentní republiku“ a 27. dubna nakonec tzv. „Luganskou lidovou republiku“ (LNR). 24. dubna obě republiky uzavřely smlouvu o společné konfederaci Novoruska a během května

provedly referenda, v nichž drtivá většina voličů hlasovala za samostatnost těchto separatistických republik. V reakci na vyhlášení těchto „lidových republik“ zahájila ukrajinská vláda 13. dubna 2014 tzv. „protiteroristickou operaci“ (ATO) a nasadila proti separatistům armádu (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 420). Vládě se podařilo udržet kontrolu například nad Charkovem či Oděsou, značnou část Donecké a Luhanské oblasti však ukrajinská armáda přes četné úspěchy (například dobytí Slovjansku) nedokázala vrátit pod kontrolu ústředních úřadů.

Zhruba do poloviny srpna 2014 ukrajinská armáda postupovala dál a takřka přerušila spojení mezi oběma centry separatistických samozvaných republik, poté však nastal obrat a koncem srpna separatisté postoupili až k pobřeží Azovského moře, kde obsadili město Novoazovsk s okolím. Za tímto náhlým obrácením situace patrně stála vojenská pomoc Ruské federace (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 420-21).

Koncem května se na Ukrajině konaly prezidentské volby, v nichž zvítězil podnikatel Petro Porošenko, pocházející z jihozápadní Ukrajiny. Koncem října se uskutečnily parlamentní volby, jež vyhrála strana Blok Petra Porošenka.

Krátce po úspěšné protiofenzivě separatistických vojsk uzavřela ukrajinská vláda se separatisty pod záštitou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) 5. září 2014 první příměří v Minsku (OBSE, 2014). Obsahem mírových dohod byla amnestie pro vzbouřence, decentralizace státní správy na Ukrajině a dočasný autonomní režim pro separatistické republiky. V listopadu separatisté uspořádali volby do místních „lidových sovětů“ a také volby nejvyšších představitelů obou „republik“ (více v podkapitole 4.2).

Zmíněné minské příměří ale nebylo dodržováno, proto se z iniciativy Francie a Německa 11. února 2015 uskutečnila v Minsku další jednání, která vyústila v uzavření druhých Minských dohod (OBSE, 2015). V nich se obě strany zavázaly v podstatě k dodržování stejných podmínek, jako byly odsouhlaseny v prvních dohodách, navíc prezidenti Francie, Německa, Ruska a Ukrajiny (tzv. „normanská čtyřka“) deklarovali potřebu hledat politické řešení a dodržovat územní celistvost Ukrajiny. Podle dohody měla mezi Ukrajinou a územím ovládaným separatisty vzniknout demarkační čára, která měla kopírovat situaci na bojišti z 19. září 2014 (tedy včetně dobytého Novoazovsku) a ukrajinská vojska měla povinnost se stáhnout na 50 kilometrů od ní. Příměří vstoupilo v platnost z noci ze 14. na 15. února 2015 (Rychlík, Zilynskyj, Magosci, 2015, s. 422). Příměří ale nebylo opět zcela dodržováno. Jedna z nejvýznamnějších bitev celého konfliktu se odehrála koncem února, kdy separatisté dokončili obsazování města Debalceve. V tzv. „debalcevském kotlí“

bojovalo proti separatistickým vojskům útočících ze všech stran podle zpráv až 5000 ukrajinských vojáků.

Během roku 2015 plánovali separatisté uspořádat místní volby, jejichž datum několikrát přesunuli, až za finální datum vybrali 18. říjen (resp. 1. listopad v LNR). V té době, 25. listopadu, se konaly také místní volby (s výjimkou například Mariupolu) na Ukrajině. Protože Ukrajina a země normandské čtyřky upozorňovaly, že vzhledem k poměrům na odtržených územích tam nemohou skutečně demokratické volby proběhnout (byly by porušením dohod z Minsku), přesunuli je separatisté na začátek roku 2016, nicméně ani tehdy se neuskutečnily (více v kapitole 4.2).

4. Analýza

Pro analýzu rámců jsme vybrali čtyři místní donbaská média a dvě významné události konfliktu na východní Ukrajině. V následujících podkapitolách budou charakterizována vybraná média a události a předvedeny výsledky analýzy.

Analýzu rámců provedeme tak, jak ji definoval Robert M. Entman. Pro potřeby této práce budeme hledat specifické epizodické rámce, a to z toho důvodu, že nebudeme rámce zpráv zobecňovat, ale hledáme konkrétní rámce pro konkrétní situaci a tyto rámce budeme porovnávat.

Pomocí první letmé analýzy budeme hledat rámce ve zprávách a další důkladnou analýzou poté nalezneme nástroje těchto rámců a na základě nich budeme rámce definovat. Během analýzy se zaměříme především na užitý slovník, klíčová slova a fráze, pojmenování aktérů, prostor daný aktérům a uváděné informace. Budeme tedy zkoumat, jakým způsobem jsou označováni klíčoví aktéři nebo významné události, kdo dostává ve zkoumaném zpravodajství prostor a jak velký.

Rámce, jak bylo uvedeno v kapitole 1.2, obsahují definici problému, jeho příčiny, navrhovaná řešení a případně zhodnocení. Proto budeme pomocí nalezených nástrojů hledat tyto definice, příčiny a navrhovaná řešení. Nalezené rámce v závěru analýzy srovnáme.

4.1. Vybraná média

Pro analýzu jsme vybrali čtyři internetová neaudiovizuální média, která sídlí a fungují na Donbase. Dvě pod správou doneckých separatistů⁴⁰, resp. sídlící v separatisty kontrolovaném území, a dvě fungující v té části Donbasu, která spadá pod kontrolu ukrajinského státu. Internetová média jsme vybrali z toho důvodu, že jsou lehce dostupná a zpracovatelná, navíc se ukázalo, že některé redakce mohly v případě zasažení bojů přesunout své místo působení mimo kritickou oblast⁴¹ a díky tomu neomezily činnost⁴². Navíc i separatisté některé své informační kanály patrně dříve ustavili na internetu, než například

---

⁴⁰ Zaměřili jsme se na tzv. „Doněckou lidovou republiku“ z toho důvodu, že je větší, lidnatější a na mediálním poli viditelně zdatnější než sesterská tzv. „Luganská lidová republika“, jejíž internetová prezentace je málo kvalitní a nespolehlivá – jak bylo již zmíněno, internetové stránky některých „orgánů“ této tzv. republiky přestaly fungovat.

⁴¹ Například donecký městský server 062.ua projektu CitySites nadále vyvíjí činnost, a to v kritickém duchu vůči separatistům, kteří jej brzy po ovládnutí Donecka zkusili zakázat u místních poskytovatelů internetu.

⁴² Některé zpravodajské servery vlivem událostí na Donbasu dočasně přerušily činnost, či svou činnost nakonec zastavily. Naopak vybraný donbaský server Novosti Donbassa svou mnohaletou činnost nezastavil.

v tištěné podobě⁴³. U tištěných a audiovizuálních médií je přesun činnosti problematický. Na Donbasu nedošlo k případu, kdy by televize či rádio začalo brzy fungovat mimo separatisty obsazená území. Pro analýzu mediálních rámců jsou neaudiovizuální (resp. psaná) média vhodnější, byť hledat rámce je možné u všech typů médií. Protože zkoumáme rámce lokálních médií, která mívají omezený dosah vlivem větší popularity celostátních (v tomto případě ukrajinských či ruských) médií, nekladli jsme při výběru velký důraz na dosah a čtenost daných médií, přesto i tento faktor hrál při výběru roli (viz níže). Do faktorů, které jsme při výběru médií posuzovali, jsme zahrnuli vlastnickou strukturu a provázání s politikou či místními podnikateli. Vybrali jsme vždy pro jednu stranu jedno médium nezávislé na místních politicích a podnikatelích⁴⁴ a jedno médium prokazatelně provázané s místními politiky či podnikateli. Vlastnická struktura může mít vliv na formu a obsah zpráv, jak o tom referují výzkumníci z ukrajinského Institutu pro masové informace (IMI, 2016). Z výběru byly vyloučeny separatistické „antimajdanovské“ servery, které často působí z území Ruské federace a mají nejasnou vlastnickou strukturu i financování.

Na základě výše zmíněných faktorů jsme vybrali tato média: **Novosti Donbassa** (*novosti.dn.ua*), **Mariupolskije Novosti** (*mariupolnews.com.ua*), **DAN** (*dan-news.info*) a **Gorlovka.Today** (*gorlovka.today*).

Servery Novosti Donbassa a Mariupol News fungují na území kontrolované ukrajinským státem. Podle Institutu pro masové informace patří oba servery mezi sedm nejčtenějších zpravodajských webů v Donecké oblasti (IMI, 2016, s. 9).

Novosti Donbassa fungují od roku 2006, jejich zakladatelem je novinář Oleksij Macuka pocházející z Donecku, v současnosti ale žije v Kyjevě a mimo jiné pracuje pro americké Rádio svoboda. Redakce podle informací webu sestává ze šesti novinářů. Projekt je provozován za finanční podpory fondu americké organizace Freedom House. Novosti Donbassa mají 13 tisíc sledujících na sociální síti VKontaktě, 3 400 na síti Odnoklassniki, 24 500 fanoušků na Facebooku a 254 tisíc sledujících na Twitteru. Na serveru lze nalézt i jistý stručný „etický kodex“, kde redakce slibuje dodržovat žurnalistické standardy⁴⁵.

---

⁴³ Například Doněcká zpravodajská agentura (DAN) funguje od listopadu 2014, zatímco tištěná periodika na území pod správou separatistů, například Hlas republiky či Doněcká republika, vycházela podle dostupných údajů až v pozdější době.

⁴⁴ V případě médií fungujících na separatisty ovládaném území je sporné, nakolik jsou tato média opravdu oddělena od vlivu separatistů, protože všechna média na tomto území podléhala „přeregistraci“.

⁴⁵ Na adrese novosti.dn.ua/policy

Zpravodajský server Mariupolskije novosti je městský server přímořského města Mariupol ležícího na jihu Donecké oblasti. V Mariupolu žije téměř půl milionu lidí a jde o druhé největší město Donecké oblasti po Donecku (který je nyní pod kontrolou separatistů). Podle Institutu pro masové informace (IMI, 2016, s. 9) tento server patří Petru Ivanovovi, členu mariupolské městské rady, který v současnosti žije na Rusku okupovaném Krymu. Web samotný je spolufinancovaný společností Metinvest, která, jak již bylo uvedeno, je ve většinovém vlastnictví ukrajinského oligarchy Rinata Achmetova. Podle výsledků výzkumu Institutu pro masové informace můžeme předpokládat, že pohled tohoto městského webu na místní konflikt by mohl být o něco smířlivější k separatistům, vlivem jeho navázání na politické a ekonomické elity. Složení redakce stránky serveru neuvádí a žádný z analyzovaných článků nebyl podepsán konkrétním jménem. Na sociální síti VKontaktě mají Mariupolskije Novosti 3 400 sledujících, na síti Odnoklassniki 1 100 sledujících, 2 300 fanoušků na Facebooku a 1 120 sledujících na Twitteru.

Další dva servery – DAN („Doněcká zpravodajská agentura“) a Gorlovka.Today – mají své sídlo na té části území Donecké oblasti, které je ovládáno separatisty.

DAN je jedním z oficiálních kanálů doneckých separatistů (IMI, 2016, s. 10) a odkaz na tento server lze nalézt v menu internetových stránek „institucí“ DNR. Redakce serveru sídlí v Donecku. První zprávy se na serveru objevily v listopadu 2014. Jednou z rubrik serveru je i „Přímá linka“, kde na dotazy čtenářů odpovídá „nejvyšší představitel DNR“ Alexandr Zacharčenko. Ten také podle informací serveru rozhodl o založení této „zpravodajské agentury“, a to „výnosem“ z 22. prosince 2014 (DAN, 2014b). Cílem „agentury“ je „osvětlovat státní politiku DNR a společenský život v republice“ (DAN, 2014b). Podle tzv. ministryně pro informace DNR je DAN „hlavní zbraní v informační válce s Kyjevem“ (DAN, 2014c). Server je citován v jiných médiích, včetně všech ostatních sledovaných médií v této analýze a na základě toho lze vyvodit, že je uznáván jako zdroj oficiálních vyjádření představitelů doneckých separatistů. DAN je ekvivalentem separatistického Luganského informačního centra. Údaje o členech redakce DAN nejsou veřejné, jednotlivé články jsou, jak tomu bývá u zpravodajských agentur (například i české ČTK), podepsány pouze zkratkami. Web DAN přímo neodkazuje na sociální sítě, byť na sítích Facebook a VKontaktě aktivní profily tohoto serveru jsou (byť možná neoficiální), a to s 88 fanoušky na Facebooku a 375 na VKontaktě. Pro komunikaci na sociálních sítích separatisté užívají jiné profily.

Gorlovka.Today je městský server donbaského města Horlivka (či Gorlovka), což je čtvrté největší město Donecké oblasti a třetí největší město v její separatisty ovládané části (po Donecku a Makijivce) – žije zde přes 300 tisíc obyvatel. Web byl založen na konci roku

2014, jeho autoři se chlubí „certifikátem“ potvrzujícím registraci tohoto média u „orgánů DNR“. Autoři webu o něm hovoří jako o „nejobjektivnějším zdroji“, kde čtenář najde „čerstvé zprávy, získané z první ruky“. Bližší informace o členech redakce a financování nejsou známy, nicméně za většinou článků stojí jen tři redaktori a všechny analyzované autorské články byly podepsány jedinou redaktorkou – Marií Lavrovovou. Gorlovka.Today je podle dostupných informací spřízněná s městskou správou a nekritická k separatistům. V představení serveru například stojí prohlášení, že „naš mladý stát činí svoje první kroky (...) a pouze společným úsilím můžeme realizovat naše sny. Jen na nás samých záleží, jakou si vybudujeme budoucnost“. Dále například přímo odkazuje na stránku militantní „Sebeobraný Horlivka“. Server má 4 400 sledujících na sociální síti VKontaktě, 5 562 sledujících na síti Odnoklassniki, 1 120 fanoušků na Facebooku a 405 sledujících na Twitteru.

4.2. Vybrané události

Vzhledem k tomu, že na počátku konfliktu docházelo k velkým změnám na mediální scéně na Donbasu i v celé Ukrajině, nebylo možné zaměřit se na období roku 2014. V roce 2014 se teprve etablovaly „instituce“ separatistických samozvaných republik, docházelo k přebírání redakcí a médií separatistickými organizacemi, novináři prchali z oblasti, redakce zanikaly nebo pozastavovaly činnost. Koncem roku 2014 se situace začala uklidňovat a rok 2015 je již z hlediska mediální scény na Donbase poměrně stabilní. Vlivem toho nebylo možné se zaměřit na události, které přímo vedly ke vzniku separatistických organizací, zvláště samotný moment vyhlášení tzv. „lidových republik“, uskutečnění místních referend, nebo proces sepsání a podepsání prvních mírových dohod v Minsku.

V roce 2015 došlo v rámci konfliktu na východní Ukrajině k několika významným událostem. Od zářijového podpisu Minských dohod se nedařilo dodržovat příměří, což vedlo k další ozbrojené eskalaci konfliktu. Během února 2015 tedy došlo z iniciativy EU, Německa, Francie a Ruska k dalším jednáním, které v polovině měsíce vyústily v podepsání druhých minských dohod známých jako tzv. „Minsk-2“, jež zavazovaly ukrajinský stát a separatisty k dodržování příměří od 15. února (OBSE, 2015).

Ač se obě strany konfliktu v rámci této dohody zavázaly k dodržování příměří a stažení jednotek za demarkační linii stanovenou situací z 19. září 2014, boje na některých místech pokračovaly. Separatistické jednotky ohrožovaly Mariupol, avšak nejvýznamnější boje proběhly okolo města Debalceve, kde se separatistům podařilo obklíčit několik tisíc ukrajinských vojáků. Ač podle minských dohod tento významný železniční uzel spadal pod území, které měl kontrolovat ukrajinský stát (OBSE, 2015), separatisté jej obsadili. Bitva

o Debalceve se stala symbolem „vítězství“ separatistů, kteří tuto bitvu ve svých médiích oslavují jako triumf a na místě vybudovali pomník. V městě se konaly pietní akty a například separatistický web DAN užívá výraz „město-hrdina Debalceve“ (DAN, 2015).

Dalším, ještě neukončeným, mezníkem konfliktu je otázka místních voleb v separatisty kontrolovaných územích. Již 2. listopadu 2014 se v obou separatistických republikách uskutečnily volby do místních separatisty vytvořených „lidových sovětů“ a obyvatelé měli možnost volit i „nejvyššího představitele“ obou samozvaných států. Tyto volby byly silně kritizovány nejen ukrajinským vedením, ale i Evropskou unií a Spojenými státy. Podle údajů separatisty ustavené „volební komise“ voliči potvrdili ve „vedení země“ dosavadního „premiéra DNR“ Alexandra Zacharčenko, pro nějž hlasovalo údajně 765 tisíc voličů (zhruba 75 procent hlasů), získal tak údajně sedmkrát víc hlasů než druhý kandidát, místopředseda „svazového parlamentu Novoruska“, předseda hnutí „Jugo-Vostok“ a podnikatel Alexandr Kofman. Třetím kandidátem byl bývalý ředitel mládežnické sportovní školy Jurij Sivokoněnko. Více lidí podle tamní „volební komise“ nekandidovalo (Lenta, 2014a). Ve volbách do „lidového sovětu DNR“ kandidovala pouze dvě separatistická „společenská hnutí“ – Zacharčenkova Doněcká republika a hnutí Svobodný Donbas. Zvítězila Doněcká republika, kterou údajně volilo 662 tisíc lidí (získala tedy přes 65 procent hlasů) a Svobodný Donbas získal údajně 306 tisíc hlasů. V tzv. „Luganské lidové republice“ došlo údajně k podobně jednoznačné situaci. Ve vedení separatistické „republiky“ zůstal Igor Plotnickij, jenž údajně získal 440 tisíc hlasů (63 procent), za ním zůstali šéf Federace odborů Oleh Akimov, „ministryně zdravotnictví“ Larisa Ajrapět'an a podnikatel Viktor Pěnněr (Interfax, 2014). Ve volbách do tzv. „lidového sovětu LNR“ údajně zvítězila organizace „Mír Lugansku“ (69 procent hlasů), na druhém místě skončila organizace „Luganský hospodářský svaz“ (Lenta, 2014b).

Separatisté tedy v jimi vytvořených organizacích napodobujících strukturu státu „legitimizovali“ již předtím „úřadující“ představitele. Nutno podotknout, že vzhledem k velmi omezenému výběru kandidátů a rozsáhlému vlivu separatistů na média i samotné „instituce“ byl výsledek v podstatě předem stanovený. Otázkou zůstává, nakolik bylo s výsledky manipulováno a zda nebyl uměle navyšován počet voličů.

V roce 2015 se separatisté rozhodli uspořádat místní volby, v nichž by obyvatelé jimi obsazených území volili starosty a šéfy regionálních administrací (později rozhodli, že i místní zastupitele). Argumentovali snahou vyplnit dohody z Minsku, jež sice předpokládaly uspořádání voleb v separatisty kontrolované části Donbasu, ale za předem daných podmínek, které v regionu nenastaly (volby měly například probíhat podle ukrajinského práva, pod

dohledem mezinárodních pozorovatelů a voleb se musely účastnit i celoukrajinské politické strany. Tato ustavení představují pro separatisty problém, protože jimi vytvořená „společenská hnutí“, která v současnosti zasedají v jimi vytvořených „státních institucích“, by podle ukrajinského práva neexistovala a nemohla by ve volbách kandidovat). Podobně jako tomu bylo například u referend o vzniku „lidových republik“, i v roce 2015 separatisté datum místních voleb několikrát přesunuli. Zprvu je plánovali pořádat v červnu 2015, následně v říjnu s tím, že v září probíhaly stranické „primárky“ v rámci separatistických „společenských hnutí“ suplujících politické strany (DAN, 2015b). V říjnu se totiž konaly také místní volby na celé Ukrajině. Separatisté nakonec volby na nátlak států zahrnutých do mírového procesu a za kritiky ukrajinských představitelů přesunuli na březen 2016, přičemž o den později je přesunuli ještě o měsíc. Jejich uspořádání ale podmínili legislativními kroky ukrajinské strany (například změnou ústavy a udělení zvláštního statusu Donecké a Luhanské oblasti (Novosti Donbassa, 2015)). Volby se ale ani v roce 2016 neuskutečnily.

Z těchto významných událostí jsme pro analýzu rámců vybrali dvě, jednu týkající se vojenských operací a druhou týkající se politického uspořádání a mírového procesu. Rámce budeme analyzovat u zpráv týkajících se bojů o Debalceve v únoru 2015 a u zpráv pojednávajících o uspořádání místních voleb v separatisty ovládaných územích v říjnu 2015.

4.3. Výzkumné otázky a hypotézy

Pro výzkum vybraných událostí si stanovíme tyto výzkumné otázky (O1 až O4) a hypotézy (H1 až H6):

Boje o Debalceve

O1: Jak rámcovaly událost servery DAN a Gorlovka.Today?

O2: Jak rámcovaly událost servery Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti?

H1: Rámce „separatistických“ serverů DAN a Gorlovka.Today budou v přímém protikladu s rámci „ukrajinských“ serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti.

H2: Server Mariupolskije Novosti bude na rozdíl od serveru Novosti Donbassa rámcovat události odlišně směrem k větší neutralitě, protože je napojen na podnikatele a politiky provázané s ruskými zájmy.

H3: Jednotlivá média budou rámcovat snahy „protistrany“ jako záměrné porušování minských dohod.

Místní volby na Donbase

O3: Jak rámcovaly událost servery DAN a Gorlovka.Today?

O4: Jak rámcovaly událost servery Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti?

H4: Rámce „separatistických“ serverů DAN a Gorlovka.Today budou v přímém protikladu s rámci „ukrajinských“ serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti.

H5: Rámce serverů DAN a Gorlovka.Today budou obhajovat uspořádání místních voleb jako vyplňování dohod z Minsku.

H6: Rámce serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti budou považovat separatisty plánované volby za nelegitimní a porušující minské dohody.

4.4. Výsledky analýzy

Analýzu mediálních rámců jsme provedli u 291 článků o celkem 245 788 znacích vybraných podle níže definovaných kritérií ve čtyřech zvolených donbaských médiích. Do kódovací knihy jsme zanášeli: datum, titulěk, autora, url adresu, počet znaků, citované osoby/zdroje (včetně počtu znaků citací), užitá klíčová slova (názvy aktérů a situací, včetně charakteristik jako ironizující uvozovky), klíčové fráze a další nástroje (odkazy).

4.4.1. Boje o Debalceve

Boje o Debalceve eskalovaly v únoru 2015 a byly spolu s boji o donecké letiště a protiofenzivou ve směru na Novoazovsk pravděpodobně jednou z nejvýznamnějších fází konfliktu, které se dostalo i značného prostoru v médiích. Tato práce se zaměřila na týden mezi 12. a 18. únorem 2015, tedy od začátku eskalace bojů o Debalceve a podpisem druhých minských dohod až po definitivní obsazení města separatistickými jednotkami. Do 18. února město Debalceve ovládaly jednotky ukrajinské armády. Je nutné připomenout, že od půlnoci 15. února začaly platit druhé dohody z Minsku, jejichž součástí byl mimo jiné klid zbraní a stahování těžké techniky z linie bojů. Tyto závazky obě strany víceméně dodržovaly po celé linii, vyjma vesnic nedaleko Mariupolu a právě oblasti v okolí Debalceva, v němž se tou dobou nacházelo několik tisíc ukrajinských vojáků, které začaly obklíčovat separatistické jednotky. Separatisté od počátku hovořili o úplném obklíčení ukrajinské armády, ukrajinské velení ale jakékoliv obklíčení odmítalo přiznat. Nicméně právě 18. února byly ukrajinské jednotky nuceny se stáhnout. Separatisté si tohoto vítězství nesmírně váží, ve městě vybudovali pomník s nápisem „Na věčnou paměť bratrům a sestrám, kteří položili život za

osvobození Debalceve od ukrajinských trestných⁴⁶ oddílů“ a o městě hovoří jako o „městu-hrdinovi“ (DAN, 2015a).

V následující části jsou uvedeny výsledky analýzy mediálních rámců události „Boje o Debalceve“. K nalezení analyzovaných článků jsme využili interní vyhledávače konkrétních médií, do nichž jsme zadali výraz „Дебальцев*“ ve sledovaném období mezi 12. a 18. únorem (včetně). Zaměřili jsme se na všechny nalezené články, jelikož tato média jsou primárně zpravodajská a publicistika se na nich nevyskytuje, nebo jen v malém množství. Do analýzy jsme nezahrnuli několik článků, které nevyhovovaly požadavkům – například ty, které obsahovaly pouze videozáznam. Celkově se bojů o Debalceve ve sledovaném období týkalo 140 článků o 144 tisících znacích.

4.4.1.1. DAN a Gorlovka.Today

Zpravodajství obou „separatistických“ serverů bylo velmi podobné a rámce v nich totožné.

Ve zprávách jsme detekovali dva částečně protichůdné rámce, z nichž jeden velmi záhy začal dominovat. Nazveme je „rámec tajné operace“ a „rámec opuštění“, přičemž první jmenovaný rámec byl přítomný především na serveru Gorlovka.Today.

Oba rámce výchozí situaci vykreslují totožně: Debalceve je město, které náleží separatistické tzv. „Doněcké lidové republice“ a nevztahují se na něj dohody z Minsku. Proto na něm mohou operovat separatistické jednotky podle své libovůle, včetně toho, že tam mohou provádět bojové akce. Jednotky ukrajinské armády (a přidružené jednotky) jsou okupanti, kteří svojí aktivitou ohrožují civilní obyvatelstvo a jednotky DNR a LNR jsou povinny civilisty chránit, a tudíž musí pálit na pozice ukrajinských jednotek. Separatisté je obklíčili, protože je na svém území považují za okupanty. Nabízí jim (skrz prohlášení svých představitelů) možnost vytvoření koridoru, kterým by mohly ustoupit na ukrajinské území za podmínky, že složí zbraně a zanechají na místě techniku. Rámce se ale rozcházejí v tom, jaký je účel setrvání ukrajinských jednotek v Debalceve.

---

⁴⁶ Separatisté vykreslují ukrajinskou tzv. antiteroristickou operaci jako „trestnou operaci“, která obyvatele Donbasu trestá za to, že se pokusili postavit kyjevské vládě.

„Rámec tajné operace“

Ranější „rámec tajné operace“ obviňuje ukrajinské představitele, že o obklíčení a situaci v Debalcevu nehovoří, protože připravují tajný protiútok, který popírá minská ujednání. Podle tohoto rámce ukrajinský prezident Petro Porošenko nechce přiznat „kotel“⁴⁷ v Debalcevu, protože chce do oblasti posílat co největší množství vojenské těžké techniky a pokračovat ve válce. Proto jsou nové dohody v Minsku pro místní separatisty stejně nevýhodné, jako ty první, protože jen pomůžou Ukrajině v bojích.

„Rámec tajné operace“ definuje problém takto:

Ukrajina utajuje přítomnost svých vojsk v Debalcevu a využívá dohody z Minsku v pokračování války. Kvůli ukrajinským vojenským operacím umírají civilisté.

Rámec příčinu definuje jako:

Dohody v Minsku byly pro separatisty nevýhodné a Ukrajina chce pokračovat ve válce.

Řešením podle rámce je:

Separatisté musí pokračovat v bojích, protože Ukrajinci chtějí pokračovat ve válce a je nutné bránit civilní obyvatelstvo; potažmo je nutné dohody z Minsku odmítnout.

Nicméně tento rámec nebyl ve zprávách ve sledovaném období zcela dominantní a velmi rychle jej přebil „rámec opuštění“. To si můžeme vysvětlit tím, že tento „rámec tajné operace“ vykresloval ukrajinské vedení jako vypočítavé a chytré. Naopak druhý rámec, jak si ukážeme, vykresluje ukrajinské vedení jako nerozhodné a roztržité, ukrajínští vojáci v něm budou vykresleni jako oběti neschopného velení.

K utvoření tohoto „rámce tajné operace“ sloužily zprávy, které popisovaly, jak ukrajinské vedení nehovoří o přítomnosti svých vojáků. Například v článku Gorlovka.Today z 13. února 2015 je citován ruský politolog Jegor Cholmogorov, který říká, že nové minské dohody jsou jen „přetiskem“ bývalých dohod a že ruská média skočila „na lep“ Semena Semenčenko z ukrajinského bojového praporu Donbas a stala se „pátou kolonou“. V jiných článkách na Gorlovka.Today a DAN (z 13. až 15. února) upozorňují na to, že Ukrajinci

---

⁴⁷ Kotel označuje obklíčení města. V některých (pro)separatistických textech (nikoliv pouze v analyzovaných médiích) se o Debalcevu hovoří nejen jako o „městu-hrdinovi“, ale také jako o „městu-kotli“.

neustále pálí na pozice separatistů, což je důkazem, že Ukrajinci minské dohody ve skutečnosti nedodržují.

„Rámec opuštění“

Tento rámec dominoval většině analyzovaných zpráv na DAN i Gorlovka.Today. Výchozí situace rámce je obdobná – Debalceve náleží separatistům, je ale „obsazeno“ ukrajinskou armádou a je nutné jej osvobodit. Nicméně tento rámec jinak operuje s faktem, že ukrajinské vedení dlouho popíralo obklíčení (či dokonce přítomnost) vojáků v Debalcevu.

„Rámec opuštění“ říká, že „kyjevské vedení“ opustilo své vojáky a nechalo je napospas bojům a „jisté smrti“ v debalcevském kotli. Do této situace mělo tisíce ukrajinských vojáků vmanévrovat chaotické vedení a nesmyslné rozkazy prezidenta Porošenka. Vojáci se v podstatě měli stát obětí špatných rozhodnutí a hrozí jim jistá smrt. Popletení ukrajínští vojáci proto „střílí na vše živé a ohrožují civilní obyvatelstvo“. Zároveň kvůli jejich nevyzpytatelnému chování není možné do oblasti vpustit pozorovatele mise OBSE, protože oblast není bezpečná – zprávy doslova říkají, že „ukrajínští vojáci střílí bez rozmyslu proti všemu živému – ‚domobrancům‘, novinářům, členům mise OBSE. Vidí člověka či auto a ihned střílí“. Zprávy říkají, že morálka ukrajinských vojáků je na nule, že mají hlad, hrozí jim smrt a že většina z nich by chtěla opustit oblast bojů, ale nemůže – jediné řešení je vpadnout do zajetí, protože, jak uvádí několik zpráv, z druhé strany čekají další ukrajinské oddíly, které by po nich ihned zahájily palbu (což částečně popírá separatistická prohlášení o obklíčení).

Separatisté v „rámci opuštění“ nevystupují jako oběť spiknutí a podvodu (v podobě minských dohod) jako u předchozího rámce, ale jako ochránci civilistů a mírotvorci. Podle tohoto rámce „vojska DNR“ musí zasáhnout proti ukrajinským vojákům, aby chránila civilisty. Ve zprávách se doslova hovořilo, že se „Ukrajinci schovávají za živými štíty, kdežto jednotky ‚DNR‘ tak nečiní“. Představitelé separatistů několikrát ve zpravodajství těchto serverů ujišťují, že „nejsou krvežízniví“ a nabízejí řešení – vytvoření tzv. „zeleného koridoru“, kterým by Ukrajinci mohli odejít z Debalceva za podmínky, že v místě nechají zbraně a techniku. V jiných prohlášeních citovaných DAN a Gorlovka.Today ale už separatistické vedení tak přívětivé nebylo. Například se vyjádřilo, že: „Ukrajinské vedení tvrdí, že kotel (v Debalceve) neexistuje, znamená to, že ukrajínští vojáci tam také nejsou. To znamená, že je to naše oblast. A se svým územím jsme oprávněni nakládat, jak uznáme za vhodné. My také neříkáme, co má ukrajinská moc dělat v Kyjevě, nebo co mají dělat v Dnipropetrovsku – my tam nelezeme,“ stálo v prohlášení „mluvčího ministerstva obrany

DNR“ Eduarda Basurina, které citovala obě analyzovaná média. V jiném citovaném prohlášení stálo, že „nejsme krvežízniví, ale opravdu je čeká smrt. Nebudeme po nich střílet, ale z kotle je nevypustíme. Promiňte, proč máme povinnost je pustit? My jim dáváme šanci zůstat živými, ale je to nepřítel, který přišel na naši půdu“. V dalším prohlášení „nejvyššího představitele DNR“ Alexandra Zacharčenko, která analyzovaná média citovala, stojí, že „Ukrajina obětovala pět tisíc svých lidí“ a že „v minských dohodách o Debalcevu není ani slova“. V dalších zprávách se hovořilo o tom, že ukrajinští vojáci kladou „nesmyslný odpor“ a že mohou složit zbraně výměnou za záchranu života. To, co zprávy akcentují, je „návrat (vojáků) k rodinám“. V žádném prohlášení ani zprávě se nehovoří přímo o návratu na Ukrajinu, ale „návratu k rodinám“. Jiné zprávy popisují, že se ukrajinští vojáci vzdát nemohou, protože na ně čekají výše zmíněné „trestné oddíly“. A také, že pokud se vzdají, budou obecně na Ukrajině považováni za vlastizrádce s „příslušnými právními následky“. Podle zpráv analyzovaných médií ukrajinské vedení z oblasti prchlo a nechalo na místě vojáky napospas a nenechá je odejít. Jiné zprávy pak hovoří o tom, že se ukrajinští vojáci údajně sami dobrovolně vzdávají do zajetí, protože jsou „vyhladovělí, zmatení, demoralizovaní a mají omrzliny“. Separatisté mnohokrát v citovaných zprávách vyjádřili přesvědčení, že dodržování příměří zcela závisí na ukrajinské straně. Že „DNR“ se nenechává vyprovokovat a „neopětuje střelbu, pokud nejsou v ohrožení civilisté“. V závěru sledovaného období, kdy se ukrajinská armáda stáhla z Debalceva, separatistické zprávy informují o tom, že prchající vojáci zaminovali všechna prostranství a významné budovy. I kvůli tomu nemohou separatisté do oblasti údajně vpustit mezinárodní pozorovatele. Na rozdíl od zpráv v analyzovaných ukrajinských médiích ale DAN a Gorlovka.Today neuvádějí, že by se podařilo ukrajinským vojákům úspěšně probít nebo odejít z kotle, naopak popírají prohlášení ukrajinského prezidenta Petra Porošenka, že se tak stalo. Separatisté naopak tvrdí, že se Ukrajinci masově vzdávají (naopak, jak je psáno níže, v ukrajinských médiích se píše jen o „pasti“ na ukrajinské vojáky, do které jich několik stovek padlo).

„Rámec opuštění“ definuje problém takto:

Demoralizovaní, hladovějící a panikařící ukrajinští vojáci pokračují v Debalcevu v bojích a střelbou ohrožují civilní obyvatelstvo. Debalcevu není zmíněno v minských dohodách a náleží separatistům. Ukrajinci jsou okupanti.

Rámec příčinu definuje jako:

Neschopné ukrajinské vedení vmanévrovalo ukrajinské vojáky do Debalceva, které náleží separatistům. Nechalo je tam napospas, jako rukojmí své politiky, nechce je zachránit a zajatce trestá. Porušuje tím minské dohody.

Řešením podle rámce je:

Separatisté musí chránit civilní obyvatelstvo a musí pokračovat v bojích (pouze odvetnou palbou). Do nebezpečné oblasti nemohou vpustit mezinárodní pozorovatele. Ukrajinským vojákům je nutné nabízet možnost zachránit si životy a odejít „zeleným koridorem“ ke svým rodinám. A také na ně působit letáky a vysíláčkami, kterými je vyzývat ke složení zbraní. Separatisté jsou kdykoliv připraveni přistavit autobusy pro evakuaci, bude-li to potřeba.

Klíčová slova a nástroje rámců:

Oba servery k rámcování zpráv o bojích o Debalceve užívají určitá klíčová slova. Na rozdíl od analyzovaných médií na ukrajinské části Donbasu DAN i Gorlovka. Today zcela bez potíží užívají názvy separatisty zřízených „institucí“. Užívají výrazy jako „Doněcká lidová republika“, „Luganská lidová republika“, „Vojska DNR (VSDNR)“, „Vojska LNR (VSLNR)“ i „Vojska Novoruska (VSNR)“ či „domobranci“. Pro ukrajinská vojska užívají relativně málo citově zabarvená slova (Ozbrojené síly Ukrajiny (VSU), ukrajinská armáda, ukrajinská vojska, silové složky), ale také slova jako „protivník“ či „trestné oddíly“. Pro označení ukrajinského vedení se často užívá výraz „Kyjev“ nebo méně často citované „pánové v kyjevských kancelářích“. Časté bylo označování separatistických jednotek a vedení jako mírumilovných. „Nejsme krvežízniví“, „střílíme jen v odvetné palbě“, „musíme bránit civilní obyvatelstvo“, „ukrajínští vojáci si mohou zachránit život a vrátit se k rodinám“, „nenecháme se vyprovokovat a neopětujeme palbu“, „kvůli bezpečnosti nemůžeme vpustit pozorovatele mise OBSE do Debalceve“, „jestli jsou potřeba autobusy pro evakuaci vojáků, domobrana je kdykoliv na požádání přistaví“. Jiná vyjádření poukazují na údajnou neschopnost či chladnokrevnost ukrajinského vedení: „Ukrajinci nechali zaminovat náměstí“, „Ukrajinci vzali všechnu techniku nutnou k běžnému fungování města, nechali tam civilisty napospas, nikdo jim nepomáhal, ani je nezachraňoval“, „velitelé nechali své jednotky v debalcevském kotli než aby využili evakuačního koridoru, opustili své vojáky a vše sledují zdaleka a komentují na Facebooku“, „Ukrajina prodala pět tisíc svých lidí“, „ukrajínští vojáci jsou rukojmí politiky Kyjeva, namířené na zrušení minských dohod a diskreditaci zemí, které je garantují“ apod.

Aktéři zpráv:

Zprávy DAN i Gorlovka.Today byly značně nevyrovnané, co se týče citovaných mluvčích. Z většiny ve zprávách „hovořili“ jen zástupci separatistů, případně ruští politici. Protistrana byla někdy jen lehce parafrázována, nebo její názor zazněl z úst některého představitele separatistů (s jeho vlastní interpretací). Na obou serverech byl nejčastějším respondentem mluvčí separatisty zřízeného tzv. „ministerstva obrany“ Eduard Basurin. Na DAN hovořil 19x a na Gorlovka.Today třikrát. Na druhém místě to byl pak předseda separatisty zřízeného tzv. „lidového sovětu“ Denis Pušilin – na DAN byl citován sedmkrát a na Gorlovka.Today jednou. Na DAN ještě čtyřikrát hovořil „nejvyšší představitel DNR“ Alexandr Zacharčenko. V obou médiích se prakticky neobjevoval názor ukrajinské strany.

4.4.1.2. Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti

Zpravodajství obou na Ukrajině sídlících zpravodajských serverů bylo podobné, mírně se ale lišilo v užitých klíčových slovech. Jak si ukážeme níže, Novosti Donbassa mnohem více přebíraly terminologii ukrajinského vedení a obecně zpochybňovaly legitimitu separatistických institucí a snažily se vyhnout (či relativizovat) jejich terminologii. Mariupolskije Novosti užívaly více neutrální slovník, přesto nelze říci, že by stranily separatistické straně konfliktu – naopak, například se více zajímaly o osobní příběhy padlých členů ukrajinských ozbrojených složek a bezpečnostních sborů. Novosti Donbassa se mnohem více než mariupolský server věnovaly tématu přítomnosti ruských vojsk v oblasti.

V obou médiích byl analyzován jeden rámeček, který nazveme „rámeček pokračování bojů“.

„Rámeček pokračování bojů“

Rámeček v obou sledovaných „ukrajinských“ médiích byl v podstatě opačný nežli „rámeček opuštění“ u médií na druhé straně válečné linie. Tento rámeček vykresluje události ve sledovaném období tak, že ukrajinská armáda po celé linii zastavila palbu a začala plnit příměří, to ale porušily separatistické jednotky, jež nepřerušily boje v okolí Debalceve. Přitom ještě v první den platícího příměří obě média informují o stabilizaci situace na bojišti. Obě média ale nepřiznávají obklíčení ukrajinských jednotek, dokud informace o něm do médií nepronikne ústy ruského prezidenta Vladimira Putina, který o něm s jistotou (a možná značným předstihem) hovořil už na minských jednáních. Naopak ukrajinské vedení obklíčení svých jednotek v Debalcevu dlouho popírá a média jen opakují vyjádření o pokusech nepřítelů o obklíčení, které jsou ale neúspěšné. Ukrajinská armáda je podle zpráv nucena kvůli ochraně

životů civilistů opětovat palbu separatistů, kteří na ni stále útočí. Objevují se zprávy, že obnovené boje u Debalceva jsou součástí širšího útoku, jehož cílem je obsadit nejen Debalceve, ale i přímořský Mariupol. Separatistům patrně pomáhá i ruská armáda (tématu se víc věnují Novosti Donbassa, ale některá podezření uvádí i Mariupolskije Novosti). Ve zprávách analyzovaných médií stojí, že: „ukrajinské jednotky veškeré útoky odráží a pálí jen v odvetné palbě“, „separatisté střílí nejen po jednotkách ukrajinské armády, ale i po obytné zástavbě“, „separatisté jsou ochotni srovnat Debalceve se zemí, z Debalceva si separatistická artilerie dělá ‚učební polygon‘“, „do obsazených oblastí odmítají separatisté bezdůvodně vpustit mezinárodní pozorovatele mise OBSE“. I přes sebejistá vyjádření ukrajinského vedení ale na konci sledovaného období vyplují na povrch podezření, že město se opravdu podařilo obklíčit, což bylo zapříčiněno podle dalších vyjádření tím, že ukrajinská armáda zastavila palbu na základě minských dohod. Ukrajinské vedení ale trvá na tom, že k obklíčení nedošlo a 80 procent techniky se stáhlo. „Ukrajinské úřady ale kvůli situaci nemohou evakuovat civilní obyvatele, protože separatisté v oblasti střílí“, stojí ve zprávách. Vedení ukrajinské armády je v několika člancích kritizováno členy dobrovolnických praporů.

„Rámec pokračování bojů“ definuje problém takto:

Separatisté útočí na ukrajinské jednotky v Debalcevu a ohrožují Mariupol, a to i přes dohodnuté příměří. Do oblasti odmítají vpustit zástupce mezinárodní pozorovatelské mise OBSE.

Rámec příčinu definuje jako:

Ukrajinské jednotky uposlechly rozkazu zastavit palbu na základě minských dohod, což je postavilo do nelehké situace a musí opětovat palbu. Vliv na to mělo i špatné rozhodování velení. Separatisté příměří nedodržují a využívají ho pro svůj prospěch.

Řešením podle rámce je:

Neustupovat a usvědčit separatisty z porušení příměří.

Klíčová slova a nástroje rámců:

Novosti Donbassa i Mariupolskije Novosti relativizují názvy separatisty vytvořených institucí. Oba servery užívají výrazy jako „nezákonné organizace DNR a LNR“, „nezákonná ozbrojená uskupení“, výrazy jako „DNR“ a „LNR“ píší s uvozovkami, to včetně citátů (například ruského prezidenta Vladimira Putina). Na rozdíl od separatistických webů zcela

běžně užívají zkratku „ATO“ (protiteroristická operace). Novosti Donbassa výraz protiteroristická operace užívají mnohem více a jedenáctkrát se v jejich zprávách objevil výraz „teroristé“, byť pokaždé v citátu nebo parafrázi. Mnohem častější výrazy byly „separatisté“, „bojovníci“, „protivník“ či „nepřítel“. Novosti Donbassa také devětkrát zmínily možnou přítomnost ruských vojsk v oblasti (například s odkazem na ukrajinské ministerstvo obrany), Mariupolskije Novosti pouze jedenkrát. Ukrajinské jednotky oba servery označovaly neutrálně jako „ozbrojené síly Ukrajiny“, „ukrajinská armáda“, „ukrajinská vojska“, „ukrajínští bojovníci“.

Aktéři zpráv:

Novosti Donbassa mezi všemi čtyřmi sledovanými médii vynikaly poměrně velkou vyvážeností vzhledem k citovaným respondentům. V jejich zprávách byli citováni Petro Porošenko či zdroje z vedení tzv. „Antiteroristické operace“, ale také mluvčí tzv. „ministerstva obrany DNR“ Eduard Basurin či ruský prezident Vladimir Putin. Mariupolskije Novosti citovaly především zdroje z velení tzv. „Antiteroristické operace“, ale objevily se i články, kde byli citováni zástupci separatistů (například zmiňovaný Eduard Basurin či „nejvyšší představitel DNR“ Alexandr Zacharčenko). Rozmanitost v respondentech zde byla znatelně vyšší nežli u sledovaných „separatistických“ médií.

4.4.1.3. Souhrn

Rámce serverů DAN a Gorlovka.Today obviňovaly z pokračování bojů a ze snahy porušit dohody v Minsku ukrajinskou stranu, naopak rámce serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti naznačovaly porušení minských dohod ze strany separatistů. Separatistická média vysvětlovala pokračující boje tím, že Debalceve spadá pod separatistickou oblast vlivu a že ukrajinská armáda ohrožuje životy civilistů, navíc ji nikdo nevelí, protože ji velení opustilo. Navrhovaným řešením bylo donutit ukrajinské vojáky složit zbraně a odejít a zabránit tak zbytečnému krveprolití. Naopak rámce serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije novosti pokračování bojů vysvětlily neustále útočícími separatisty, kteří využili zastavení střelby pro přeskupení a další útok. Oba servery delší dobu popíraly obklíčení vojáků s odkazem na vyjádření ukrajinského vedení. Navrhovaným řešením bylo udržet pozice.

Odpověď na výzkumnou otázku **O1** je, že separatistická média rámcově událost dvěma rámci, a to výše popsaným „rámcem tajné operace“ a značně dominantnějším „rámcem opuštění“.

Odpověď na výzkumnou otázku **O2** je, že analyzovaná média na Ukrajině analyzovala události v podstatě stejným rámcem, a to výše popsáním „rámcem pokračování bojů“.

Byla potvrzena hypotéza **H1**, že rámce „separatistických“ DAN a Gorlovka.Today budou v přímém protikladu s rámci „ukrajinských“ Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti.

Nebyla potvrzena hypotéza **H2**, že server Mariupolskije Novosti bude na rozdíl od serveru Novosti Donbassa rámcovat události odlišně směrem k větší neutralitě.

Potvrdila se hypotéza **H3**, že média obviní „protistranu“ ze záměrného porušování minských dohod.

4.4.2. Místní volby na Donbase

25. října 2015 se na Ukrajině konaly místní volby (resp. jejich první kolo). Separatisté během roku 2015 rozhodli, že v rámci svých „lidových republik“ uspořádají volby také s odkazem na minské dohody, které ve čtvrtém bodě předpokládají uspořádání místních voleb v Luhanské a Donecké oblasti (OBSE, 2015). Nicméně, dohody hovoří o započetí dialogu o uspořádání voleb po stažení těžké techniky, a tyto volby musí probíhat v souladu s ukrajinskými zákony. Separatisté zprvu chtěli volby uspořádat na začátku léta, poté datum přesunuli na 18. října (v „DNR“) a 1. listopadu (v „LNR“) s tím, že v září uspořádali „primárky“ v rámci svých „občanských sdružení“ suplujících politické strany (DAN, 2015b). Proti tzv. „primárkám“ i samotným volbám vystoupilo ukrajinské vedení, které tento akt považovalo za porušení dohod z Minsku. Nejen na jeho nátlak pak separatisté několikrát volby přesunuli, nicméně, i když v říjnu 2015 počítali s uspořádáním voleb na počátku roku 2016, volby se neuskutečnily.

V následující části jsou uvedeny výsledky analýzy události „Místní volby na Donbase“. K nalezení analyzovaných článků jsme využili interní vyhledávače konkrétních médií, do nichž jsme zadali výraz „выборы“ a hledali články publikované v říjnu 2015, kdy se měly konat jak volby na Ukrajině, tak nakonec nepořádané volby v separatisty ovládaných územích. Z výběru článků jsme vyřadili ty, které se týkaly samotných voleb na Ukrajině, výsledků těchto voleb nebo dalších informací, které se vázaly na místní politickou situaci (například v Mariupolu). Zajímaly nás jen články týkající se voleb v separatisty ovládaném území. Celkově se těchto voleb ve sledovaném období týkalo 79 článků o 101 719 znacích.

4.4.2.1. DAN a Gorlovka.Today

Analýza našla ve zpravodajství analyzovaných serverů DAN a Gorlovka.Today dva rámce. Jeden nazveme „rámec vzorných voleb“ a druhý „rámec vyplnění dohod“.

První rámec byl přítomný ve zprávách na začátku měsíce října a týkal se snah separatisty vytvořených „institucí“ o provedení co nejméně kritikou napadnutelných voleb. Jakmile ale došlo k rozhodnutí o přesun voleb na rok 2016, byl tento rámec nahrazen druhým rámcem „vyplnění dohod“. Ten potřebu voleb zcela bagatelizuje a činí z nich jen závazek separatistických „lidových republik“ v minských dohodách, který se rozhodly splnit „z dobré vůle“.

„Rámec vzorných voleb“

První rámec se týká příprav na místní volby v separatisty ovládaných oblastech, v nichž představitelé separatisty vytvořených „institucí“ ujišťují, že volby na Donbasu proběhnou nejen čestně, ale podle všech standardů rovné demokratické soutěže a že půjde o „nejvzornější volby na světě“. Z počátku měsíce se tak zprávy zaobíraly především provedením voleb – kolik se otevře volebních místností, jestli bude hlasování bezpečné, jestli budou otevřeny volební místnosti i „v zahraničí“ (například v Rusku), případně zprávy ujišťovaly, že Ukrajina nemůže volby nijak narušit. Vzhledem k tomu, že mezi 5. a 6. říjnem 2015 separatisté na nátlak ukrajinské strany, Francie a Německa volby přesunuli, tento rámec ve zprávách končí.

Hlavní postavou zpráv o uspořádání voleb je Roman Ljagin, separatisty jmenovaný „předseda centrální volební komise“. Titulky a klíčová vyjádření zpráv v tomto rámci byly následující: „Svobodné volby svobodnému lidu“, „Volby v DNR se nebudou lišit od klasického ‚vyjádření vůle‘ libovolného místa na světě“, „Volby proběhnou podle mezinárodních standardů“, „Výsledky voleb budou publikovány do 24 hodin“, „Otevře se celkem 376 volebních místností“, „Jedna volební místnost bude otevřena v Ruské federaci“, „Předseda centrální volební komise je na ukrajinském seznamu teroristů, ale nebojí se, ochranu nemá“, „Ukrajina není schopná plést se do voleb“, „Centrální moc v Kyjevě nemá pod kontrolou města a regiony, o kterých tvrdí, že má“, „Úřady DNR nenalezly logiku v Porošenkově prohlášení o zrušení voleb“, „DNR a LNR vyhlásily volby ve snaze jednostranně vyplnit závazky z minských dohod“ apod.

„Rámec vzorných voleb“ definuje problém takto:

Kvůli minským dohodám je třeba uspořádat místní volby na Donbasu, které by nemohly být zpochybnovány ze strany Ukrajiny a narušit mírový proces. Lidé mají právo na vyjádření své svobodné vůle.

Rámec příčinu definuje jako:

Zaujatost Ukrajiny vůči separatistickým „institucím“. Snahy Ukrajiny přerušit mírový proces.

Řešením podle rámce je:

Uspořádat vzorné volby, které budou odpovídat všem požadavkům na rovné a demokratické volby a tím jednostranně splnit závazek z minských dohod.

„Rámec vyplnění dohod“

Stejně jako v případě bojů u Debalceve, i zde byl druhý rámec dominantnější, a to z důvodu změny situace, kdy dlouhoplánované volby byly šestého října na nátlak států „normandské čtyřky“ (Ukrajina, Rusko, Francie, Německo) přesunuty na rok 2016. V tomto rámci média začala ústy separatistů obhajovat náhlou změnu rozhodnutí uspořádat volby v říjnu. Místo o „vyjádření svobodné vůle obyvatel Donbasu“ začaly zprávy hovořit o tom, že pro život tamních obyvatel nejsou tyto volby důležité a že separatisté je chtějí uspořádat pouze, aby vyplnili požadavky minských dohod, čímž činí „vstřícný krok k dialogu s Ukrajinou“. I když po zrušení či přesunutí voleb volali především ukrajinští představitelé (a činili tak i v případě plánovaného uspořádání voleb na začátku léta 2015), zprávy vykreslily situaci tak, že s návrhem na přesun voleb přišli představitelé tzv. „Luganské lidové republiky“ a odsouhlasily to státy „normandské čtyřky“. Datum voleb bylo stanoveno na březen a o den později na duben 2016, nicméně separatisté to podměnili údajně slíbenými změnami ukrajinské ústavy (a naopak zprávy kritizovaly ukrajinské požadavky o tom, že v místních volbách na Donbasu budou moci kandidovat ukrajinské politické strany). Opět byli separatisté vykresleni jako ti, kdo plní minská ujednání a činí „vstřícné kroky“ a Ukrajina je ten aktér, na kterém celý mírový proces závisí. Tedy je jen na Ukrajině, jestli se uspořádají místní volby na Donbasu, a tedy jestli se splní další bod minských dohod – jen Ukrajina může upravit svou ústavu podle přání separatistů.

Uvedme některé titulky a klíčová vyjádření tvořící tento rámec: „DNR a LNR změnilo datum voleb, aby daly Ukrajině čas vyplnit politické části minských dohod“, „Normandská čtyřka zohlednila žádost LNR o přesun voleb“, „Přesné datum voleb je nahodilé, navrhla ho

LNR. Datum uspořádání voleb závisí na tom, jak bude Ukrajina vyplňovat dohody z Minsku“, „Denis Pušilin: Učinili jsme další krok k dialogu s Ukrajinou. Uvěřili jsme garantům minských dohod, že přimějí Kyjev vyplnit jeho část dohod“, „Alexandr Zacharčenko: Jak si Arsenij Jaceňuk představuje, že v Donbasu budou kandidovat strany, které uskutečňovaly a omlouvaly genocidu našeho lidu?“, „Eduard Basurin: Bez ohledu na volby ukrajinské vedení ignoruje minské dohody a nestahuje těžkou techniku, Ukrajina nechce řešit problémy mírovou cestou a pokračuje v kurzu agresivní politiky na Donbasu“, „Volby nejsou vůbec důležité pro obyvatele DNR a LNR“. Server Gorlovka.Today 7. října zveřejnil spíše komentativní text v němž přesunutí datum voleb považují za překvapivé. V textu například stálo: „Není to (přesun voleb) neštěstím, ale hraničí to s ním“, „Je to ústupek kyjevské vlády“, „LNR a DNR z výšky plivou na ukrajinské zákony, ale chtějí vše udělat správně“. Velmi kritické byly zprávy týkající se ukrajinského premiéra Arsenije Jaceňuka, které 20. a 21. října reagovaly na jeho požadavky, jež částečně souzněly s dosavadními požadavky ukrajinského vedení. Jaceňuk ale ještě požadoval „stažení ruských vojsk“ a prohlásil, že „pod hlavními ruských pušek se volby konat nebudou“. DAN i Gorlovka.Today přinesla vyjádření představitelů separatistů, kteří toto prohlášení kritizovali a ironizovali je.

„Rámec vyplnění dohod“ definuje problém takto:

„DNR a LNR“ na základě dohod musí uspořádat místní volby podle ukrajinských zákonů, i když pro život obyvatel nejsou potřebné.

Separatistické „politické strany“ se ale takových voleb z legislativních důvodů účastnit nemohou, lidem aktivním v konfliktu by podle ukrajinského práva hrozil trest.

Rámec příčinu definuje jako:

K uspořádání místních voleb se v minských dohodách separatisté zavázali.

Řešením podle rámce je:

I když Ukrajina dohody neplní, volby budou uspořádány, jako vstřícný krok ke splnění dohod. Ale to až Ukrajina splní svou část závazků – změní ústavu, upraví legislativu tak, aby se volby mohly účastnit i „separatistická hnutí“ a zavede amnestii pro separatisty.

Klíčová slova a nástroje rámců:

DAN i Gorlovka.Today neuvádí emocionálně zabarvených slov k pojmenování Ukrajiny a jejích institucí a představitelů. Nejčastější pojmenováním bylo „Kyjev“, nebo

„kyjevské úřady“. Objevily se ale i v malé míře výrazy „trestná operace“ (pro pojmenování tzv. „protiteroristické operace“) a „okupovaná území“ (pro pojmenování oblasti Donbasu pod kontrolou ukrajinského státu).

Aktéři zpráv:

Největší prostor ve zprávách DAN a Gorlovka.Today dostal předseda separatisty utvořené tzv. „centrální volební komise“ Roman Ljagin, na serveru DAN mu byl poskytnut prostor pro rozhovor o 15 484 znacích, což značně převyšovalo průměrnou délku většiny článků tohoto serveru. Na DAN byl ale nejčastěji citován předseda separatisty utvořené „lidového sovětu DNR“ Denis Pušilin. Ukrajinská strana citována nebyla. I emotivní vyjádření ukrajinského premiéra Arsenija Jaceňuka byla jen stručně parafrázována a z větší části uvedena v citacích tzv. „nejvyššího představitele DNR“ Alexandra Zacharčenko.

4.4.2.2. Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti

Zpravodajství serverů Novosti Donbasa a Mariupolskije Novosti přineslo plastičtější obraz jednání o volbách na Donbase. Novosti Donbassa jako v předchozím případě více přebíraly terminologii ukrajinského vedení, dbaly na uvozovkách při užívání názvů jako „tzv. centrální volební komise“ (zřízená separatisty), „DNR“, „LNR“ a užívaly relativizující výrazy jako „nelegitimní volby“, „falešné volby“, „pseudovolby“, „nezákonné organizace“ (DNR a LNR), „okupantská administrace“ apod. Ve zpravodajství serveru Mariupolskije Novosti se uvozovky jako u Novosti Donbassa příliš neobjevovaly. Výraz „nelegitimní volby“ se objevil jen v citacích, jinak bylo užíváno více neutrálních formulací, například „...separatisté své volby uspořádají ...“ nebo pouze „místní volby“. Zpravodajství obou serverů se od počátku zabývalo ukrajinskou kritikou a nelegitimitou voleb.

Ve zpravodajství serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti jsme našli jeden rámeček, který nazveme „rámeček porušení dohod“.

„Rámeček porušení dohod“

Zpravodajství serverů Novosti Donbassa i Mariupolskije Novosti rámcovaly problematiku voleb na Donbase (resp. v tzv. „lidových republikách“) jako nelegitimní krok, který je proveden bez konzultace a souhlasu ukrajinské strany a jde tedy o porušení dohod z Minsku.

Zvláště Novosti Donbassa rámcovaly samotné volby jako podvrh, když přinášely zprávy (citující většinou ukrajinské představitele nebo ukrajinské instituce) s těmito titulky

a klíčovými sděleními: „Separatisté už vědí, kolik lidí přijde k volbám a kdy budou zveřejněny výsledky“, „I když za pár dní mají být volby, nikde nejsou billboardy a k volbám se nikdo nechystá“, „Už je jasné, kdo zvítězí, tvrdí Tymčuk“. V jedné ze zpráv, která čerpá ze zpravodajství Rádia Svoboda, byli dotazováni obyvatelé Luhanska ohledně voleb – zpráva hovoří o tom, že město se na volby vůbec nepřipravovalo, že lidé nevědí o přesunutí data voleb (dva dny po jeho ohlášení) a že znají jen jména politiků z éry prezidenta Viktora Janukovyče (tedy před začátkem konfliktu).

Obě média citovala vyjádření představitelů zemí tzv. normandské čtyřky, především francouzského prezidenta François Hollande a Vladimira Putina a dávala velký prostor námitkám ukrajinského vedení (především prezidentu Petru Porošenkovi, ale i tehdejšímu premiéru Arseniji Jaceňukovi, tehdejšímu předsedovi sněmovny Volodymyru Hrojsmanovi či členu parlamentního výboru pro národní obranu Dmytru Tymčukovi). Prohlášení všech zmíněných představitelů byla proti pořádání voleb za současných podmínek: „Podle François Hollande volby nemohou proběhnout, protože o nich nebyla uzavřena dohoda“, „Hollande požaduje, aby volby proběhly podle ukrajinských zákonů, jak to vyžadují dohody z Minsku“, „Porošenko říká, že volby musí podléhat ukrajinské legislativě a musí být kontrolovány misí OBSE“, „Peskov (mluvčí ruského prezidenta – pozn. autora): Ukrajina se musí s LNR a DNR domluvit na reformě samosprávy v ATO a poskytnout amnestii kandidátům“, „Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov požaduje změnu ukrajinských zákonů, amnestii pro účastníky konfliktu a speciální status pro Donbas“, „Hrojsman říká, že volby na okupovaném území mohou proběhnout jedině, pokud odejdou ruská vojska z Ukrajiny“, „ukrajinský ministr zahraničí Pavlo Klimkin říká, že Ukrajina je připravena předat moc lidmi vybraným kandidátům, ale až po amnestii a vyšetření, zda se kandidáti nepodíleli na válečných zločinech“, „Jaceňuk: Pod hlavními ruských samopalů nikdo volby pořádat nebude“, „Americký vyslanec chce, aby volby proběhly brzy, v klidné a bezpečné atmosféře a za účasti všech občanů a stran“.

Rámce zpravodajství obou serverů vykreslily separatisty jako nedůvěryhodného partnera pro jednání. Zprávy přinesly informace o tom, že pro vedení separatistů nejsou volby důležité, dále prohlášení tzv. „nejvyššího představitele DNR“ Alexandra Zacharčenko o tom, že se „Ukrajina jednou stane součástí Donbasu“, prohlášení „nejvyššího představitele LNR“ Igora Plotnického o tom, že „Ukrajina nechce nebo neumí napsat volební zákon podle podmínek OBSE, tudíž ‚jí ho‘ separatisté vytvoří sami“, prohlášení „předsedy tzv. lidového sovětu DNR“ Denise Pušilina o tom, že „lidové republiky nemusí pořádat volby v součinnosti

s ukrajinskou stranou“ či prohlášení představitelů „DNR a LNR“ o tom, že kandidovat ve volbách mohou jen lidé, kteří z regionu neprchli.

Ukrajínští představitelé ve zpravodajství obou serverů požadovali tyto podmínky potřebné pro uspořádání voleb: demilitarizace Donbasu (případně odchod „okupačních ruských vojsk“⁴⁸), účast ukrajinských stran ve volbách, administrace voleb ukrajinskými orgány, pořádání voleb v rámci ukrajinské legislativy, možnost hlasování pro přesídlence (obyvatele Donbasu, kteří z oblasti bojů uprchli), odmítnutí možnosti kandidatury těch, kdo se dopustili válečných či těžkých zločinů. Na základě toho byli ukrajínští představitelé ochotni splnit podmínky separatistů (především změnu ústavy), nejednotní pak byli v charakterizování toho, jak má vypadat „specifické postavení Donbasu“ v ukrajinské legislativě.

„Rámec porušení dohod“ definuje problém takto:

Separatisté v rozporu s minskými dohodami a bez součinnosti s ukrajinskými orgány pořádají místní nelegitimní volby.

Rámec příčinu definuje jako:

Separatisté nechtějí splnit dohody z Minsku.

Řešením podle rámce je:

Splnění ujednání z minských dohod a vyplnění podmínek jako: volby musí podléhat ukrajinské legislativě, provádět je musí ukrajinské instituce, k volbám musí být vpuštěny ukrajinské politické strany a do oblasti musí mít přístup ukrajinská média, volit musí mít možnost i vysídlenci, kteří prchli před boji, kandidovat nesmí lidé, kteří se dopustili těžkých či válečných zločinů. Za těchto podmínek Ukrajina vyplní požadavky separatistů (například změnu ústavy).

Klíčová slova a nástroje rámců:

Pro pojmenování voleb Novosti Donbassa nejvíce užívaly termín „nelegitimní volby“ či jeho ekvivalent (pseudovolby, falešné volby apod.), pro označení separatistů a jejich organizací výrazy „nezákonné organizace“ či „ozbrojenci“, již méně „separatisté“ a několikrát byl užit i výraz „okupanti“ či „ruská vojska“.

---

⁴⁸ O tomto požadavku se vyjádřil tehdejší ukrajinský premiér Arsenij Jaceňuk.

Mariupolskije Novosti byly střídmejší, výraz „nelegitimní volby“ užily jen třikrát, a to v citátu. Jinak uživaly výraz „volby“ či „místní volby“, případně „volby separatistů“.

Další klíčové fráze či titulky byly uvedeny v pasáži výše.

Aktéři zpráv:

Výběr citovaných respondentů byl mnohem bohatší nežli u serverů DAN a Gorlovka.Today. Novosti Donbassa citovaly třikrát předsedu separatisty vytvořené „centrální volební komise“ Romana Ljagina, francouzského prezidenta Françoise Hollanda, předsedu separatisty vytvořeného tzv. „lidového sovětu DNR“ Denise Pušilina a tři další zdroje z DNR (tiskové zprávy). Po dvou citacích měli tzv. „nejvyšší představitel DNR“ Alexandr Zacharčenko a „nejvyšší představitel LNR“ Igor Plotnickij, z ukrajinské strany potom ministr zahraničí Pavlo Klimkin.

Mariupolskije Novosti dvakrát citovaly ukrajinského prezidenta Petra Porošenka, předsedu separatisty vytvořeného tzv. „lidového sovětu DNR“ Denise Pušilina a mluvčího ruského prezidenta Dmitrije Peskova.

4.4.2.3. Souhrn

Servery DAN a Gorlovka.Today rámcovaly místní volby na Donbase nejdříve tak, že i přes kritiku ukrajinské strany proběhnou volby bez chyby a podle nejvyšších standardů. Poté, co byly volby na nátlak normandské čtyřky přesunuty, tyto servery začaly volby rámcovat jako nedůležité a nutné jen pro vyplnění minských dohod. Podle nich závisí jejich uspořádání na tom, zda bude Ukrajina vyplňovat minské dohody, a tedy ona je zodpovědná za jejich vyplnění.

Naopak rámce serverů Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti od počátku volby zpochybňují, považují je za nelegitimní a odporující dohodám z Minsku. Jejich uspořádání podmiňují vyplněním podmínek zanesených v dohodách z Minsku.

Odpověď na výzkumnou otázku **O3** zní, že separatistická média rámcovala událost dvěma rámci, a to výše popsáním „rámcem vzorných voleb“ a později „rámcem vyplnění dohod“.

Odpověď na výzkumnou otázku **O4** zní, že analyzovaná média na Ukrajině analyzovala události v podstatě stejným rámcem, a to výše popsáním „rámcem porušení dohod“.

Byla potvrzena hypotéza **H4**, že rámce „separatistických“ DAN a Gorlovka.Today budou v přímém protikladu s rámci „ukrajinských“ Novosti Donbassa a Mariupolskije

Novosti. Ukrajinská média rámcovala volby provedené za stávajících podmínek za porušení dohod z Minsku, separatisté naopak za jejich vyplnění.

Byla potvrzena hypotéza **H5**, že servery DAN a Gorlovka.Today budou obhajovat uspořádání místních voleb jako vyplňování dohod z Minsku.

Potvrdila se hypotéza **H6**: Média Novosti Donbassa a Mariupolskije Novosti budou považovat separatisty plánované volby za nelegitimní a porušující minské dohody.

Závěr

Cílem této práce bylo analyzovat, jaké rámce užila lokální média v Donbasu při informování o dvou významných událostech východoukrajinského konfliktu v roce 2015 – o bojích o východoukrajinské město Debalceve v Donecké oblasti a o místních volbách na separatisty ovládaných území v tzv. „Doněcké lidové republice“ a tzv. „Luganské lidové republice“.

Pro analýzu rámců jsme vybrali čtyři lokální internetová média, dvě působící v té části Donecké oblasti, kterou kontroluje ukrajinský stát a dvě v části, kterou ovládají proruští separatisté z tzv. „Doněcké lidové republiky“. Při výběru těchto čtyř médií jsme zohlednili několik kritérií – místo působnosti, vlastnickou strukturu, financování a napojení na místní politické či podnikatelské elity.

Na základě těchto kritérií jsme z oblasti, kterou kontroluje ukrajinský stát, vybrali tato dvě média: Nezávislý a na politické elity nenávaný internetový server Novosti Donbassa, jež je spolufinancován z fondu americké organizace Freedom House a jehož zakladatel pochází z Donecku, nicméně v současnosti žije v Kyjevě. Druhým vybraným serverem byly zpravodajské stránky druhého největšího města Donecké oblasti Mariupolu s názvem Mariupolskije Novosti. Tento server je vlastněn místním politikem, který v současnosti žije na Ruskem okupovaném Krymu. Server je spolufinancován společností Metinvest, kterou vlastní ukrajinský podnikatel Rinat Achmetov.

Z oblasti, kterou ovládají proruští separatisté, jsme vybrali tato dvě média: Server Doněcká zpravodajská agentura (působící pod zkratkou DAN), jež byl založen přímo separatisty z Donecku a stal se jedním z jejich oficiálních informačních kanálů. Druhým serverem byly zpravodajské stránky města Horlivka s názvem Gorlovka.Today. Tyto stránky jsou spřízněny s městskou správou, ale nejsou přímo napojeny na donecké separatisty, nicméně jejich zpravodajství je v souladu s jinými separatistickými zdroji a existenci tzv. „Doněcké lidové republiky“ tento server nijak nerozporuje.

V analýze jsme se zaměřili na to, jak tato vybraná média rámcují zmíněné události. Hledali jsme tedy nástroje rámců – především (opakovaná) klíčová slova a fráze, užitá pojmenování aktérů, užitá pojmenování událostí, užívaný slovník, ale i to, jaké aktéry tato média vybírala do svého zpravodajství a dávala jim prostor v citacích. Na základě těchto nástrojů jsme našli užité rámce. U analýzy rámců jsme vycházeli z definice Roberta M. Entmana, který říká, že „rámcovat znamená vybírat některé aspekty vnímané reality a zdůraznit je v komunikovaném textu tak, aby byla zdůrazněna určitá definice problému,

jeho interpretace, morální zhodnocení a návrh jeho řešení“. Hledali jsme proto ve zpravodajství vybraných médií definice problémů, jejich interpretace, příčiny, případné zhodnocení a návrh řešení.

První analyzovanou událost – boje o Debalceve – jsme při analýze omezili na články obsahující slovo „Debalceve“ publikované v daných médiích mezi 12. a 18. únorem 2015 (včetně). 12. února totiž došlo k podpisu druhých mírových dohod v Minsku, a zároveň začaly eskalovat boje v oblasti města Debalceve. 18. února byly jednotky ukrajinské armády nuceny z města ustoupit a Debalceve zcela obsadily jednotky proruských separatistů.

Média působící v separatistické části Donecké oblasti událost rámcověla dvěma rámci. První jsme nazvali „rámec tajné operace“. Tento rámec vysvětloval neochotu ukrajinské strany přiznat přítomnost ukrajinských vojáků v Debalcevu jako snahu ukrajinského vojenského vedení o provedení tajné operace, kdy využije nově platicího příměří a tyto „nepřiznané vojáky“ zneužije k pokračování války. Separatisté proto musí podle tohoto rámce i navzdory příměří pokračovat v bojích, protože aktivita ukrajinské armády ohrožuje životy civilistů v oblasti. Separatisté totiž ve svých vyjádřeních považovali Debalceve za město spadající pod „jejich území“ a odmítali uznat, že se oblasti města minské mírové dohody týkají. Mnohem dominantnější byl ale rámec, který jsme nazvali „rámec opuštění“. Ten nevykresloval ukrajinské vedení jako vypočítavé a schopné provést tajnou operaci. Naopak ukrajinské vojenské velení označoval za chaotické, neschopné a kruté, protože svými „nesmyslnými rozkazy“ zavedlo vlastní vojáky do obklíčení a nyní je nechává napospas. Zprávy v „rámci opuštění“ viděly problém v tom, že se v Debalcevu nacházejí demoralizovaní, hladovějící a panikařící ukrajínští vojáci, kteří svou střelbou „po všem živém“ ohrožují životy civilistů v městu a okolí. Řešením, podle rámce, je vojákům nabídnout možnost složit zbraně a evakuačním koridorem se vrátit „domů k rodinám“. Tento rámec vykresloval separatisty jako mírotvorce, kteří nechtějí bojovat, snaží se o evakuaci „nepřátelských (ukrajinských) jednotek“ a střílí jen v odvetné palbě. Naopak ukrajinské vedení bylo vykresleno nejen jako chaotické, ale také jako kruté, protože některé zprávy hovořily o tom, že ukrajínští vojáci se nesmí vzdát, jinak budou potrestáni, potažmo zastřeleni „odvetnými pluky“.

Vybraná média působící v části Donecké oblasti ovládané ukrajinským státem boje o Debalceve zarámcovaly do jednoho rámce, který jsme nazvali „rámec pokračování bojů“. Tento rámec problém definoval jako útok separatistů na Debalceve (a případně další města, například Mariupol) a jejich snahu využít právě vyhlášené příměří pro další postup svých jednotek. Zastavení palby proto ukrajinské jednotky, které rozkaz na základě minských dohod

vyplnily, postavil do nevýhodného postavení. Řešením problému je podle tohoto rámce neustupovat a chránit civilní obyvatelstvo před palbou separatistů, kteří se snaží „srovnat Debalceve se zemí“ a případně usvědčit separatisty z porušování příměří.

Druhou analyzovanou událost – plánované místní volby v separatisty ustavených tzv. „lidových republikách“ – jsme při analýze omezili na články obsahující slovo „volby“ publikované v daných médiích v celém měsíci říjnu 2015. To z toho důvodu, že v říjnu se konaly místní volby v celé Ukrajině a separatisté na 18. října (resp. 1. listopadu v tzv. „Luganské lidové republice“) naplánovali vlastní místní volby. Separatisté uspořádání těchto místních voleb považovali za plnění minských dohod, ukrajinská strana naopak za jejich porušení. Na nátlak států tzv. normandské čtyřky (Ukrajina, Rusko, Francie, Německo) byly separatistické volby přesunuty na rok 2016, separatisté si jejich další uspořádání podmínili změnou ukrajinské ústavy a dalšími kroky ukrajinského státu. Místní volby ve zbytku Ukrajiny až na výjimky proběhly v plánovaném říjnovém termínu.

Média působící v separatistické části Donecké oblasti událost rámcověla opět dvěma rámci. První jsme nazvali „rámec vzorných voleb“. Tento rámec byl přítomný ve zprávách, které předcházely přesunutí termínu voleb (5. až 6. října). Proto ani tentokrát nebyl první rámec příliš dominantní. Tento rámec problém definoval tak, že obyvatelé separatistických republik mají právo vyjádřit svůj názor a že Ukrajina bude jistě v rozporu s minskými dohodami tyto volby zpochybňovat. Řešením tedy bylo uspořádat „ukázkové“ volby podle světových standardů. Když byly volby přesunuty, zprávy začaly být rámcovány do dalšího rámce, který jsme nazvali „rámec vyplnění dohod“. V tomto rámci volby nebyly pro obyvatele Donbasu důležité a byly pouze „formalitou“ nutnou k vyplnění minských mírových dohod a jistým „vstřícným krokem“ separatistů k Ukrajině. Rámec definuje problém jako „nutnost uspořádat volby podle ukrajinských zákonů, i když tyto volby nejsou pro občany tzv. lidových republik potřebné“. Řešením je vyhovět ukrajinským požadavkům výměnou za to, že Ukrajina splní politické závazky minských dohod, a tedy že změní svou ústavu, legislativu, dovolí kandidovat separatistickým „občanským hnutím“ nahrazujícím politické strany a udělí Donbasu zvláštní status.

Vybraná média působící v části Donecké oblasti ovládané ukrajinským státem pořádání voleb v separatisty vytvořených tzv. „lidových republikách“ rámcověla pomocí jednoho rámce, jež jsme nazvali „rámec porušení dohod“. Tento rámec definuje problém tak, že „separatisté v rozporu s minskými dohodami a bez součinnosti s ukrajinskými orgány pořádají nelegitimní místní volby“. Řešením je zrušit připravované volby a uspořádat nové, splňující podmínky ukrajinské strany, resp. závazky uvedené v dohodách z Minsku. Tyto

podmínky jsou následující: volby musí podléhat ukrajinské legislativě, musí je provádět ukrajinské orgány, k volbám musí být vpuštěny ukrajinské politické strany a do oblasti musí mít přístup ukrajinská média a mezinárodní pozorovatelé, mít možnost volit musí mít i vysídlenci, kteří prchli před boji a kandidovat nesmí lidé, kteří se dopustili těžkých zločinů v rámci konfliktu.

Ze šesti stanovených výzkumných hypotéz se vyplnilo pět. Bylo potvrzeno, že v obou případech se rámce médií působících na separatisty ovládaném území a médií působících na ukrajinským státem kontrolované části Donecké oblasti rozcházejí, respektive jsou v protikladu. Nebyla potvrzena hypotéza, že by mariupolský městský server Mariupolskije Novosti, který je napojen na místní politiky a podnikatele, rámcovoval boje o Debalceve více neutrálně. Potvrdila se také hypotéza, že rámce budou vinit protistranu z porušování minských dohod. Stejně tak se potvrdilo, že rámce „separatistických“ médií obhajovaly uspořádání voleb jako vyplnění dohod z Minsku a naopak „ukrajinská“ média ty samé volby rámcovala jako porušení dohod z Minsku.

Analýza ukázala, že média působící na území ovládaném separatisty ve většině příkladů čerpají pouze z oficiálních zdrojů separatistů a přebírají jejich rámce. Ukrajinské zdroje se v nich vyskytují málo. Naopak vybraná ukrajinská média, především v případě serveru Novosti Donbassa, citovala nejen ukrajinské vedení, ale i jeho kritiky a zdroje separatistické a ruské. Přesto jejich zpravodajství inklinovalo k rámcování zpráv pomocí rámců, které užívali ukrajínští představitelé. I když se konflikt a jeho řešení bezprostředně týká novinářů všech čtyř médií, pohledy každé „strany konfliktu“ na řešení konfliktu se značně liší. Toto rozdělení donbaských médií naznačuje, že společnost Donbasu nadále zřejmě zůstane rozdělená a konflikt, který není pouze vojenský, se patrně v nejbližší době nepodaří vyřešit.

Užité zkratky

ATO – Antiteroristická operace

DNR – Doněcká lidová republika

LNR – Luganská lidová republika

DAN – Doněcká zpravodajská agentura

VSU – Ozbrojené síly Ukrajiny

VSDNR – Ozbrojené síly Doněcké lidové republiky

VSNR – Ozbrojené síly Novoruska

RSF – Reportéři bez hranic

IMI – Institut pro masové informace

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

Summary

We have found several frames in the news reporting of the four analysed local on-line media of Donbas. Servers based in the area controlled by pro-Russian rebels have framed the battle of Debaltseve into two different frames – we called them „frame of secret operation“ and „frame of abandonment“. The second frame was more dominant in the news of both DAN and Gorlovka.Today. The former frame framed the event as secret operation of Ukrainian army, which is trying to take advantage of the ceasefire and attack the separatist forces. The recommended treatment of this problem was to continue in fighting and protect the civilians. The latter frame framed the possible encirclement of Ukrainian army as a result of chaotic commands of the Ukrainian president Petro Poroshenko and his military headquarters. Suggested treatment of this problem was to continue in fighting with the Ukrainian units which refused to join the ceasefire and offer them to be peacefully evacuated.

News sites Novosti Donbassa and Mariupolskie Novosti, which are based in the part of Donetsk Oblast controlled by Ukrainian central government, framed the battle of Debaltseve in single frame which we called „battle continues“. This frame framed the event as rebels' efforts to take advantage of the ceasefire and conquer the city. The suggested treatment was to try to continue in fights and do not let the rebels overtake the city.

The media located in area controlled by rebels framed the second event (the rebels' effort to organize local elections in so-called „people's republics“ in Donbas) again in two frames. First we called „frame of exemplary elections“, the second we called „frame of fulfilling the agreements“. The first frame framed the elections as the very important event in public life of the so-called people's republics. Problem was defined as efforts of Ukrainian government to interrupt the process of elections. Suggested treatment was to organize as good elections as possible. The second frame was more dominant and it framed the elections in opposite manner – the elections were consider as absolutely unimportant event in public life of the rebels' republics. It was framed as just one of the necessary steps in fullfiling of Minsk agreements.

Novosti Donbassa and Mariupolskie Novosti framed the elections in frame that we called „the violations of the agreements“. This frame suggested that the elections in so-called people's republics are violation of the Minsk agreements and the only solution not to destroy the ceasefire is to stop the elections and organize new elections in accordance to Ukrainian law.

In the summary the “separatist media” and “pro-Ukrainian media” of Donbas framed selected events in different or rather opposite way. The media from the area controlled by rebels used only separatist sources. On the other hand the Ukrainian media (primarily the Novosti Donbassa website) used wider range of different sources from Ukraine, Russia and also the so-called people’s republics. There was not any indication that the points of view of pro-Ukrainian and rebel media would be similar any soon.

Použitá literatura

Sekundární literatura – publikace

BALL-ROKEACH, S. J. a M. L. DEFLEUR, 1976. A Dependency Model of Mass-Media Effects. *Communication Research* [online], vol. 3, issue 1, s. 3-21 [cit. 2015-04-24]. DOI: 10.1177/009365027600300101.

BERGER, Peter L a Thomas LUCKMANN, 1999. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii věděni*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 214 s. ISBN 80-85959-46-1.

COHEN, Bernard C., 1963. The press, the public and foreign policy. *Reader In Public Opinion and Communication*, 1963, 134-35.

DE VREESE, C. H., 2005. *Framing Europe: television news and European integration*. 2. ed. Amsterdam: Spinhuis. ISBN 9055892343.

ENTMAN, Robert M., 1991. Framing US Coverage of International News: Contrasts in Narrative of the KAL and Iran Air Incidents, *Journal of Communication* 41(4): 6–27.

ENTMAN, Robert M., 1993. Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43.4 (1993): 51-58.

ENTMAN, Robert, 2004. *Projections of power: framing news, public opinion, and U.S. foreign policy*. Chicago: University of Chicago Press. Studies in communication, media, and public opinion. ISBN 0-226-21071-5.

FREEDOM HOUSE, 2014. Ukraine: Freedom of the Press 2014. In: *Freedom House* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2014/ukraine>

FREEDOM HOUSE, 2016. Ukraine: Freedom of the Press 2016. In: *Freedom House* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2016/ukraine>

GERBNER, G., 1964. 'Ideological Perspective and Political Tendencies in News Reporting', *Journalism Quarterly* 41 (1964): 495–508.

GOFFMAN, Erving, 1974. *Frame analysis: an essay on the organization of experience*. Northeastern University Press ed. Boston: Northeastern University Press, xviii, 586 p. ISBN 09-303-5091-X.

HALL, Stuart, 1993. „Encoding, decoding.“ *The cultural studies reader* 4 (1993): 80-103.

IMI, 2016. Maria DMYTRIEVA a Dmytro LYSAK, ROMANIUK, Tetiana (ed.). *Analysis of media – Situation in southern and eastern oblasts of Ukraine*. Kyjev: IMI, UCBI, GFK Ukraine, 2016.

KAS POLICY PAPER, 2015. Oles Hoyan, Diana Dutsyk, Othar Dovzhenko, Valerii Ivanov, Vitalii Moroz a Oleh Khomenok. *Ukrainian Media Landscape – 2015*. Konrad Adenauer Stiftung. Kyjev: Auslandsbüro Ukraine. Dostupné z: http://www.kas.de/wf/doc/kas_43639-1522-1-30.pdf?160629160453

KUYPERS, Edited by Paul D'Angelo and Jim A, 2010. *Doing news framing analysis empirical and theoretical perspectives*. 1. publ. New York: Routledge. ISBN 0203864468.

MANNING, Paul, 2001. *News and news sources: A critical introduction*. Sage. ISBN 9780761957973.

McCOMBS, Maxwell E., and Donald L. Shaw, 1972. „The agenda-setting function of mass media.“ *Public opinion quarterly* 36.2 (1972): 176-187.

MCQUAIL, Denis, 2009. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 639 s. ISBN 978-80-7367-574-5.

MCQUAIL, Denis. 2009. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-574-5.

RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI, 2015. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny. Dějiny států. ISBN 978-80-7106-409-1.

SHEAFER, Tamir, 2001. Charismatic Skill and Media Legitimacy An Actor-Centered Approach to Understanding the Political Communication Competition. *Communication Research* 28.6 (2001): 711-736.

SHOEMAKER, Pamela J a Stephen D REESE, 1996. *Mediating the message: theories of influences on mass media content*. 2nd ed. White Plains, N.Y.: Longman, xiv, 313 p. ISBN 08-013-1251-5.

SHOEMAKER, Pamela J a Tim P. VOS, 2009. *Gatekeeping theory*. New York: Routledge, vii, 173 s. ISBN 9780203931653.

SIGAL, Leon V, 1974. *Reporters and officials: the organization and politics of newsmaking*. Lexington, Mass.: D. C. Heath, [1973], xiv, 221 p. ISBN 0669850357.

STUDENNA-SKRUKWA, Marta, 2014. *Ukraiňski Donbas: oblicza tożsamości regionalnej* . Poznań: Wydawnictwo Nauka i Innowacje. ISBN 9788363795405.

TRAMPOTA, Tomáš, 2006. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 191 s. ISBN 80-7367-096-8.

TUCHMAN, Gaye, 1978. *Making news: a study in the construction of reality*. New York: Free Press, xi, 244 p. ISBN 0029329302.

YANG, Jin, 2003. „Framing the NATO air strikes on Kosovo across countries comparison of Chinese and US newspaper coverage.“ *Gazette* 65.3 (2003): 231-249.

Sekundární literatura – články a dokumenty

DAN, 2014a. О регистрации СМИ на территории ДНР. In: *Донецкое агентство новостей*. [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://dan-news.info/bez-rubriki/o-registracii-smi-na-territorii-dnr.html>

DAN, 2014b. Глава ДНР Захарченко подписал Указ о создании Государственного предприятия «Донецкое агентство новостей». In: *Донецкое агентство новостей*. [online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/glava-dnr-zaxarchenko-podpisal-ukaz-o-sozdanii-gosudarstvennogo-predpriyatiya-doneckoe-agentstvo-novostej.html>

DAN, 2014c. За год работы Донецкое агентство новостей стало для украинцев объективным СМИ – Мининформ ДНР. In: *Донецкое агентство новостей*. [online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://dan-news.info/obschestvo/doneckoe-agentstvo-novostej-stalo-dlya-ukraincev-obektivnym-smi-za-odin-god-raboty-mininform-dnr.html>

DAN, 2015a. Памятник погибшим в Дебальцево мирным жителям и ополченцам открыт в городе-герое. In: *Донецкое агентство новостей*. [online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://dan-news.info/obschestvo/pamyatnik-pogibshim-v-Debalcevo-mirnym-zhitelyam-i-opolchencam-otkryt-v-gorode-geroe.html>

DAN, 2015b. Первые в истории «Донецкой Республики» праймериз определили в Докучаевске кандидата в мэры. In: *Донецкое агентство новостей*. [online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/na-prajmeriz-doneckoj-respubliki-v-dokuchaevske-kandidatom-v-mery-stal-aleksandr-kochanov.html>

DNR, 2016. Средства массовой информации. In: *Донецкая народная республика* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://dnr-online.ru/smi/>

Gazety DNR, 2016. Газеты ДНР [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://gazeta-dnr.ru/>
<https://myrotvorets.center/587351-izvineniya-kollektiva-centra-mirotvorec-po-povodu-publikacii-10-05-2016-spiska-zhurnalistov-akkreditovannyx-terroristicheskoy-organizacii-dnr/>

Interfax, 2014. Объявлены результаты выборов в ДНР и ЛНР. In: *Интерфакс*. [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://www.interfax.ru/world/405275>

ITK, 2016. Top-channels. *Television industry committee* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://tampanel.com.ua/en/rubrics/canals/>

KIIS, 2016. Доверие к социальным институциям и группам: Пресс-релиз подготовила Лиана Новикова. *КИЕВСКИЙ МЕЖДУНАРОДНЫЙ И ИНСТИТУТ СОЦИОЛОГИИ: Социологические и маркетинговые исследования* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://kiis.com.ua/?lang=rus&cat=reports&id=579&page=3>

Lenta, 2014a. На выборах главы ДНР зарегистрировали трех кандидатов. In: *Лента*. [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://lenta.ru/news/2014/10/17/dnr1/>

Lenta, 2014b. Объявлены первые итоги выборов в ДНР и ЛНР. In: *Лента*. [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://lenta.ru/news/2014/11/03/dlnr/>

LIC, 2016. Мининформ в 2015 году зарегистрировал в Республике 92 СМИ. In: *Луганский информационный центр* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://lug-info.com/news/one/mininform-v-2015-godu-zaregistroval-v-respublike-92-smi-ministr-9493>

Metinvest, 2016. In: Метинвест сегодня. *Метинвест* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://www.metinvestholding.com/ru/about/common>

Ministerstvo informací a spojů DNR, 2015. *Уважаемый Виктор Вячеславович!* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: https://минсвязь.рус/sites/default/files/pismo_mininform.pdf

Myrotvorec, 2016a. Обновленный список журналистов, аккредитованных террористической организацией ДНР. In: *МИРОТВОРЕЦ* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://myrotvorets.center/587351-izvineniya-kollektiva-centra-mirotvorec-po-povodu-publikacii-10-05-2016-spiska-zhurnalistov-akkreditovannyh-terroristicheskoi-organizacii-dnr/>

Myrotvorec, 2016b. Перечень пропагандистских изданий террористической организации «ДНР» по состоянию на март 2015г. In: *МИРОТВОРЕЦ* [online]. [cit. 2016-11-19].

Dostupné z: <https://psb4ukr.org/605394-perechen-propagandistskix-izdani-j-terroristicheskoi-organizacii-dnr/>

Novopressa, 2016. Новороссия: Еженедельник сообщества „Новороссия“. *Новороссия* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://novopressa.ru/>

Novosti Donbassa, 2015. In: *Novosti Donbassa* [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241726-zakharchenko-y-plotnycky-okonchatelno-perenesly-vybory-na-2016-god>

OBSE, 2014. Package of Measures for the Implementation of the Minsk Agreements. Organization for Security and Co-operation in Europe. In: *OBSE*. [online]. [cit. 2016-11-19] Dostupné z: <http://www.osce.org/home/123257>

OBSE, 2015. Комплекс мер по выполнению Минских соглашений. Organization for Security and Co-operation in Europe. In: *OBSE*. [online]. [cit. 2016-11-19] Dostupné z: <http://www.osce.org/cio/140156>

RIA Novosti, 2015. Министерство информации ЛНР запустило свой официальный сайт. In: *PIA Новосту*. [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://ria.ru/world/20151112/1319484399.html>

RSF, 2010. Violations of press freedom barometer: The figures in 2010. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/barometer?year=2010>

RSF, 2014. Violations of press freedom barometer: The figures in 2014. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/barometer?year=2014>

RSF, 2015. Violations of press freedom barometer: The figures in 2015. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/barometer?year=2015>

RSF, 2016a. Ukraine: At the corssroads. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/ukraine>

RSF, 2016c. Violations of press freedom barometer: The figures in 2016. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/barometer?year=2016>

RSF, 2016d. Media Ownership Monitor: Ukrainian media prone to power plays more than ever. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/reports/media-ownership-monitor-ukrainian-media-prone-power-plays-more-ever>

RSF, 2016e. Facing reality after the Euromaidan: RSF presents a new report on Ukraine. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <https://rsf.org/en/reports/facing-reality-after-euromaidan-rsf-presents-new-report-ukraine>

RSF, 2016f. Media Ownership Monitor Ukraine: Print Media Market. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://ukraine.mom-rsf.org/en/ukraine/media/print/>

RSF, 2016g. Media Ownership Monitor Ukraine: Online Media Market. In: *Reporters without borders* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://ukraine.mom-rsf.org/en/ukraine/media/online/>

RSF, 2016h. Facing reality after the Euromaidan: The situation of journalists and media in Ukraine, June 2016. Dostupné z: https://rsf.org/sites/default/files/journalists_and_media_in_ukraine_-_rsf_2016.pdf

SKM, 2016. История. In: *Систем Кепитал Менеджмент* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://www.scm.com.ua/ru/about-us/history/>

Sojuz Žurnalistov DNR, 2016b Главная тема СМИ ДНР сейчас – мирное строительство. In: *Союз журналистов Донецкой народной республики* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://uj.dnr-online.ru/glavnaya-tema-smi-dnr-sejchas-mirnoe-stroitelstvo/>

Sojuz Žurnalistov DNR, 2016a. За два года нам удалось создать систему СМИ Республики — и.о. министра информации ДНР Елена Никитина. In: *Союз журналистов Донецкой народной республики* [online]. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://uj.dnr-online.ru/za-dva-goda-nam-udalos-sozdat-sistemu-smi-respubliki-elena-nikitina/>

URA Inform, 2014. ДНР заставляет провайдеров закрыть доступ жителей Донетчины к украинским сайтам (ФОТО). In: *Ура Информ* [online], [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://ura.dn.ua/30.09.2014/161928.html>

Primární literatura – analyzované zprávy

Událost: Boje o Debalceve

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Из Дебальцево вышли 2 тыс. 475 военнослужащих, 6 были убиты, - Порошенко. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227247-yz-Debalcevo-vyshly-2-tys-475-voennosluzhashhykh-6-byly-ubyty-poroshenko>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Бои под Дебальцево являются грубым нарушением минских соглашений - глава ПАСЕ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227240-boy-pod-Debalcevo-yavlyayutsya-grubym-narusheniyem-mynskykh-soglashenyy-glava-pase>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. В ОБСЕ заявили, что „ДНР“ и „ЛНР“ не были готовы прекратить огонь в районе Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227238-v-obse-zayavyly-chno-dnr-y-lnr-ne-byly-gotovy-prekratyt-ogon-v-rayone-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Порошенко в Артемовске посетил выведенных из Дебальцево военных. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227234-poroshenko-v-artemovske-posetyl-vyvedennykh-yz-Debalcevo-voennykh>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Порошенко посетил в Артемовске расположение бойцов из Дебальцево и провел совещание с военным руководством. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227231-poroshenko-posetyl-v-artemovske-raspolozhenye-boycov-yz-Debalcevo-y-provel-soveshhanye-s-voennym-rukovodstvom>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. На данный момент известно о 167 раненых под Дебальцево, много погибших - Семенченко. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227220-na-danny-moment-yzvestno-o-167-ranenykh-pod-Debalcevo-mnogo-pogybshykh-semenchenko>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Кабмин хочет разрешить переселенцам из Дебальцево и Попасной оформлять матпомощь. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227215-kabmyn-khochet-razreshyt-pereselencam-yz-Debalcevo-y-popasnoy-oformlyat-matpomoshh>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Аброськин: Сотрудники МВД вышли из Дебальцево. Погибших нет. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227209-abroskyn-sotrudnyky-mvd-vyshly-yz-Debalcevo-pogybshykh-net>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. 30 военных ранены в ходе боев за Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227206-30-voennykh-raneny-v-khode-boev-za-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Могерини: действия пророссийских сепаратистов в Дебальцево нарушают прекращение огня. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227207-mogeryny-deystvyaya-prorossyyskykh-separatystov-v-Debalcevo-narushayut-prekrashhenye-ognya>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. В „ДНР“ заявили, что не пропускают миссию ОБСЕ в Дебальцево из-за провокаций со стороны ВСУ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227202-v-dnr-zayavyly-chno-ne-propuskayut-myssyyu-obse-v-Debalcevo-yz-za-provokacyu-so-storony-vsu>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Окружения Дебальцево не было, украинские военные покидают его с оружием и техникой ВИДЕО. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227201-okruzhennyaya-Debalcevo-ne-bylo-ukraynskye-voennye-pokydaut-ego-s-oruzhyem-y-tekhnykoy-vydeo>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Эвакуация жителей Дебальцево не проводится с 8 февраля из-за обстрелов боевиков - ГСЧС. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227191-ehvakuacyya-zhyteley-Debalcevo-ne-provodytsya-s-8-fevralya-yz-za-obstrelov-boevykov-gschs>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Миссия ОБСЕ: „Л-ДНР“ блокируют доступ международным организациям в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227188-myssyya-obse-l-dnr-blokyruyut-dostup-mezhdunarodnym-organyzacyyam-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Украинские военные покидают Дебальцево – Семенченко. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227184-ukraynskye-voennye-pokydayut-Debalcevo-semenchenko>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Путин призвал украинских военных „сложить оружие“. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227180-putyn-pryzval-ukraynskykh-voennykh-slozhyt-oruzhye>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Тымчук: „Л-ДНР“ направили на взятие Дебальцево все резервы. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227174-tymchuk-l-dnr-napravyly-na-vzyatye-Debalcevo-vse-rezervy>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Силы АТО после перегруппировки продолжили сопротивление, бои в Дебальцево продолжаются. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227173-syly-ato-posle-peregruppyrovky-prodolzhily-soprotyvlenye-boy-v-Debalcevo-prodolzhayutsya>

Novosti Donbassa, 18.2.2015. Наблюдатели ОБСЕ сегодня снова попытаются попасть в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227170-nablyudately-obse-segodnya-snova-popytayutsya-popast-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Дебальцево как железнодорожный узел уничтожен. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227160-Debalcevo-kak-zheleznodorozhnyy-uzel-unychtozhen>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Порошенко в разговоре с Меркель призвал ЕС жестко отреагировать на действия боевиков и России. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227158-poroshenko-v-razgovore-s-merkel-pryzval-es-zhestko-otreagyrovat-na-deystvyya-boevykov-y-rossyy>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Российский „Первый канал“ показал колонну украинских пленных в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227149-rossyyskiy-pervyy-kanal-pokazal-kolonnu-ukraynskykh-plennykh-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. В Бундестаге возложили ответственность за бои под Дебальцево лично на Путина. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227142-v-bundestage-vozlozhyly-otvetstvennost-za-boy-pod-Debalcevo-lychno-na-putyna>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Группа военных попала в засаду на пути в Дебальцево, - Генштаб. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227139-gruppa-voennykh-popala-v-zasadu-na-puty-v-Debalcevo-genshtab>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Российское СМИ заявляет, что Захарченко ранен в ногу в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227137-rossyyskoe-smy-zayavlyayet-chno-zakharchenko-ranen-v-nogu-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Боевики штурмуют Дебальцево - Генштаб ВСУ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227136-boevyky-shturmuyut-Debalcevo-genshtab-vsuv>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Представитель „ДНР“: Дебальцево уже сегодня может отойти под контроль „ЛНР“ и „ДНР“. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227131-predstavytel-dnr-Debalcevo-uzhe>

[segodnya-mozhet-otoyty-pod-kontrol-lnr-y-dnr](#)

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Вокруг Дебальцево сомкнулся котел, - СМИ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/227130-vokrug-Debalcevo-somknulsya-kotel-smy>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. В Дебальцево невозможно доставить даже продукты, - волонтеры. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/227123-v-Debalcevo-nevozmozhno-dostavyt-dazhe-produkty-volontery>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Спикер АТО опроверг информацию российских СМИ о пленении боевиками украинских военных в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227119-spyker-ato-oproverg-ynformacyyu-rossyyskykh-smy-o-plenenyu-boevyamy-ukraynskykh-voennykh-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 17.2.2015. Миссия ОБСЕ запланировала сегодня визит в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/227087-myssyya-obse-zaplanyrovala-segodnya-vyzyt-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. Олланд, Меркель и Порошенко выразили обеспокоенность в связи с обстановкой в Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/227083-olland-merkel-y-poroshenko-vyrazyly-obespokoennost-v-svyazy-s-obstanovkoy-v-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. Киев отказался от предложения „ДНРовцев“ об открытии коридора из Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/227079-kyev-otkazalsya-ot-predlozhenyya-dnrovcev-ob-otkrytyy-korydora-yz-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. Дебальцево остается под контролем сил украинских

военных – спикер АТО. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227066-Debalcevo-ostaetsya-pod-kontrolem-syl-ukraynskykh-voennykh-spyker-ato>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. Боевики пытаются любой ценой взять Дебальцево, провоцируют украинских военных, – спикер АТО. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227025-boevyky-pytayutsya-lyuboy-cenoy-vzyat-Debalcevo-provocyruyut-ukraynskykh-voennykh-spyker-ato>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. „Журналисты“ из РФ выложили видео, как с боевиками обстреливают Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227012-zhurnalysty-yz-rf-vylozhyly-vydeo-kak-s-boevyamy-obstrelyvayut-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. В Генштабе ВСУ заявляют, что обстановка вокруг Дебальцево контролируемая. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/227003-v-genshtabe-vsu-zayavlyayut-chno-obstanovka-vokrug-Debalcevo-kontrolyruemaya>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. Захарченко: „Все находящиеся в Дебальцево украинские военные должны покинуть город без оружия и техники. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226993-zakharchenko-vse-nakhodyashhiesya-v-Debalcevo-ukraynskye-voennye-dolzny-pokynut-gorod-bez-oruzhyya-y-tekhnyky>

Novosti Donbassa, 16.2.2015. В Дебальцево боевики возобновили артобстрелы жилых домов, - Аброськин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226990-v-Debalcevo-boevyky-vozobnovyly-artobstrely-zhylykh-domov-abroskyn>

Novosti Donbassa, 15.2.2015. В „ДНР“ заявили, что не получали обращений ОБСЕ о посещении Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226984-v-dnr-zayavyly-chno-ne-poluchaly-obrashhenyy-obse-o>

[poseshhenyy-Debalcevo](#)

Novosti Donbassa, 15.2.2015. Песков прокомментировал заявление боевиков о продолжении боев в районе Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226977-peskov-prokommentyroval-zayavlenye-boevykov-o-prodolzhenyy-boev-v-rayone-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 15.2.2015. Режим тишины первые 12 часов соблюдался, за исключением направлений Дебальцево, Райгорода и Луганска – ОБСЕ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226970-rezhym-tyshyny-pervye-12-chasov-soblyudalsya-za-ysklyuchenym-napravlenyy-Debalcevo-raygoroda-y-luganska-obse>

Novosti Donbassa, 15.2.2015. В „ДНР“ заявили, что имеют право обстреливать Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226966-v-dnr-zayavyly-chno-ymeyut-pravo-obstrelyvat-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 15.2.2015. Боевики не пустили ОБСЕ в Дебальцево, - Климкин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226964-boevyky-ne-pustyly-obse-v-Debalcevo-klymkin>

Novosti Donbassa, 15.2.2015. Боевики не прекращали попыток окружить Дебальцево, - СНБО. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226958-boevyky-ne-prekrashhaly-popytok-okruzhyt-Debalcevo-snbo>

Novosti Donbassa, 15.2.2015. В районе Дебальцево идут боевые действия, - Москаль. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226942-v-rayone-Debalcevo-ydut-boevye-deystviya-moskal>

Novosti Donbassa, 14.2.2015. Заявления Захарченко о Дебальцево свидетельствует о попытках сорвать договоренности о прекращении огня, - СНБО. In: Novosti

Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226928-zayavlenyya-zakharchenko-o-Debalcevo-svydetelstvuuet-o-popytkakh-sorvat-dogovorennosty-o-prekrashhenyy-ognya-snbo>

Novosti Donbassa, 14.2.2015. Захарченко заявил о прекращении огня на всей территории, за исключением Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226927-zakharchenko-zayavyl-o-prekrashhenyy-ognya-na-vsey-terrytoryy-za-ysklyuchenym-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 14.2.2015. В Дебальцево из „Града“ уничтожено здание горотдела милиции. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226905-v-Debalcevo-yz-grada-unychtozheno-zdanye-gorotdelamylycyu>

Novosti Donbassa, 14.2.2015. Под Дебальцево размещены российские танки, - Посол США. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226895-pod-Debalcevo-razmeshheny-rossyyskiye-tanky-posol-ssha>

Novosti Donbassa, 14.2.2015. Бойцы „Донбасса“ под Дебальцево взяли в плен 17 боевиков. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226889-boycy-donbassa-pod-Debalcevo-vzyaly-v-plen-17-boevykov>

Novosti Donbassa, 13.2.2015. Россия развернула системы ПВО вблизи Дебальцево, - Псаки. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226883-rossyya-razvernula-systemy-pvo-vblyzy-Debalcevo-psaky>

Novosti Donbassa, 13.2.2015. В район Дебальцево перекинута элитная часть армии России, – Шкиряк. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226864-v-rayon-Debalcevo-perekynuty-ehlytnye-chasty-armyy-rossyy-shkyryak>

Novosti Donbassa, 13.2.2015. В Генштабе утверждают, что боевики не смогут сомкнуть кольцо вокруг Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226862-v-genshtabe-utverzhdayut-chto-boevyky-ne-smogut-somknut-kolco-vokrug-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 13.2.2015. Дебальцево обстреливают круглосуточно, - Аброськин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226859-Debalcevo-obstrelyvayut-kruglosutochno-abroskyn>

Novosti Donbassa, 13.2.2015. Боевики получили задание захватить Дебальцево и Мариуполь, - Минобороны Украины. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226850-boevyky-poluchyly-zadanye-zakhvatyt-Debalcevo-y-maryupol-mynoborony-ukrainy>

Novosti Donbassa, 13.2.2015. В районе Дебальцево увеличилось количество российских военных, - Тымчук. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226814-v-rayone-Debalcevo-uvelychylos-kolychestvo-rossyyskykh-voennykh-tymchuk>

Novosti Donbassa, 12.2.2015. В МВД отрицают окружение на Дебальцевском направлении. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226794-v-mvd-otrycayut-okruzhenye-na-debalcevskom-napravlenyy>

Novosti Donbassa, 12.2.2015. Сегодня обстрелы помешали безопасной эвакуацию людей из Дебальцево и его окрестностей, - ГСЧС. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226785-segodnya-obstrely-pomeshaly-bezopasnoy-ehvakuacyyu-lyudey-iz-Debalcevo-y-ego-okrestnostey-gschs>

Novosti Donbassa, 12.2.2015. Штаб АТО опровергает заявление Путина об окружении сепаратистами Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226773-shtab-ato-oprovergaet-zayavlenye->

[putyna-ob-okruzhenyy-separatystamy-Debalcevo](#)

Novosti Donbassa, 12.2.2015. Путин решил озвучить требование боевиков: сложить оружие под Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226744-putyn-reshyl-ozvuchyt-trebovanye-boevykov-slozhyt-oruzhye-pod-Debalcevo>

Novosti Donbassa, 12.2.2015. Семенченко: ВСУ проводит операцию по деблокированию трассы Артемовск- Дебальцево. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226716-semenchenko-vsu-provodyt-operacyyu-po-deblokyrovanyyu-trassy-artemovsk--Debalcevo>

Novosti Donbassa, 12.2.2015. Боевики пытаются прорваться в Дебальцево с востока, - Тымчук. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/226709-boevyky-pytayutsya-prorvatsya-v-Debalcevo-s-vostoka-tymchuk>

Mariupol News

Mariupol News, 18. 2. 2015. В больницы доставили более 100 раненых из Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53798/>

Mariupol News, 18.2.2015. В Генштабе рассказали о потерях при отходе из Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53795>

Mariupol News, 18.2.2015. СНБО: противники обстреливают позиции ВСУ, продолжается отвод сил АТО из Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53784>

Mariupol News, 18.2.2015. Украинские военные покидают Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53777>

Mariupol News, 18.2.2015. Трасса Киев-Чоп перекрыта: бессрочную акцию устроили родные бойцов, находящихся под Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53774>

Mariupol News, 17.2.2015. Ситуация в зоне АТО: взята Марьинка, около Луганска и Дебальцево эпицентры боев. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/47883>

Mariupol News, 17.2.2015. Приказа отступить из Дебальцево нет. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53764/>

Mariupol News, 17.2.2015. Под Дебальцево военные попали в засаду: есть тяжелораненые, всех бойцов взяли в плен. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53761>

Mariupol News, 17.2.2015. СНБО: противник штурмует и обстреливает блокпосты ВСУ, силы АТО отбили все атаки и не потеряли ни одной позиции. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53750>

Mariupol News, 17.2.2015. Порошенко призывает прекратить огонь, особенно в Дебальцево, и начать отвод техники. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53743>

Mariupol News, 16.2.2015. Россия до сих пор не признает, что вооружает террористов или как работает военторг. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/specnewsdescr/2623>

Mariupol News, 16.2.2015. Ситуация в зоне АТО: возле Дебальцево штурмуют позиции ВСУ, в Донецком аэропорту возобновились бои. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53716>

Mariupol News, 16.2.2015. Второй день перемирия: 129 обстрелов, атаки, 5 погибших военных и 25 раненых. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53711>

Mariupol News, 16.2.2015. В случае несоблюдения минских договоренностей мы отобьем Мариуполь и возьмем Харьков – Захарченко. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53698>

Mariupol News, 16.2.2015. Перемирие, день 1-й: возобновляются наступательные действия, в Дебальцево огонь ведется интенсивнее. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53696>

Mariupol News, 15.2.2015. Перемирие в действии: интенсивность обстрелов растет, идет активная воздушная разведка. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53691>

Mariupol News, 15.2.2015. Лидеры „нормандской четверки“: прекращение огня должно произойти на всей линии столкновения, включая Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53690>

Mariupol News, 15.2.2015. Батальон «Кривбасс»: около Дебальцево идет танковая атака на позиции сил АТО. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53689>

Mariupol News, 15.2.2015. ОБСЕ: Обстрелы зафиксированы в Дебальцево, Донецке, Луганске и Райгородке. В Мариуполе режим соблюдается. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53685>

Mariupol News, 15.2.2015. В зоне АТО наблюдается снижение боевой активности. Напряжение сохраняется на Дебальцевском направлении и Широкино. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53683>

Mariupol News, 14.2.2015. Ситуация в зоне АТО напряженная: за день более 100 обстрелов из танков, «Градов» и «Ураганов». In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53665>

Mariupol News, 14.2.2015. Меркель и Олланд обеспокоены ситуацией вокруг Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53662>

Mariupol News, 14.2.2015. Дебальцево в огне: по зданию горотдела милиции нанесли удар из «Градов». In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53651>

Mariupol News, 14.2.2015. Произошла попытка штурма позиций сил АТО на юго-восточных окраинах Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53642>

Mariupol News, 13.2.2015. В Мангуше похоронили погибшего начальника горотдела милиции Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53627>

Mariupol News, 13.2.2015. Минобороны: боевики хотят до 15 февраля захватить Мариуполь и Дебальцево. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53624>

Mariupol News, 13.2.2015. СНБО: «ДНР» и «ЛНР» атакуют и пытаются захватить позиции ВСУ на Мариупольском и Дебальцевском направлениях и в районе аэропорта Донецка. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53618>

Mariupol News, 12.2.2015. Перемирие пока не наступило: в зоне АТО зафиксировано 69 обстрелов, в районе Дебальцево продолжаются атаки. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53594>

Mariupol News, 12.2.2015. В Мариуполе попрощались с погибшим под Дебальцево военнослужащим. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/53584>

DAN (Doněcká zpravodajská agentura)

DAN, 12.2.2015. ВСУ в Дебальцево дезорганизованы и подавлены, все попытки прорвать окружение безуспешны – Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/lichnyj-sostav-vsu-v-Debalcevo-dezorganizovan-vse-popytki-silovikov-prorvat-okruzenie-byli-bezuspeshny-minoborony.html>

DAN, 12.2.2015. В Минске заключена договоренность о прекращении огня с 15 февраля — Путин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/v-minske-zaklyuchena-dogovorennost-o-prekrashhenii-ognya-s-15-fevralya-putin.html>

DAN, 12.2.2015. На выходе из Дебальцевского котла в сторону Украины силовиков ждут заградотряды — Минобороны ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/na-vyxode-iz-debalcevskogo-kotla-v-storonu-ukrainy-silovikov-zhdut-zagradotryady-minoborony-dnr.html>

DAN, 13.2.2015. У окруженных в Дебальцево украинских силовиков началась паника — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/u-okruzhennyx-v-Debalcevo-ukrainskix-silovikov-nachalas-panika-minoborony.html>

DAN, 14.2.2015. Отряды ДНР в течение дня вытеснили ВСУ из промзоны и железнодорожного узла Дебальцево — Басурин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/otryady-opolcheniya-v-techenie-dnya-vytesnili-protivnika-iz-promyshlennoj-zony-i-zheleznodorozhnogo-uzla-Debalcevo-basurin.html>

DAN, 14.2.2015. ДНР и Украина не обсуждали «зеленый коридор» для ВСУ в Дебальцево, у силовиков в «котле» осталось не много времени – Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/dnr-i-ukraina-ne-obsuzhdali-zelenyj-koridor-dlya-vsu-v-Debalcevo-u-silovikov-a-kotle-ostalos-nemnogo-vremeni-minoborony.html>

DAN, 14.2.2015. Украина предала пять тысяч силовиков, которые находятся в «Дебальцевском котле» — Захарченко. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/ukraina-predala-pyat-tysyach-silovikov-kotorye-naxodyatsya-v-debalcevskogo-kotle-zaxarchenko.html>

DAN, 14.2.2015. Выпускать силовиков из «Дебальцевского котла» ополченцы не будут – Минобороны ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/vypuskat-silovikov-iz-debalcevskogo-kotla-opolchency-ne-budut-ukrainskim-voennosluzhashhim-predlozhenno-sdatsya-v-plen-minoborony-dnr.html>

DAN, 15.2.2015. Все силовики в Дебальцево должны организованно покинуть город без оружия и техники — Захарченко. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/vse-siloviki-v-Debalcevo-dolzheny-organizovanno-pokinut-gorod-bez-oruzhiya-i-texniki-zaxarchenko.html>

DAN, 15.2.2015. Представители миссии ОБСЕ сегодня не посещали Дебальцево — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/predstaviteli-missii-obse-segodnya-ne-poseshhali-Debalcevo-pushilin.html>

DAN, 15.2.2015. ВСУ не оставляют попыток выйти из окружения в районе Дебальцево — Минобороны ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/vsu-ne-ostavlyayut-popytok-vyjti-iz-okruzeniya-v-rajone-Debalcevo-minoborony-dnr.html>

DAN, 15.2.2015. «Режим тишины» в целом соблюдается на территории ДНР — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan->

[news.info/defence/rezhim-tishiny-v-celom-soblyudaetsya-na-territorii-dnr-minoborony.html](http://dan-news.info/defence/rezhim-tishiny-v-celom-soblyudaetsya-na-territorii-dnr-minoborony.html)

DAN, 15.2.2015. В два ночи ВСУ открыли минометный и артогонь по позициям ЛНР и ДНР — Басурин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/v-dva-nochi-vsuo-otkryli-minometnyj-i-artogon-po-poziciyam-lnr-i-dnr-minoborony.html>

DAN, 16.2.2015. ВСУ заминировали практически все объекты жизнеобеспечения в Дебальцево и взорвали объекты связи — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/vsu-zaminirovali-prakticheski-vse-obekty-zhizneobespecheniya-v-Debalcevo-i-vzorvali-obekty-svyazi-minoborony.html>

DAN, 16.2.2015. За сутки ополчению сдались сотни силовиков — Басурин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/za-sutki-opolcheniyu-sdalis-sotni-silovikov-basurin.html>

DAN, 16.2.2015. ВСУ для прорыва окружения стягивают к Дебальцево артиллерию — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/vsu-styagivayut-tyazhelye-vooruzheniya-v-rajon-Debalcevo-namerevayas-deblokirovat-okruzhennye-chasti-minoborony.html>

DAN, 16.2.2015. Эвакуация жителей из Дебальцево отложена до 18 февраля из-за боевых действий. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/evakuaciya-zhitelej-iz-Debalcevo-otlozhena-do-18-fevralya-iz-za-boevyx-dejstvij.html>

DAN, 16.2.2015. Пока ВСУ не прекратят обстрел района вокруг Дебальцево, никто не может гарантировать безопасность миссии ОБСЕ. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/poka-vsuo-ne-prekratyat-obstrel-rajona-vokrug-Debalcevo-nikto-ne-mozhet-garantirovat-bezopasnost-missii-obse.html>

DAN, 16.2.2015. Украинские силовики минируют железнодорожные станции и пути

под Дебальцево. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/ukrainskie-siloviki-miniruyut-zheleznodorozhnye-stancii-i-puti-pod-Debalcevo.html>

DAN, 16.2.2015. Раненных при закрытии Дебальцевского котла ополченцев отправили на лечение в Ростов-на-Дону. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/ranennyx-pri-zakrytii-debalcevskogo-kotla-opolchencev-otpravili-na-lechenie-v-rostov-na-donu.html>

DAN, 16.2.2015. Командиры ВСУ, среди которых комбат «Донбасса» Семенченко, бросили своих солдат в Дебальцево — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/komandiry-vs-u-sredi-kotoryx-kombat-donbassa-semenchenko-brosili-svoix-soldat-v-Debalcevo-pushilin.html>

DAN, 16.2.2015. Украинские силовики в Дебальцево открывают огонь «по всему живому» — Минобороны ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/ukrainskie-siloviki-v-Debalcevo-otkryvayut-ogon-po-vsemu-zhivomu-minoborony-dnr.html>

DAN, 16.2.2015. ДНР и ЛНР готовы открыть «зеленый коридор» для окруженных в Дебальцево силовиков — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/dnr-i-lnr-gotovy-otkryt-zelenyj-koridor-dlya-okruzhennyx-v-Debalcevo-silovikov-pushilin.html>

DAN, 16.2.2015. В Дебальцево напряженная ситуация, украинские силовики пытаются прорвать окружение — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/v-Debalcevo-napryazhennaya-situaciya-ukrainskie-siloviki-pytayutsya-prorvat-okruzhenie-pushilin.html>

DAN, 17.2.2015. Итоги видеоконференции Контактной группы дают надежду довести процесс перемирия до логического конца – Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/itogi-videokonferencii-kontaktnoj-gruppy-dayut-nadezhdu-dovesti-process-peremiriya-do-konca-pushilin.html>

DAN, 17.2.2015. Обстановка в районе Дебальцево существенно усложнилась — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/obstanovka-v-rajone-Debalcevo-sushhestvenno-uslozhnilas-minoborony.html>

DAN, 17.2.2015. Большая часть Дебальцево под контролем ополчения — Минобороны ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/bolshaya-chast-Debalcevo-pod-kontrolem-opolcheniya-minoborony-dnr.html>

DAN, 17.2.2015. В рамках акции «Добрые соседи» волонтеры Донецка собрали более 60 тонн гуманитарной помощи для жителей ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/obschestvo/v-ramkax-akcii-dobrye-sosedi-volontery-donecka-sobrali-bolee-60-tonn-gumanitarnoj-pomoshhi-dlya-zhitelej-dnr.html>

DAN, 17.2.2015. Не менее 20 украинских силовиков сдались в плен ополчению ДНР под Дебальцево — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/ne-menee-20-ukrainskix-silovikov-sdalis-v-plen-opolcheniyu-dnr-pod-Debalcevo-minoborony.html>

DAN, 17.2.2015. По указанию Главы ДНР организована эвакуация оставшихся в Дебальцево мирных жителей — Минтранс. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/obschestvo/po-ukazaniyu-glavy-dnr-organizovana-evakuaciya-ostavshixsya-v-Debalcevo-mirnyx-zhitelej-mintrans.html>

DAN, 17.2.2015. Ополчение контролирует вокзал и восточную окраину Дебальцево — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/opolchenie-kontroliruet-vokzal-i-vostochnuyu-okrainu-Debalcevo-minoborony.html>

DAN, 18.2.2015. Восстановительные работы в Дебальцево развернутся 19 февраля — мэр города. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan->

[news.info/obschestvo/vosstanovitelnye-raboty-v-Debalcevo-razvernutsya-19-fevralya-mer-goroda.html](http://dan-news.info/obschestvo/vosstanovitelnye-raboty-v-Debalcevo-razvernutsya-19-fevralya-mer-goroda.html)

DAN, 18.2.2015. В Дебальцево 19 февраля будут развернуты пункты временного размещения. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/obschestvo/v-Debalcevo-19-fevralya-budut-razvernuty-punkty-vremennogo-razmeshheniya.html>

DAN, 18.2.2015. Дебальцево полностью перешло под контроль ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/Debalcevo-polnostyu-pereshlo-pod-kontrol-dnr.html>

DAN, 18.2.2015. В «Дебальцевском котле» осталось 2-3 тысячи силовиков — Басурин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/v-debalcevskom-kotle-ostalos-2-3-tysyachi-chelovek-basurin.html>

DAN, 18.2.2015. Управление группировкой ВСУ в Дебальцево потеряно, силовики не предпринимают попыток прорыва «котла» — Минобороны. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/upravlenie-gruppirovkoj-vsuv-Debalcevo-poteryano-siloviki-ne-predprinimayut-popytok-proryva-kotla-minoborony.html>

DAN, 18.2.2015. Захарченко назначил мэра Дебальцево, в ближайшее время будет утверждена программа восстановления города. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/zaxarchenko-naznachil-mera-Debalcevo-v-blizhajshee-vremya-budet-utverzhdena-programma-vosstanovleniya-goroda.html>

DAN, 18.2.2015. Более 300 украинских силовиков сдались в плен подразделениям ДНР под Дебальцево. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/bolee-300-ukrainskix-silovikov-sdalis-v-plen-podrazdeleniyam-dnr-pod-Debalcevo.html>

DAN, 18.2.2015. Части ВСУ, которые по уверению Порошенко вышли из

Дебальцево, в реальности были либо уничтожены, либо сдаются в плен – Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/ryad-chastej-vsu-kotorye-po-uverenyu-poroshenko-vyshli-iz-Debalcevo-v-realnosti-byli-libo-unichtozheny-libo-sdayutsya-v-plen-pushilin.html>

DAN, 18.2.2015. ДНР не может гарантировать безопасность миссии ОБСЕ в Дебальцево — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/dnr-ne-mozhet-garantirovat-bezopasnost-missii-obse-v-Debalcevo-pushilin.html>

DAN, 18.2.2015. Украинские силовики в Дебальцево массово сдают оружие — руководитель администрации Главы ДНР. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/ukrainskie-siloviki-v-Debalcevo-massovo-sdayut-oruzhie-rukovoditel-administracii-glavy-dnr.html>

Horlivka Today

Horlivka Today, 13.2.2015. Российский политолог об итогах минских договоренностей и плане мирного урегулирования. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/politika/477-rossijskij-politolog-ob-itogakh-minskikh-dogovorennostej-i-plane-mirnogo-uregulirovaniya>

Horlivka Today, 15.2.2015. Министерство обороны: «Украина нарушила режим прекращения огня». In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/495-ukraina-narushila-rezhim-prekrashcheniya-ognya>

Horlivka Today, 16.2.2015. За сутки на территории ДНР со стороны ВСУ зафиксировано 27 нарушений режима прекращения огня. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/504-za-sutki-zafiksirovano-27-narushenij-rezhima-tishiny>

Horlivka Today, 16.2.2015. Министерство обороны ДНР: «В районе Дебальцево украинские силовики открывают огонь по всему живому». In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/511-v-rajone>

[debaltsevo-ukrainskie-siloviki-otkryvayut-ogon-po-vsemu-zhivomu](#)

Horlivka Today, 16.2.2015. ВСУ готовы открыть «зеленый коридор» для окруженных украинских военнослужащих в Дебальцево. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/512-vsn-gotovy-otkryt-zelenyj-koridor>

Horlivka Today, 17.2.2015. Министр обороны ДНР: «80% города Дебальцево под контролем ВСУ». In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/528-80-goroda-debaltsevo-pod-kontrolem-vsn>

Horlivka Today, 17.2.2015. Александр Захарченко получил ранение в Дебальцево. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/533-aleksandr-zakharchenko-poluchil-ranenie>

Událost: Volby na Donbase

Novosti Donbassa

Novosti Donbassa, 26. 10. 2015. Выборы в „ДНР“ и „ЛНР“ можно провести без взаимодействия с украинскими властями - Пушилин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242771-vybory-v-dnr-y-lnr-mozhno-provesty-bez-vzaymodeystvyya-s-ukraynskymy-vlastyamy-pushylyn>

Novosti Donbassa, 26. 10. 2015. Охендовский выступил за принятие специального закона для проведения выборов в отдельных районах Донбасса. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242717-okhendovskyy-vystupyl-za-prynyatyie-specyalnogo-zakona-dlya-provedeniya-vyborov-v-otdelnykh-rayonakh-donbassa>

Novosti Donbassa, 26. 10. 2015. Главарь „ЛНР“ хочет написать закон для выборов в Украине. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242711-glavar-lnr-khochet-napysat-zakon-dlya-vyborov-v-ukrayne>

Novosti Donbassa, 20. 10. 2015. Политическая подгруппа на встрече в Минске обсуждала местные выборы на Донбассе, - ОБСЕ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242278-polytycheskaya-podgruppa-na-vstreche-v-mynske-obsuzhdala-mestnye-vyborov-na-donbasse-obse>

Novosti Donbassa, 20. 10. 2015. „ДНР“ не хочет, чтобы украинские партии участвовали в выборах на Донбассе. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242274-dnr-ne-khochet-chtoby-ukraynskiye-partyy-uchastvovaly-v-vyborakh-na-donbasse>

Novosti Donbassa, 18. 10. 2015. Яценюк: Выборы под дулами российских автоматов никто проводить не будет. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242138-yacenyuk-vybory-pod-dulamy-rossyyskykh-avtomatov-nykto-provodyt-ne-budet>

Novosti Donbassa, 15. 10. 2015. В Донецке с предприятий собирают деньги на „местные выборы“. „ДНР“ не в курсе. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/242019-v-donecke-s-predpryyatyy-sobyayut-dengy-na-mestnye-vybory-dnr-ne-v-kurse>

Novosti Donbassa, 15. 10. 2015. В группировке „ДНР“ думают, что всех переиграли. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241989-v-gruppyrovke-dnr-dumayut-cto-vsekh-pereygraly>

Novosti Donbassa, 14. 10. 2015. Захарченко верит, что Украина станет частью Донбасса. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241945-zakharchenko-veryt-cto-ukrayna-stanet-chastyu-donbassa>

Novosti Donbassa, 10. 10. 2015. Захарченко и Плотницкий окончательно перенесли „выборы“ на 2016 год. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241726-zakharchenko-y-plotnycky-okonchatelno-perenesly-vybory-na-2016-god>

Novosti Donbassa, 10. 10. 2015. Оккупанты говорят, что перенести выборы попросили Меркель, Олланд и Путин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241722-okkupanty-govoryat-cto-perenesty-vybory-poprosyly-merkel-olland-y-putyn>

Novosti Donbassa, 9. 10. 2015. Захарченко наметил новые „выборы“ на март 2016. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241702-zakharchenko-nametyl-novye-vybory-na-mart-2016>

Novosti Donbassa, 9. 10. 2015. Прежде, чем назначать выборы в оккупированном Донбассе, стоит решить проблемы инфраструктуры и безопасности, - ЦИК. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241681-prezhde-chem-naznachat-vybory-v-okkupyrovannom-donbasse-stoyt-reshyt-problemy-ynfrastruktury-y-bezopasnosty-cyk>

Novosti Donbassa, 9. 10. 2015. Дата проведения „выборов“ в оккупированной части Донбасса зависит от Украины, - Пушилин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241680-data-provedenyya-vyborov-v-okkupyrovannoy-chasty-donbassa-zavysyt-ot-ukrainy-pushylyn>

Novosti Donbassa, 7. 10. 2015. Гройсман рассказал про выборы на оккупированном Донбассе. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241589-groysman-rasskazal-pro-vybory-na-okkupyrovannom-donbasse>

Novosti Donbassa, 7. 10. 2015. Луценко прогнозирует выборы на Донбассе к апрелю 2016 года. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241572-lucenko-prognozyruet-vybory-na-donbasse-k-aprelyu-2016-goda>

Novosti Donbassa, 7. 10. 2015. Закон о выборах на оккупированной части Донбасса будут принимать после 25 октября, - БПП. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241567-zakon-o-vyborakh-na-okkupyrovannoy-chasty-donbassa-budut-prynymat-posle-25-oktyabrya-bpp>

Novosti Donbassa, 7. 10. 2015. Перенос дат выборов на оккупированной территории - грязная игра, - Климкин. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241556-perenos-dat-vyborov-na-okkupyrovannoy-terrytoryy-gryaznaya-ygra-klymkyn>

Novosti Donbassa, 7. 10. 2015. В оккупированном Луганске к „выборам“ не готовились ни жители, ни боевики. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241550-v-okkupyrovannom-luganske-k-vyboram-ne-gotovyls-ny-zhytely-ny-boevyky>

Novosti Donbassa, 6. 10. 2015. Контактная группа учла заявление представителей „ДНР“ и „ЛНР“ о переносе выборов. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30].

Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241538-kontaktynaya-gruppa-uchla-zayavlenye-predstavyteley-dnr-y-lnr-o-perenose-vyborov>

Novosti Donbassa, 6. 10. 2015. Незаконные „Л-ДНР“ перенесли свои „выборы“. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/241522-nezakonnye-l-dnr-perenesly-svoy-vybory>

Novosti Donbassa, 6. 10. 2015. Боевиков „Гиви“ и „Моторолу“ на выборах можно не ждать, - Луценко. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/241521-boevykov-gyvy-y-motorolu-na-vyborakh-mozhno-ne-zhdatt-lucenko>

Novosti Donbassa, 6. 10. 2015. Жебрийский не знает, как проводить выборы на Донбассе, но против амнистии боевиков. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/241513-zhebryvskyy-ne-znaet-kak-provodyt-vybory-na-donbasse-no-protyv-amnystyy-boevykov>

Novosti Donbassa, 6. 10. 2015. Украина рассмотрит особенности выборов на Донбассе после разоружения боевиков, - „БПП“. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/241506-ukrayna-rassmotryt-osobennosty-vyborov-na-donbasse-posle-razoruzhenyya-boevykov-bpp>

Novosti Donbassa, 5. 10. 2015. Боевики „ЛНР“ уже отказываются от участия в „выборах“. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/241468-boevyky-lnr-uzhe-otkazyvayutsya-ot-uchastyya-v-vyborakh>

Novosti Donbassa, 5. 10. 2015. Боевики перенесут „выборы“ при амнистии и особом статусе Донбасса, - Лавров. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://novosti.dn.ua/news/241465-boevyky-perenesut-vybory-pri-amnystyy-y-osobom-statuse-donbassa-lavrov>

Novosti Donbassa, 5. 10. 2015. Донецкие сепаратистские сообщества не верят выборам „ДНР“. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241454-doneckye-separatystskye-soobshhestva-ne-veryat-vyboram-dnr>

Novosti Donbassa, 5. 10. 2015. „Л-ДНР“ перенесет „выборы“, если Украина амнистирует боевиков. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241446-l-dnr-pereneset-vybory-esly-ukrayna-amnystyruet-boevykov>

Novosti Donbassa, 4. 10. 2015. Проведение выборов на оккупированной территории угрожает минским договоренностям, - Олланд. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241422-provedenye-vyborov-na-okkupyrovannoy-terrytoryy-ugrozhaet-mynskym-dogovorennostyam-olland>

Novosti Donbassa, 3. 10. 2015. Украина параллельно с выборами должна подготовить для оккупантов реформу и амнистию, - пресс-секретарь Путина. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241388-ukrayna-parallelnno-s-vyboramy-dolzhna-podgotovyt-dlya-okkupantov-reformu-y-amnystyyu-press-sekretar-putyna>

Novosti Donbassa, 3. 10. 2015. Порошенко: фейковые выборы на Донбассе не должны состояться. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241380-poroshenko-feykovye-vybory-na-donbasse-ne-dolzhny-sostoyatsya>

Novosti Donbassa, 3. 10. 2015. Олланд: Выборы в „ДНР“ и „ЛНР“ должны пройти по законам Украины под присмотром ОБСЕ. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241373-olland-vybory-v-dnr-y-lnr-dolzhny-proyty-po-zakonom-ukrayny-pod-prysmotrom-obse>

Novosti Donbassa, 2. 10. 2015. На оккупированной территории выборы должны пройти по украинским законам, - Олланд. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-

30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241367-na-okkupyrovannoy-terrytoryy-vybory-dolzhny-proyty-po-ukraynskym-zakonom-olland>

Novosti Donbassa, 2. 10. 2015. Сепаратисты регистрируют кандидатов на фейковые „выборы“, а Тымчук уже знает кто их выигрывает. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241362-separatysty-regystryruyut-kandydatov-na-feykovye-vybory-a-tymchuk-uzhe-znaet-kto-ykh-vyygraet>

Novosti Donbassa, 1. 10. 2015. Сепаратисты уже знают сколько людей придет на „выборы“ и когда огласят результаты. In: Novosti Donbassa [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://novosti.dn.ua/news/241302-separatysty-uzhe-znayut-skolko-lyudey-prydet-na-vybory-y-kogda-oglasyat-rezultaty>

Mariupol News

Mariupol News, 31.10.2016. Посол США в ОБСЕ: выборы на Донбассе должны пройти как можно скорее. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/62289>

Mariupol News, 29.10.2016. В ЛНР сообщили о возможном сдвиге выборов на осень 2016 года. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/62236>

Mariupol News, 18.10.2016. «Выборы под дулами автоматов никто проводить не будет»: Яценюк назвал условия для проведения голосования. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61813>

Mariupol News, 15.10.2016. Лавров: Украина получит контроль над границей только после выборов, амнистии и особого статуса Донбасса. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61698>

Mariupol News, 12.10.2016. Трехсторонняя контактная группа начала заседание в закрытом формате: обсуждают выборы в Донбассе. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61611>

Mariupol News, 12.10.2016. В ЛНР определились с датой проведения выборов. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61606>

Mariupol News, 10.10.2016. В ДНР опять перенесли дату проведения выборов. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61546>

Mariupol News, 10.10.2016. Когда в ДНР-ЛНР пройдут местные выборы?. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61528>

Mariupol News, 9.10.2016. В ДНР заговорили о новой дате выборов. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61508>

Mariupol News, 6.10.2016. «Новая надежда на устойчивое урегулирование конфликта»: Киев, Кремль и ЕС прокомментировали решение о переносе выборов в ДНР-ЛНР. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61416>

Mariupol News, 6.10.2016. ДНР и ЛНР перенесли местные выборы на следующий год. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61403>

Mariupol News, 6.10.2016. Климкин: выборы в ДНР-ЛНР нужно проводить только после амнистии. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61394>

Mariupol News, 6.10.2016. Сегодня в Минске обсудят местные выборы на Донбассе. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61388>

Mariupol News, 6.10.2016. Сегодня ДНР-ЛНР могут объявить об отмене выборов – Порошенко. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61384>

Mariupol News, 5.10.2016. ДНР и ЛНР возможно перенесут выборы при некоторых условиях. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61359>

Mariupol News, 3.10.2016. Выборы в ДНР-ЛНР: быть или не быть?. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61289>

Mariupol News, 1.10.2016. Украина будет настаивать на отмене выборов в ДНР и ЛНР. In: Mariupol News [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<http://www.mariupolnews.com.ua/descr/61242>

DAN (Doněcká zpravodajská agentura)

DAN, 25.10.2016. Киев на фоне выборов демонстрирует приверженность агрессивному курсу на Донбассе — Басурин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30].

Dostupné z: <http://dan-news.info/defence/kyev-na-fone-vyborov-demonstriruet-priverzhennost-agressivnomu-kursu-na-donbasse-basurin.html>

DAN, 20.10.2016. Захарченко назвал «хотелками» требования Яценюка к выборам на Донбассе. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/zaxarchenko-nazval-xotelkami-trebovaniya-yacenyuka-k-vyboram-na-donbasse.html>

DAN, 16.10.2016. Дата выборов в ДНР будет зависеть от выполнения обязательств Киевом – Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/data-vyborov-v-dnr-budet-zaviset-ot-vypolneniya-obyazatelstv-kiyevom-pushilin.html>

DAN, 10.10.2016. Глава ДНР Захарченко перенес выборы в ДНР на 20 апреля 2016 года. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/glava-dnr-zaxarchenko-perenes-vybory-v-dnr-na-20-aprelya-2016-goda.html>

DAN, 9.10.2016. Местные выборы в ДНР назначены на 20 марта 2016 года. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/mestnye-vybory-v-dnr-pereneseny-na-20-marta-2016-goda-ukaz-glavy-respubliki.html>

DAN, 9.10.2016. Глава ДНР подписал указ о переносе местных выборов на 2016 год. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/glava-dnr-podpisal-ukaz-o-perenose-mestnyx-vyborov-na-2016-god.html>

DAN, 9.10.2016. Власти ДНР планируют на предстоящих выборах избрать депутатов местных советов — Пушилин (ИСПРАВЛЕНО). In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/vlasti-dnr-planiruyut-naryadu-s-mestnymi-vyborami-perezibrat-deputatov-parlamenta-pushilin.html>

DAN, 9.10.2016. Дата местных выборов в ДНР 21 февраля неокончательная — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/data-mestnyx-vyborov-v-dnr-21-fevralya-neokonchatelnaya-pushilin.html>

DAN, 7.10.2016. Выборы в ДНР и ЛНР перенесены исключительно для выполнения Киевом мирных обязательств — Пушилин. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/vybory-v-dnr-i-lnr-pereneseny-isklyuchitelno-dlya-vypolneniya-kievom-mirnyx-obyazatelstv-pushilin.html>

DAN, 6.10.2016. ДНР и ЛНР согласились перенести местные выборы на 2016 год. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/dnr-i-lnr-soglasilis-perenesti-mestnye-vybory-na-2016-god.html>

DAN, 2.10.2016. Выборы в органы местного самоуправления ДНР 18 октября пройдут на 376 участках. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan->

[news.info/politics/mestnye-vybory-18-oktyabrya-projdut-v-dnr-na-376-uchastkax.html](http://dan-news.info/politics/mestnye-vybory-18-oktyabrya-projdut-v-dnr-na-376-uchastkax.html)

DAN, 2.10.2016. Власти ДНР не нашли логики в заявлении Порошенко об отмене выборов. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/vlasti-dnr-ne-nashli-logiki-v-zayavlenii-poroshenko-ob-otmene-vyborov.html>

DAN, 2.10.2016. Выборы пройдут по международным канонам. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/interview/vybory-projdut-po-mezhdunarodnym-kanonam.html>

DAN, 1.10.2016. Внутренние проблемы Украины не позволят ей сорвать выборы в ДНР — глава ЦИК. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/vnutrennie-problemy-ukrainy-ne-pozvolyat-ej-sorvat-vybory-v-dnr-glava-cik.html>

DAN, 1.10.2016. Выборы в ДНР не будут отличаться от классического волеизъявления в любой точке мира – глава ЦИК. In: DAN [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://dan-news.info/politics/vybory-v-dnr-ne-budut-otlichatsya-ot-klassicheskogo-voleizyavleniya-v-lyuboj-tochke-mira-glava-cik.html>

Horlivka Today

Horlivka Today, 11.10.2016. Александр Захарченко перенес выборы в ДНР на 20 апреля 2016 года. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/3002-aleksandr-zakharchenko-perenes-vybory>

Horlivka Today, 9.10.2016. Глава ДНР подписал указ о переносе местных выборов на 2016 год. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/2996-glava-dnr-podpisal-ukaz-o-perenose-mestnykh-vyborov>

Horlivka Today, 9.10.2016. Д. Пушилин: Дата местных выборов в ДНР 21 февраля неокончательная. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/2991-data-mestnykh-vyborov-v-dnr-21-fevralya>

[neokonchatelnaya](#)

Horlivka Today, 9.10.2016. ДНР и ЛНР согласились перенести местные выборы на 2016 год. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<https://gorlovka.today/dnr/2961-dnr-i-lnr-soglasilis-perenesti-mestnye-vybory-na-2016-god>

Horlivka Today, 7.10.2016. Еще немного о выборах в Республиках. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/mir/2971-eshche-nemnogo-o-vyborakh-v-respublikakh>

Horlivka Today, 21.10.2016. Захарченко назвал «хотелками» требования Яценюка к выборам на Донбассе. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<https://gorlovka.today/dnr/3099-zakharchenko-nazval-khotelkami-trebovaniya-yatsenyuka>

Horlivka Today, 9.10.2016. Местные выборы в ДНР назначены на 20 марта 2016 года. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<https://gorlovka.today/dnr/2997-mestnye-vybory-v-dnr-naznacheny-na-20-marta-2016-goda>

Horlivka Today, 2.10.2016. Результаты выборов 18 октября ЦИК ДНР планирует подвести за сутки. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z:

<https://gorlovka.today/dnr/2916-rezultaty-vyborov-18-oktyabrya>

Horlivka Today, 2.10.2016. ЦИК ДНР подготовит к выборам запасные участки на случай провокаций и чрезвычайных происшествий. In: Horlivka Today [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <https://gorlovka.today/dnr/2918-tsik-dnr-podgotovit-k-vyboram-zapasnye-uchastki>